

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS**

**INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN**

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

jeudi

donderdag

06-05-2004

06-05-2004

Soir

Avond

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJETS ET PROPOSITIONS	1
Proposition de loi relative à la protection des sources d'information du journaliste (24/1-16)	1
- Proposition de loi visant à accorder aux journalistes le droit au secret de leurs sources d'information (111/1-4)	1
<i>Discussion générale</i>	1
<i>Orateurs:</i> Melchior Wathelet , rapporteur, Geert Bourgeois , Valérie Déom , Alfons Borginon , Marie Nagy , André Perpète , Tony Van Parys , Olivier Maingain	
<i>Discussion des articles</i>	21
RÉVISION DE LA CONSTITUTION	21
Proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution (865/1-5)	21
<i>Discussion de l'article unique</i>	22
<i>Orateurs:</i> Walter Muls , rapporteur, Servais Verherstraeten , Bart Laeremans , Alfons Borginon , Geert Bourgeois	
Conseil d'Etat – Présentation d'un assesseur francophone	36
Commissions de nomination pour le notariat – candidatures introduites	36
Demande d'information	37
<i>Orateurs:</i> Marie Nagy , Karine Lalieux	
Prise en considération	39
VOTES NOMINATIFS	39
Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Tony Van Parys sur "la lutte contre la fraude à la régularisation" (n° 312)	40
<i>Orateurs:</i> Alfons Borginon , André Perpète , Tony Van Parys	
Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Pieter De Crem sur "la fermeture anticipée des centrales nucléaires" (n° 282)	41
<i>Orateurs:</i> Paul Tant , Servais Verherstraeten , Greta D'hondt	
Motions déposées en conclusion des interpellations de:	42
- Mme Muriel Gerkens à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'organisation du marché de l'électricité" (n° 310)	42
- M. Pieter De Crem à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'organisation du marché de l'électricité" (n° 318)	42
Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Francis Van den Eynde sur "la position du gouvernement en ce qui concerne le résultat de la consultation populaire organisée à Chypre"	43

INHOUD

Berichten van verhindering	1
ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	1
Wetsvoorstel tot bescherming van de informatiebronnen van de journalist (24/1-16)	1
- Wetsvoorstel tot toekenning aan de journalisten van het recht op geheimhouding van hun informatiebronnen (111/1-4)	1
<i>Algemene besprekking</i>	1
<i>Sprekers:</i> Melchior Wathelet , rapporteur, Geert Bourgeois , Valérie Déom , Alfons Borginon , Marie Nagy , André Perpète , Tony Van Parys , Olivier Maingain	
<i>Besprekking van de artikelen</i>	21
HERZIENING VAN DE GRONDWET	21
Voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/1-5)	22
<i>Besprekking van het enig artikel</i>	22
<i>Sprekers:</i> Walter Muls , rapporteur, Servais Verherstraeten , Bart Laeremans , Alfons Borginon , Geert Bourgeois	
Raad van State – Voordracht van een Franstalige assessor	36
Benoemingscommissies voor het notariaat – ingediende kandidaturen	36
Vraag om informatie	37
<i>Sprekers:</i> Marie Nagy , Karine Lalieux	
Inoverwegingneming	39
NAAMSTEMMINGEN	39
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Tony Van Parys over "de aanpak van de regularisatiefraude" (nr. 312)	40
<i>Sprekers:</i> Alfons Borginon , André Perpète , Tony Van Parys	
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Pieter De Crem over "de vervroegde sluiting van kerncentrales" (nr. 282)	41
<i>Sprekers:</i> Paul Tant , Servais Verherstraeten , Greta D'hondt	
Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:	42
- mevrouw Muriel Gerkens tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de organisatie van de elektriciteitsmarkt" (nr. 310)	42
- de heer Pieter De Crem tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de organisatie van de elektriciteitsmarkt" (nr. 318)	42
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Francis Van den Eynde over "het regeringsstandpunt over de uitslag van de volksraadpleging te Cyprus" (nr. 321)	43

(n° 321)

Orateur: Francis Van den Eynde

Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Bert Schoofs sur "les informations alarmantes qui circulent en ce qui concerne l'afflux imminent, dans le secteur de la construction, de faux travailleurs indépendants en provenance des nouveaux Etats membres de l'Union européenne" (n° 322)	44
Amendement réservé de la proposition de résolution relative à l'ouverture d'une enquête sur les causes des accidents de la circulation (nouvel intitulé) (229/1-6)	45
Ensemble de la proposition de résolution relative à l'ouverture d'une enquête sur les causes des accidents de la circulation (nouvel intitulé) (telle qu'amendée) (229/5)	45
Proposition de résolution relative à l'utilisation de limiteurs intelligents de vitesse par des personnes censées donner l'exemple (365/4)	45
Proposition de résolution relative à la généralisation d'un système d'adaptation intelligente de la vitesse (758/6)	46
Proposition de rejet faite par la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques de la proposition de loi modifiant certaines lois relatives à la circulation routière, en ce qui concerne le régulateur de vitesse (cruise control) (138/1-3)	46
Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Albanie tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et à prévenir l'évasion fiscale, signée à Bruxelles le 14 novembre 2002 (911/1)	47
Projet de loi portant assentiment au texte révisé de la Convention internationale pour la protection des végétaux, et à l'Annexe, adoptées à Rome le 17 novembre 1997, lors de la 29e session de la Conférence de la FAO (912/1)	47
Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Canada en vue d'éviter les doubles impositions et de prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Ottawa le 23 mai 2002 (913/1)	47
Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre les Gouvernements du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et du Royaume des Pays-Bas et le Gouvernement de la République de Croatie, relatif à la réadmission des personnes en situation irrégulière, et aux Annexes I et II, faits à Zagreb le 11 juin 1999 (914/1)	48
Projet de loi portant assentiment à la Convention sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale, faite à La Haye	48

Spreker: Francis Van den Eynde

Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Bert Schoofs over "de alarmerende berichten in verband met de nakende toevloed van schijnzelfstandigen uit de nieuwe EU-lidstaten in de bouwsector" (nr. 322)	44
Aangehouden amendement van het voorstel van resolutie betreffende het onderzoek naar de oorzaken van verkeersongevallen (nieuw opschrift) (229/1-6)	45
Geheel van het voorstel van resolutie betreffende het onderzoek naar de oorzaken van verkeersongevallen (nieuw opschrift) (zoals geamendeerd) (229/5)	45
Voorstel van resolutie betreffende het gebruik van intelligente snelheidsbegrenzers door personen met een maatschappelijke voorbeeldfunctie (365/4)	45
Voorstel van resolutie betreffende de veralgemeende invoering van een Intelligent SnelheidsAanpassingssysteem (758/6)	46
Voorstel tot verwerping door de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven van het wetsvoorstel tot wijziging van sommige wetten inzake wegverkeer, wat de cruise-controle betreft (cruise control) (138/1-3)	46
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Albanië tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting, ondertekend te Brussel op 14 november 2002 (911/1)	47
Wetsontwerp houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten, en met de Bijlage, aangenomen te Rome op 17 november 1997 tijdens de 29e zitting van de Conferentie van de FAO (912/1)	47
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Ottawa op 23 mei 2002 (913/1)	47
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regeringen van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek Kroatië betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen, en met de Aanhangsels I en II, gedaan te Zagreb op 11 juni 1999 (914/1)	48
Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied	48

le 29 mai 1993 (942/1)

Projet de loi portant assentiment à l'Amendement au Protocole de Montréal relatif à des substances qui appauvrisse la couche d'ozone, adopté à Montréal le 17 septembre 1997 (943/1)

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de l'Australie relatif au régime "vacances-travail", et à l'Echange de lettres, signés à Canberra le 20 novembre 2002 (945/1)

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Gouvernement de la Nouvelle-Zélande relatif au régime "vacances-travail", signé à Bruxelles le 23 avril 2003 (946/1)

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République du Bénin concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 18 mai 2001 (947/1)

Orateur: Marie Nagy

Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 181 concernant les agences d'emploi privées, adoptée à Genève le 19 juin 1997 (966/1)

Projet de loi portant assentiment au Protocole de 1996 à la Convention de 1972 sur la prévention de la pollution des mers résultant de l'immersion de déchets, et aux Annexes 1, 2 et 3, faits à Londres le 7 novembre 1996 (964/1)

Projet de loi portant assentiment à l'Accord régissant les activités des Etats sur la lune et les autres corps célestes, fait à New York le 18 décembre 1979 (965/1)

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, signés à Bruxelles le 7 juin 2001 (995/1)

Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne du Paysage, faite à Florence le 20 octobre 2000 (996/1)

Projet de loi portant assentiment à la Décision des représentants des Gouvernements des Etats membres de l'Union européenne, réunis au sein du Conseil, concernant les priviléges et immunités accordés à l'Institut d'études de sécurité et au Centre satellitaire de l'Union européenne, ainsi qu'à leurs organes et aux membres de leur personnel, faite à Bruxelles le 15 octobre 2001 (997/1)

Projet de loi portant assentiment au Traité sur le

van de interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993 (942/1)
Wetsontwerp houdende instemming met de Wijziging van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Montreal op 17 september 1997 (943/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Australië inzake de regeling van "werkvakanties", en de Uitwisseling van brieven, ondertekend te Canberra op 20 november 2002 (945/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Regering van Nieuw-Zeeland inzake de regeling van "werkvakanties", ondertekend te Brussel op 23 april 2003 (946/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Benin inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 18 mei 2001 (947/1)

Spreker: Marie Nagy

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 181 betreffende de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling, aangenomen te Genève op 19 juni 1997 (966/1)

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol van 1996 bij het Verdrag van 1972 inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afvalstoffen, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, gedaan te Londen op 7 november 1996 (964/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst ter regeling van de activiteiten van Staten op de maan en andere hemellichamen, gedaan te New York op 18 december 1979 (965/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Brussel op 7 juni 2001 (995/1)

Wetsontwerp houdende instemming met de Europese Conventie met betrekking tot het Landschap, gedaan te Firenze op 20 oktober 2000 (996/1)

Wetsontwerp houdende instemming met het Besluit van de vertegenwoordigers van de Regeringen der Lidstaten van de Europese Unie, in het kader van de Raad bijeen, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan het Instituut voor veiligheidsstudies en het satellietcentrum van de Europese Unie, alsmede aan hun organen en de leden van hun personeel worden verleend, gedaan te Brussel op 15 oktober 2001 (997/1)

Wetsontwerp houdende instemming met het

droit des marques et le Règlement d'exécution, faits à Genève le 27 octobre 1994 (998/1)		Verdrag inzake merkenrecht en het Uitvoeringsreglement, gedaan te Genève op 27 oktober 1994 (998/1)	
Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République d'Albanie relatif à la réadmission des personnes en séjour irrégulier (Accord de réadmission), et au Protocole d'application, signés à Tirana le 17 avril 2001 (1000/1)	53	Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Albanië betreffende de overname van onregelmatig verblijvende personen (Overnameakkoord), en met het Uitvoeringsprotocol, ondertekend te Tirana op 17 april 2001 (1000/1)	53
Projet de loi portant assentiment au Protocole de 1997, modifiant la Convention internationale de 1973 pour la prévention de la pollution par les navires, telle que modifiée par le Protocole de 1978 y relatif, et à l'Annexe, faits à Londres le 26 septembre 1997 (1001/1)	53	Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 26 september 1997 (1001/1)	53
Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne sur la coproduction cinématographique, et aux Annexes I et II, faites à Strasbourg le 2 octobre 1992 (1002/1)	53	Wetsontwerp houdende instemming met het Europees Verdrag inzake cinematografische coproductie, en met de Bijlagen I en II, gedaan te Straatsburg op 2 oktober 1992 (1002/1)	53
Proposition de loi accordant aux journalistes le droit de taire leurs sources d'information (nouvel intitulé) (24/16)	54	Wetsvoorstel tot toekenning aan de journalisten van het recht om hun informatiebronnen te verzwijgen (nieuw opschrift) (24/16)	54
Amendements réservés de la proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution (865/1-6)	54	Aangehouden amendementen van het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/1-6)	54
Ensemble de la proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution (865/5)	55	Geheel van het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/5)	55
<i>Orateur: Pieter De Crem, président du groupe CD&V</i>		<i>Spreker: Pieter De Crem, voorzitter van de CD&V-fractie</i>	
Adoption de l'agenda	56	Goedkeuring van de agenda	56
ANNEXE	57	BIJLAGE	57
VOTES	57	STEMMINGEN	57
DETAIL DES VOTES NOMINATIFS	57	DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	57
DECISIONS INTERNES	66	INTERNE BESLUITEN	66
PROPOSITIONS	66	VOORSTELLEN	66
PRISE EN CONSIDERATION	66	INOVERWEGINGNEMING	66

SEANCE PLENIERE**PLENUMVERGADERING**

du

van

JEUDI 6 MAI 2004

DONDERDAG 6 MEI 2004

Soir

Avond

La séance est ouverte à 18.35 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 18.35 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministre du gouvernement fédéral présente lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Laurette Onkelinx.

Le président: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.
Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

**Excusés
Berichten van verhindering**

Dalila Douifi, Serge Van Overtveldt, pour raisons de santé / wegens ziekte;
Gerolf Annemans, François Bellot, Greta D'hondt, Elio Di Rupo, Raymond Langendries, Yvan Mayeur, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;
Philippe Collard, convenances personnelles / persoonlijke aangelegenheden;
Stef Goris, UEO / WEU.

**Projets et propositions
Ontwerpen en voorstellen**

- 01 Proposition de loi relative à la protection des sources d'information du journaliste (24/1-16)**
- Proposition de loi visant à accorder aux journalistes le droit au secret de leurs sources d'information (111/1-4)
- 01 Wetsvoorstel tot bescherming van de informatiebronnen van de journalist (24/1-16)**
- Wetsvoorstel tot toekenning aan de journalisten van het recht op geheimhouding van hun informatiebronnen (111/1-4)

(Déposées par / Ingediend door: Geert Bourgeois – 24; Olivier Maingain, Martine Payfa – 111)

La proposition de loi n° 24/1-16 a été renvoyée en commission le 29 avril 2004.
Het wetsvoorstel nr. 24/1-16 werd naar de commissie teruggestuurd op 29 april 2004.

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces propositions de loi. (*Assentiment*)
Ik stel u voor een enkele besprekking aan deze wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale

Algemene besprekking

La discussion générale est ouverte.
De algemene besprekking is geopend.

01.01 Melchior Wathelet, rapporteur: Monsieur Van Parys, je vous remercie de me laisser la tâche de présenter ce rapport oral!

Monsieur le président, chers collègues, je vais essayer de résumer, le mieux possible, les différentes discussions qui ont eu lieu en commission de la Justice sur le secret des sources dans le cadre d'un débat qui fut animé et souvent très intéressant.

La Cour européenne des droits de l'homme a estimé - à juste titre - que la protection du secret des sources des journalistes devait être considérée comme une condition et une contrepartie au droit à la libre expression. Une presse libre constitue, en effet, une part essentielle de l'Etat de droit. L'article 10 de la Convention européenne des droits de l'homme contient d'ailleurs une disposition allant dans ce sens.

En conséquence, il devenait indispensable que la loi fasse la clarté à cet égard et donne des indications claires en ce qui concerne la mise en balance des intérêts en cause. Si toute latitude est laissée en l'espèce au pouvoir judiciaire, les journalistes demeureront dans l'insécurité juridique; ils dépendront sans cesse de la manière dont un certain juge mettra en balance les intérêts en cause dans telle ou telle affaire.

Une résolution du Conseil de l'Europe va d'ailleurs dans ce sens. Plus récemment encore, le 8 mars 2004, le Conseil des ministres du Conseil de l'Europe a insisté sur la nécessité que tous les Etats membres s'attèlent à élaborer un régime de protection du secret des sources journalistiques comme le requiert la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme.

Le secret des sources journalistiques est inscrit dans la législation de plusieurs autres Etats démocratiques parmi lesquels l'Allemagne, la France, les Etats-Unis et les Pays-Bas, ces derniers venant, quant à eux, de prévoir une disposition dans leur droit national.

Dès lors, deux parlementaires ont déposé des propositions relatives au secret des sources. La première, celle de M. Bourgeois, définirait le droit au secret des sources plutôt comme un privilège social puisque c'est la liberté d'expression qui est en cause.

Selon lui, étant donné ce privilège et la spécificité de ce secret des sources, seule une loi spéciale, une "lex specialis" peut couvrir la matière.

La proposition de loi qu'il met sur la table peut se résumer de la sorte: l'article 2 définit ce qu'est un journaliste; l'article 3 définit la notion-même du secret des sources et l'article 4 dispose que le secret des sources ne constitue pas un droit absolu et définit les conditions dans lesquelles un journaliste se doit de dévoiler sa source.

Une autre proposition de loi a été mise sur la table. Il s'agit d'une proposition de M. Maingain qui plaide lui aussi pour une protection plus large du secret des sources. Ce dernier penche vers un droit plus

01.01 Melchior Wathelet, rapporteur: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft terecht gesteld dat de eerbiediging van de informatiebronnen van de journalist als voorwaarde voor en tegengewicht tegen de vrijheid van meningsuiting beschouwd moeten worden. Artikel 10 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden bepaalt tevens dat de uitoefening van deze vrijheid verantwoordelijkheden meebrengt.

Het was onontbeerlijk dat deze materie het voorwerp werd van een wettelijke regeling.

De resolutie 1003/93 van de Raad van Europa gaat in die richting. Het ministercomité van de Raad van Europa heeft erop aangedrongen dat alle lidstaten werk zouden maken van de bescherming van het journalistieke bronnengeheim.

Het is al wettelijk verankerd in Duitsland, Frankrijk, verschillende staten van de Verenigde Staten en Nederland.

Het wetsvoorstel van de heer Bourgeois omschrijft in artikel 2 het begrip 'journalist' en in artikel 3 het begrip 'bronnengeheim'. Artikel 4 bepaalt dat het bronnengeheim geen absoluut recht is en somt op onder welke voorwaarden een journalist kan worden gevraagd zijn bron vrij te geven.

Het wetsvoorstel-Maingain kent de journalisten een ruimer recht op bronnenbescherming toe, op grond van de journalistieke deontologie.

De minister verduidelijkt dat de regering ter zake geen initiatief zal nemen en onderstreept het

absolu conféré aux journalistes et pense que les exceptions doivent être extrêmement limitées. En effet, les journalistes ont une déontologie et c'est à eux qu'il appartient d'évaluer les hypothèses dans lesquelles la source doit ou non être dévoilée. Il estime que s'il ne dévoile pas sa source, le journaliste doit en assumer les conséquences.

M. Maingain pense qu'il serait intéressant d'entendre un certain nombre d'experts sur la question. Il préconise également l'organisation d'un large débat. En ce sens, il est rapidement rejoint par M. Bourgeois ainsi que par l'ensemble des membres de la commission qui insistent également sur la nécessité de certaines auditions d'experts et d'un large débat sur la question. Les associations de journalistes sont d'ailleurs invitées à venir donner leur avis quant à cette nouvelle législation.

La ministre précise que le gouvernement ne prendra pas d'initiative distincte en la matière et insiste sur le fait que la liberté de la presse et la liberté d'expression sont deux libertés essentielles dans notre démocratie. Naturellement, la liberté d'expression n'est pas un droit absolu et il convient de prévenir tout préjudice au droit des tiers.

Suite à ces deux présentations, nous avons entamé la discussion générale.

Face à ces deux propositions, un certain nombre de questions ont directement émergé en commission. Que faut-il entendre par "publication"? Quels seront les juges appelés à déterminer, selon les cas, si c'est le droit au secret des sources ou si c'est un autre intérêt, visé à l'article 4, qui prévaut?

Une telle législation ne risque-t-elle pas de mettre en péril les instructions en cours? Comment doit-on comprendre le mot et la notion même de journaliste? La protection des journalistes doit-elle être absolue?

L'ensemble de la commission soutient toutefois l'idée qu'une législation doit être envisagée, que cette législation doit être une loi spéciale. La discussion peut dès lors commencer. Les deux auteurs – tout d'abord M. Bourgeois – constatent que tous les groupes sont disposés à prendre des initiatives législatives et que les deux propositions divergent sur certains points. Celle de M. Bourgeois donne une définition du terme "journaliste". Elle précise clairement ce qu'il y a lieu d'entendre par "source d'information". Elle ne prévoit pas un secret complet et absolu. M. Maingain constate également que la volonté de la commission est de légitérer et accepte que le travail de la commission s'appuie sur la proposition de M. Bourgeois qui doit servir de base de travail après avoir auditionné l'ensemble des experts, avoir lu l'avis du Conseil d'Etat et celui du Conseil supérieur de la Justice.

Dans son avis, le Conseil d'Etat insiste, contrairement à un avis précédent, sur la nécessité d'une législation. Il prône un changement de l'intitulé et une définition plus claire de la notion de journaliste. Le Conseil d'Etat préconise également de laisser un large pouvoir d'appréciation aux magistrats. M. Bourgeois estime qu'une énumération stricte est effectivement nécessaire dans l'intérêt de la sécurité juridique. Il s'agit en effet d'exceptions à la règle et elles

belang van de vrijheid in een democratie.

De commissie schaart zich achter de idée dat de wetgeving een "lex specialis" moet zijn en spreekt zich uit voor een ruim debat.

De Raad van State benadrukt dat wetgevend moet worden opgetreden en kiest ervoor de magistraten een ruime beoordelingsbevoegdheid toe te kennen voor die gevallen waarin de rechter de journaliste kan verplichten zijn bronnen vrij te geven.

De heer Bourgeois is van oordeel dat de bronnen, met het oog op de rechtszekerheid, moeten worden opgesomd. De heer Maingain stelt vast dat de Raad van State uitgaat van de erkenning van het recht op het bronnengeheim.

De Hoge Raad voor Justitie wijst op de noodzaak van een wetgeving en pleit voor een duidelijke omschrijving van het begrip "journalist". Hij dringt erop aan dat in een gemengd orgaan wordt voorzien voor de Franstalige media, naar het voorbeeld van wat aan Vlaamse kant bestaat. Zijn advies kan in drie vragen samengevat worden: wie kan dat recht genieten, in welke gevallen moet een journaliste zijn bronnen prijsgeven, en volgens welke procedure?

Wat artikel 2 betreft heeft de commissie na een lang debat het amendement van de heer Maingain overgenomen, waarin het begrip "journalist" gedefinieerd wordt als eenieder die informatie verwerkt in de vorm van geregelde communicatie aan het publiek.

In artikel 3 wordt het recht van de journaliste om zijn informatiebronnen te verwijzen duidelijk vastgelegd. Op voorstel van de heer Maingain werden de woorden "onder meer" ingevoegd net voor de opsomming van de vier

doivent être énumérées d'une manière claire et précise.

M. Maingain constate que le Conseil d'Etat part lui aussi du principe que les journalistes ont un droit au secret de leurs sources d'information. Dans le chef du journaliste, cette protection implique une possibilité de choix. Le journaliste qui est convaincu de la nécessité de collaborer à l'instruction peut le faire, mais c'est lui qui doit en avoir le libre choix. Il insiste également sur le fait de ne pas donner un trop grand pouvoir d'interprétation aux magistrats car cela pourrait étendre les exceptions.

Il ne perd cependant pas de vue à cet égard que la justice devra de toute façon, à un certain moment, pouvoir interpréter.

Les membres dans leur ensemble constatent également que le Conseil d'Etat privilégie un large pouvoir d'appréciation attribué aux juges, mais nous pensons en commission qu'il incombe au législateur d'en définir les limites claires afin de bien baliser l'appréciation du magistrat qui viendra ultérieurement.

Le Conseil supérieur de la justice (CSJ), souligne également la nécessité d'une législation. Faisant suite à cet avis, les membres veulent préciser qu'il ne s'agit pas de couvrir toute la question du plan civil. Ainsi, la commission répond au CSJ que ces propositions de loi ne visent pas le plan civil.

Le CSJ prône également une définition claire du journaliste qui doit couvrir plus que les journalistes professionnels. La commission, dans son travail et dans ses discussions concernant l'ensemble des articles, définira clairement ce qu'elle entend par journaliste et la notion de journaliste qu'elle entend protéger par cette nouvelle législation.

Le CSJ insiste pour que les mesures nécessaires soient prises afin qu'un organe mixte soit mis en place pour les médias francophones comme c'est déjà le cas actuellement au niveau flamand.

Le CSJ résume en trois questions les questions auxquelles doit répondre la commission:

- Qui peut jouir de ce droit? Cela passe par la définition du journaliste.
- Dans quel(s) cas le journaliste peut-il être tenu de divulguer ses sources d'information? La commission y répondra dans le cadre de la définition du secret des sources et dans le cadre des exceptions.
- Selon quelle procédure? La commission a également répondu dans ses dispositions à cette remarque du CSJ.

L'ensemble des experts a également été consulté par la commission. Leurs réflexions ont été le plus possible intégrées dans les discussions et les commentaires de chacun des articles.

Ensuite, la commission a commencé l'analyse de chaque article de cette proposition de loi. Cela s'est déroulé en trois phases, trois discussions. Je regrouperai l'ensemble des discussions des articles en un tout.

L'article 1er n'a pas souffert de discussion.

L'article 2 traite de ce qu'il faut entendre par "journaliste" dans le

manieren waarop die geheimhouding kan worden doorbroken.

Artikel 4 voorziet in uitzonderingen op het beginsel van het bronnengeheim: uitsluitend in het kader van de preventie van misdrijven bedoeld bij artikel 137 van het Strafwetboek of die een ernstige bedreiging voor de fysieke integriteit van één of meerdere personen vormen, en dit alleen indien de gevraagde informatie van fundamenteel belang is om misdrijven te verijdelen en op geen andere manier kan worden verkregen.

Artikel 5 werd na de hoorzittingen toegevoegd.

Bij de artikelen 1 en 6 was er geen enkele commentaar.

De gemendeerde artikelen van het wetsvoorstel werden eenparig aangenomen.

In mijn persoonlijke naam voeg ik er nog aan toe dat de cdH-fractie zich in de commissie bij de stemming over de laatste versie van de tekst heeft onthouden omdat men op nauwelijks twintig minuten tijd veranderingen aan een tekst heeft aangebracht die enkele weken voordien eenparig was goedgekeurd.

De wet op zich is goed, omdat ze het recht op geheimhouding van de bronnen opnieuw bekrachtigt en de uitzonderingen op dat principe sterk beperkt.

De cdH zal in de plenaire vergadering voor stemmen.

cadre de cette proposition de loi.

La discussion en commission sur la question de ce qu'il faut entendre par "journaliste" a été intense et très longue. L'édition, la publication régulière, le traitement régulier de l'information, quel est véritablement l'élément déterminant de la définition du journaliste? Dans quelles circonstances le journaliste doit-il être protégé par cette législation? Quel élément doit être régulier? Est-ce l'édition, le traitement ou la publication de l'information?

Ces questions ont fait l'objet d'un débat long et approfondi en commission, en insistant sur le fait que si la commission partageait une volonté commune, il était difficile de la définir dans un texte de loi. Nous savions tous ce que nous voulions entendre par la définition du journaliste, mais il était très difficile de l'exprimer dans un texte. En fait, la commission s'est ralliée à la proposition de M. Maingain qui définit le journaliste dans le cadre de cette loi spéciale comme quiconque traite de l'information sous forme de communication régulière au public. C'est dès lors la communication de l'information qui doit être régulière et le traitement de l'information qui sont les deux critères essentiels à la définition du journaliste dans le cadre de cette proposition de loi.

L'article 3 tend à définir la notion de secret des sources. Il a semblé essentiel à la commission de marquer sa volonté de réaffirmer clairement, dans cet article, le principe de la protection des sources. Nous avons ajouté des hypothèses qui couvrent le droit au secret des sources, en y insérant un "notamment" lors des dernières discussions, afin de ne pas donner à cette liste un caractère exhaustif mais plutôt exemplatif des cas où la protection de la source devait être respectée.

L'article 4 prévoit les cas dans lesquels le secret des sources ne peut prévaloir. Les questions essentielles visées par la commission sont les suivantes.

Quelles sont les personnes qui peuvent mettre à mal cette garantie du secret des sources? Quelles sont les conditions à remplir? Les conditions visées par la proposition de M. Bourgeois sont-elles cumulatives? Dans quelle situation doit être le journaliste pour devoir dévoiler sa source? Doit-on limiter les cas dans lesquels le journaliste doit dévoiler sa source au titre II du Code pénal ou à une atteinte à l'intégrité physique?

De nombreuses discussions concernant ces questions ont eu lieu en commission. Elles se sont essentiellement focalisées sur le fait de savoir s'il fallait se limiter à des atteintes à l'intégrité physique ou s'il fallait intégrer des dispositions du Code pénal.

C'est au cours des réunions de la commission de ces mardi et mercredi que nous avons discuté des cas spécifiques dans lesquels le journaliste devait dévoiler sa source. La question s'est posée de savoir si les menaces à l'intégrité physique étaient suffisantes ou s'il fallait aller plus loin.

Tout d'abord, la commission est arrivée à un consensus sur le fait qu'il fallait que le dévoilement de la source ait lieu dans le cadre de préventions d'infractions ou de préventions d'atteinte à l'intégrité

physique. Lorsque l'infraction est commise et que le journaliste est poursuivi lui-même, une intervention de M. Maingain nous a tous convaincus du fait qu'il ne fallait pas que le journaliste soit mis dans une situation plus défavorable que tout justiciable. Ensuite, nous avons également évacué le côté "civil" puisque c'est uniquement dans le cas où le journaliste est entendu en vue de prévenir la commission d'une infraction que nous avons prévu qu'il puisse dévoiler ses sources. La commission a également déclaré, à l'unanimité, que les conditions quant au caractère crucial de l'information et quant à l'impossibilité d'obtenir cette information d'une autre manière étaient cumulatives et devaient être intégrées dans le texte.

La seule question qui devait encore être abordée était celle des exceptions. Dans la prévention de quelles infractions ou dans quels cas bien spécifiques la possibilité devait-elle exister de ne pas couvrir le journaliste du droit au secret de ses sources?

C'est véritablement ce point qui a fait l'objet de discussions, y compris cette semaine encore. La commission a décidé d'étendre les cas d'exception possibles aux infractions visées à l'article 137 et, ensuite, également étendues aux infractions terroristes. Je me réfère au titre 1er ter.

L'article 5 vise les mesures d'instruction. Ce fut également un ajout tardif au sein de la commission. Il a fait l'objet d'un accord au sein de celle-ci, ainsi que l'article 6 qui n'a fait l'objet que de simples modifications techniques.

Dès lors, la commission a adopté pour la première fois à l'unanimité et pour la seconde fois, mercredi, à l'unanimité moins deux abstentions la proposition de loi.

Au nom de mon parti, je tiens à préciser que les représentants du groupe cdH se sont abstenus hier en commission lors du vote sur la dernière mouture du texte de cette proposition de loi en raison de la façon dont les derniers débats ont été menés. En réalité, nous avions adopté à l'unanimité la première version de la proposition il y a environ trois semaines. Ce texte est ensuite revenu en commission et nous avons décidé d'y intégrer la référence aux actes terroristes – articles 137 et suivants. Si nous pouvions comprendre la pertinence d'insérer ce type d'infractions dans le cadre de cette proposition de loi, nous estimions cependant que, après avoir adopté un texte à l'unanimité, les modifications ne devaient pas se faire dans la précipitation. Les nouvelles mesures ont été intégrées au texte en vingt minutes! Il fallait absolument avoir fini, hier, pour 12h30! C'est donc plus sur la forme que nous avions des réserves que sur le fond.

Sur le fond, nous estimons que cette législation est bonne. Tout d'abord parce qu'elle réaffirme purement, clairement et simplement, dans notre droit belge, le droit au secret des sources pour les journalistes. C'est d'ailleurs la première phrase de fond après la définition du terme journaliste. C'est le principe – et je crois que c'est celui vers lequel toute la commission voulait tendre – qui est réaffirmé. Nous avons clairement limité les cas dans lesquels un magistrat pouvait imposer au journaliste de dévoiler sa source. C'était d'ailleurs le souci de la commission. Il faut effectivement laisser un pouvoir d'appréciation aux magistrats mais il faut le canaliser, lui donner un certain nombre de limites. Nous les avons fixées d'une

manière, me semble-t-il, très claire.

Ces limites sont les suivantes. Pour obtenir une exception au principe du secret des sources, il faut être dans le cadre de la prévention d'infractions graves. Il s'agit des atteintes graves soit à la sûreté de l'Etat – infractions terroristes – soit à l'intégrité physique des personnes. Il faut également que des conditions cumulatives soient remplies. L'information doit être absolument cruciale dans le cadre de l'instruction pour le magistrat. Ensuite, il faut que cette information ne puisse pas être obtenue d'une autre manière qu'en demandant au journaliste ses sources. Dès lors, j'estime que nous avons clairement limité les exceptions au secret des sources. C'est la raison pour laquelle l'ensemble du groupe cdH votera pour la proposition de loi aujourd'hui en séance plénière.

01.02 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, collega's, eerst en vooral dank ik de rapporteur voor zijn uitstekend rapport. Een kenmerk van een goed rapport is deze Assemblée een samenvatting te bieden van de werkzaamheden zodat men goed begrijpt waarover het gaat. Het verslag van de heer Wathelet beantwoordt daaraan perfect en ik neem aan, mijnheer Van Parijs, dat u dit rapport met een goedkeurend oor beluisterd heeft, ondanks het feit dat u op ruiterlijke wijze de eer van de mondelinge verslaggeving heeft afgestaan.

Voorts verheugt het mij dat de heer Wathelet aankondigde dat zijn fractie, ondanks de onthouding, gisteren het wetsvoorstel thans zal goedkeuren.

Na goedkeuring van dit wetsvoorstel zal de journaliste voortaan niet meer gedwongen kunnen worden om zijn bronnen vrij te geven. Die bron is zeer ruim gedefinieerd; ze slaat onder meer op de identiteit van informant, de aard of herkomst van de informatie, de identiteit van de auteur van een tekst of een audiovisuele productie, de inhoud van de informatie en op de documenten zelf.

De enige uitzondering is de gedwongen vrijgave van de bron op vordering van de rechter in welomschreven gevallen, namelijk om twee soorten misdrijven te voorkomen. Ten eerste een ernstige bedreiging van de fysieke integriteit van een of meer personen. Het tweede misdrijf betreft, na amendering gisteren en bij consensus goedgekeurd, het voorkomen van terroristische misdrijven. Dit zijn twee beperkte, maar toch belangrijke uitzonderingen. Beperkt in die zin dat we ervoor geopteerd hebben te zeggen dat het brongeheim bij wet beschermd moet worden en dat het alleen kan opgeheven worden op vordering van de rechter. Dit kan gebeuren in twee gevallen waarachter elke rechtgeaarde democraat, elkeen die zich bekommert om een goede werking van de rechtsstaat, zich kan scharen. Een advocaat bijvoorbeeld, die in het kader van zijn beroepsgeheim verneemt dat een cliënt van plan is een magistraat aan te vallen, moet ook spreken. Iedereen begrijpt dat zodra men weet krijgt van een ernstige dreiging voor de fysieke integriteit van een of meer personen of van een dreigend gevaar voor een terroristische aanslag, er uiteraard hogere belangen spelen. Dit beantwoordt trouwens aan de Europese opvatting terzake.

Dit geldt wel alleen in het kader van het voorkomen van misdrijven. Daarbij moeten dan nog twee bijkomende voorwaarden vervuld zijn.

01.02 Geert Bourgeois (N-VA): Je remercie le rapporteur pour son excellent rapport. Je me réjouis de constater que le cdH revient sur son abstention en commission et qu'il a finalement décidé d'adopter la proposition de loi.

Grâce à l'approbation de cette proposition de loi, un journaliste ne pourra plus être obligé de dévoiler ses sources. Par source, il convient d'entendre à la fois l'identité, la nature de l'information, l'auteur et le contenu du document. Pour éviter des délits et à la requête d'un juge, un journaliste peut être tenu de divulguer ces sources dans deux cas: lorsque l'intégrité physique de personnes est gravement menacée et pour prévenir des délits terroristes. Le secret professionnel n'est donc plus d'application lorsque des intérêts supérieurs sont en jeu. Deux conditions supplémentaires s'appliquent encore: l'information doit être d'importance cruciale pour prévenir le délit et il doit être impossible de l'obtenir d'une autre manière.

Les journalistes ne pourront plus être poursuivis pour recel.

Les discussions au sein des associations de journalistes et le débat de société ont permis de mieux définir les exceptions à la protection des sources et de s'assurer d'un plus large soutien de la population. Dans plus de 99% des cas, le secret des

Ten eerste moet die informatie cruciaal zijn bij het voorkomen van die misdrijven. Ten tweede moet het zo zijn dat die informatie op geen enkele andere manier verkregen kan worden. Dit biedt nog eens bijkomende garanties voor de bescherming van het brongeheim. Het is immers enkel wanneer al die voorwaarden vervuld zijn dat opsporings- en onderzoeksmaatregelen mogelijk zijn met betrekking tot de informatiebron van de journalist, ik denk hierbij bijvoorbeeld aan huiszoeking, fouillering, inbeslagname en telefoonregistratie.

Belangrijk is ook, collega's, dat een journalist niet kan vervolgd worden voor helsing wanneer hij zijn recht uitoefent om zijn informatiebronnen te verzwijgen. De weg van de helsing is herhaaldelijk de manier geweest om toch het journalistieke bronnengeheim buitenspel te plaatsen en op die manier journalisten te dwingen om hun bron vrij te geven.

Ik weet dat er – gelukkig maar! – wat discussie - onder andere de journalistenbonden zelf hebben publiek de discussie aangezwengeld - is geweest omtrent de uitzonderingen. Het is goed dat daar een maatschappelijk debat over geweest is. Het is wellicht ook goed dat we weer in commissie gegaan zijn, zodanig dat de uitzonderingen nu wellicht beter gedefinieerd zijn en ook meer in consensus gedragen worden. Ik wil toch beklemtonen dat die uitzonderingen helemaal niet de bescherming van het bronnengeheim onderuithalen, wel integendeel. Ik denk dat wij, alle gevallen van bescherming van bronnengeheim die wij kennen voor ogen hebbend, mogen zeggen dat in negenennegentig komma zoveel procent van de gevallen er geen enkele bedreiging is voor het journalistieke bronnengeheim en dat het gaat om twee welbepaalde uitzonderingen, die wij kunnen onderschrijven.

Het wetsvoorstel, collega's, is tot stand gekomen – ik wil dat toch even beklemtonen – dankzij de samenwerking van velen: de collega-commissieleden en collega Maingain, indiener van een wetsvoorstel dat hetzelfde doel nastreefde en aanvankelijk vertrok van een absoluut recht op het bronnengeheim. Opmerkelijkwijze is het zo dat na de hoorzittingen, discussies en dergelijke meer, de beide indieners toch mekaar in consensus gevonden hebben rond een uitgebalanceerd voorstel. Ik wil ook uitdrukkelijk de diensten danken voor hun medewerking: zij hebben dat, zoals steeds, zeer voortreffelijk gedaan, voorzitter. Ook de academici en de verenigingen die hebben meegeworkt aan de hoorzittingen, hebben een bijdrage geleverd tot uitklaring en verfijning. Wat mij persoonlijk betreft, wens ik vooral professor Dirk Voorhoof en Jan Ceuleers te danken voor hun zeer gewaardeerde steun, bijstand en inbreng. Ik denk dat zij allemaal meegeworkt hebben aan een belangrijke stap vooruit inzake de vrije meningsuiting, aan een stap vooruit inzake de verfijning van de democratie.

Ik wil nog even wijzen, collega's, op het zeer opmerkelijke advies van de Raad van State. Zoals collega Wathelet heeft beklemtoond, is de Raad van State afgeweken van zijn vorige standpunt en heeft voor het eerst beklemtoond dat het noodzakelijk is te legifereren. Voordien had de Raad van State steeds het tegenovergestelde standpunt verdedigd. Voorts heeft de Raad van State zeer opmerkelijke bedenkingen geformuleerd, die hebben toegelaten het debat te verfijnen en de zaken scherper te stellen en te formuleren.

sources n'est plus menacé.

Je suis heureux qu'un consensus ait été trouvé. J'en remercie les membres de la commission qui ont collaboré dans un esprit constructif à affiner la proposition de loi. Je remercie également les services, les associations et le monde universitaire, en particulier le professeur Voorhoof et M. Jan Ceuleers. Cette proposition de loi constitue un pas décisif vers plus de liberté d'expression et vers une démocratie plus solide.

Le Conseil d'Etat s'est finalement distancié de son point de vue initial et a jugé qu'il était important de légiférer.

Le Conseil d'Etat a formulé des observations particulièrement intéressantes qui ont permis d'affiner le débat. Cette proposition de loi ne modifie rien à la responsabilité civile du journaliste. Dans son avis, le Conseil d'Etat a précisé que cette responsabilité civile du journaliste est toutefois limitée. Les critiques dans la presse impliquent toujours des jugements de valeur. Ces critiques sont indissociablement liées à la liberté d'expression. Il est nécessaire de légiférer parce que nous sommes régulièrement confrontés, dans ce pays, à des problèmes en matière de secret des sources journalistiques. Des affaires retentissantes ont déjà émaillé les années quatre-vingt. La liste de ces affaires se termine par l'action judiciaire intentée contre le journaliste allemand Hans-Martin Tillack il y a quelques semaines. Avec larrêt Goodwin de 1996, la Cour européenne des droits de l'homme a joué un rôle de pionnier en cette matière. Selon la Cour, le secret des sources est protégé par l'article 10 de la Convention européenne des droits de l'homme (CEDH). Cet arrêt est en fait contraignant pour le juge belge, mais il en est autrement dans la pratique. Je me félicite de l'accueil positif réservé à la demande de

Met het wetsvoorstel laten wij de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de journalist onverkort en de Raad van State heeft ook daaromtrent een zeer opmerkelijk advies gegeven en nog eens verduidelijkt dat de burgerlijke aansprakelijkheid van de journalist toch wel beperkt is. De Raad van State stelt - ik denk dat hij volkomen gelijk heeft – dat kritiek door de pers altijd waardeoordeelen inhoudt en dat die kritiek onlosmakelijk verbonden is met de vrijheid van meningsuiting. De Raad van State zegt dat altijd het bewijs van de juistheid eisen, de exceptio veritatis opwerpen, de goede trouw buitenspel zet en een buitensporige inmenging is in de vrijheid van meningsuiting.

Ik wil er nog even aan herinneren dat wij in dit land met de regelmaat van een klok worden geconfronteerd met problemen inzake het journalistieke bronnengeheim. Reeds in de tachtiger jaren zijn er ophefmakende zaken geweest. Journalisten Van Pour en Veto werden veroordeeld voor heling. In 1985 werd een journalist van Humo gearresteerd omdat van de weigering van het bekendmaken van een vertrouwelijk stuk. In 1998 werd een journalist van Het Nieuwsblad gearresteerd door de cel-Jumet in het kader van de Bende van Nijvel omdat hij het had aangedurfd om 2 robotfoto's te publiceren, de dag voor ze officieel werden bekendgemaakt. In mei 2002 werden 2 journalisten van De Morgen op eenzijdig verzoekschrift in kort geding veroordeeld tot afgifte van documenten op straffe van een zeer zware dwangsom. Dat werd naderhand op derdenverzet gelukkig herzien. In juni 2003 werd België nogmaals veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens omdat van een huiszoeking bij journalisten in het kader van de zaak-Agusta-Dassault. Zeer recent was er nog een gerechtelijke actie tegen een Duitse journalist in België, Hans Martin Tillack.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in deze aangelegenheid een baanbrekende rol gespeeld met het arrest-Goodwin van 1996. Toen heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens een Britse journalist gelijk gegeven die was veroordeeld voor contempt of court. Hij was veroordeeld tot het betalen van een boete van 5.000 pond omdat hij weigerde de naam bekend te maken van een tipgever over de financiële problemen van een softwarebedrijf. Het hof heeft dan een baanbrekend arrest geveld en gezegd dat het bronnengeheim bescherming geniet onder artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Eigenlijk is dit bindend voor de Belgische rechter. Vanaf dat moment kon men niet meer meemaken dat journalisten werden bestraft omdat ze hun bronnen niet vrijgaven, omdat het bronnengeheim stoelt op een verdrag met rechtstreekse werking en omdat onze rechters zich moeten conformeren aan het arrest-Goodwin. Nochtans gebeurt dit niet zoals blijkt uit de vele voorbeelden die ik zonet heb opgesomd.

De vraag rijst of wij moeten "legifereren" of niet. Ik denk dat die vraag gelukkig positief werd beantwoord. Ten eerste, ondanks het arrest-Goodwin werd dit recht diverse keren door rechters genegeerd. Ten tweede, een richtlijn voor het openbaar ministerie zou absoluut niet afdoende zijn. Een richtlijn laat het individuele beslissingsrecht van het parket onverkort en bovendien heeft de richtlijn geen enkele geldingskracht ten aanzien van de onderzoeksrechter en de civiele rechter. Ten derde, de rechtsleer drong heel sterk aan op een wettelijke regeling. Ten vierde, de journalisten vragen sinds jaar en dag om een wettelijke regeling voor de bescherming van het

legiférer. En dépit de l'arrêt Goodwin, ce droit a été ignoré à diverses reprises par la justice. Une directive à l'intention du ministère public serait totalement insuffisante. La doctrine, les journalistes et l'Europe ont insisté avec force sur la nécessité de légiférer.

Il est important que nous accordions pour dire que ce droit n'est pas un droit absolu. Le droit de s'informer n'est pas un droit individuel mais un droit collectif. Cela ressort aussi de l'article 10 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales. Il faut toujours considérer les choses par rapport à d'autres droits, comme le souligne l'arrêt Goodwin. Des considérations d'intérêt public peuvent justifier une dérogation au droit au respect des sources. Les exceptions limitées inscrites dans la loi satisfont à ce principe. Cette loi marque un progrès dans la consolidation de la démocratie. Sans droit au respect des sources des journalistes, la presse est réduite au silence. Or, elle est la gardienne de la démocratie.

bronnengeheim.

Ook Europa dringt er op aan dat de landen een wettelijke regeling zouden uitwerken. Reeds in 1993 was er een resolutie van de Raad van Europa en in 1994 een resolutie van het Europees Parlement. In 2000 was er een aanbeveling van het comité van de ministers van de Raad van Europa en tenslotte is er artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens waarop een en ander is gebaseerd. Artikel 10 stelt de vrijheid van meningsuiting voorop, maar brengt ook rechten en plichten met zich mee. Heel belangrijk, er staat ook in dat als men beperkingen oplegt aan het recht van vrije meningsuiting dit bij wet moet gebeuren.

Belangrijk is, collega's, dat wij het erover eens zijn dat dit recht geen absoluut recht is. Ik kan dit niet beter verwoorden dan met een citaat van Jan Ceuleers in het Rechtskundig Weekblad: "Het recht op informatie is geen persoonlijk recht van de journalist maar een gemeenschapsrecht dat een journalist niet uit persoonlijke naam maar namens de gemeenschap uitoefent". Tot slot blijkt ook uit artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dat dit geen absoluut recht is. Hieruit blijkt dat dit recht een pendant is van het recht op vrije meningsuiting en dat dus altijd een afweging moet gebeuren met andere rechten. Ook de Raad van State heeft zeer uitgebreid gewezen op het niet-absolute karakter. Ook in het arrest-Goodwin van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is dit beklemtoond. Er kunnen overwegingen zijn van publiek belang die een afwijking op het absolute recht op bescherming van het brongeheim rechtvaardigen. Ik citeer: "Il faut un impératif prépondérant d'intérêt public".

Ik geloof dat wij met de beperkte uitzonderingen die we opgenomen hebben in de wet daar inderdaad aan voldoen. Dames en heren collega's, ik denk dat we met deze wet een stap vooruit zetten in de versterking van de democratie. Het is mijn overtuiging dat zonder een journalistiek brongeheim de persvrijheid monddood is. De pers is de waakhond van de democratie.

01.03 Valérie Déom (PS): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, la proposition de loi que nous examinons aujourd'hui a fait l'objet de discussions longues - M. Wathelet en a très bien résumé la substance – et à rebondissements, mais constructives au sein de la commission de la Justice. Nous avons, en effet, réalisé un véritable premier travail de réflexion sur un sujet sensible, à savoir les relations entre la presse et la justice. Le texte proposé apparaît satisfaisant. Pourtant la tâche ne fut pas simple tant les positions de départ étaient antagonistes. En cette matière aussi complexe que délicate, qui nécessite de maintenir cet équilibre souvent fragile entre liberté et responsabilité, il ne fait de doute pour personne que la proposition de loi que nous allons voter tout à l'heure constitue une première étape. Pour les uns, ce texte peut apparaître exagérément complaisant à l'égard des médias. Pour d'autres, en revanche, il paraît limiter le droit à l'expression de certaines vérités. Je laisse à chacun le soin d'en juger.

Le droit pour les journalistes de taire leurs sources confidentielles d'information est une condition essentielle à toute liberté réelle d'information et de diffusion et, partant, à toute démocratie. Or, l'absence actuelle de réglementation claire a donné lieu à des conflits

01.03 Valérie Déom (PS): Met dit ontwerp hebben wij een eerste keer grondig nagedacht over het heikale thema van de betrekkingen tussen de pers en het gerecht. Het betreft een complexe aangelegenheid, waarbij het zaak is te streven naar een evenwicht tussen vrijheid en verantwoordelijkheid.

Het recht van de journalist om zijn informatiebronnen te verwijgen, is een fundamentele vrijheid in een democratie. Doordat er in ons land geen regelgeving hierover bestond, rezen er conflicten en werd België veroordeeld door het Europees Hof voor de rechten van de mens. Daar moest een mouw aan gepast worden.

entre la justice et la presse et a abouti, comme nous l'avons déjà rappelé, à plusieurs condamnations de la Belgique par la Cour européenne des droits de l'homme. Il était donc utile de remédier à cette situation.

Plus fondamentalement, le débat que nous avons eu en commission a évidemment été centré autour de valeurs essentielles qui sont à la fois intransigeantes et partagées par tous, mais qui peuvent aussi s'affronter. Il y a, d'une part, la liberté d'expression et le droit à l'information. Il n'est, en effet, pas de démocratie, pas de citoyenneté accomplie là où la parole est brimée et l'information censurée. Il y a, d'autre part, le respect de la vie privée et son corollaire, le respect de l'instruction ainsi que le droit de chacun à une dignité publique. Il y a aussi cette formule, devenue universelle, selon laquelle "ma liberté s'arrête à celle des autres". Notre société s'est donc bâtie sur la nécessaire conjonction de ces droits-là.

Dès lors, en présence de droits aussi fondamentaux à valeur égale, il était, nous semble-t-il, de notre devoir de trouver un certain équilibre entre liberté d'expression et droit au respect de la vie privée. Si essentielle que soit la liberté de la presse, c'est un contre-sens profond sur la nature du droit que d'en faire un principe absolu. Le droit, tout au contraire, c'est la conciliation des intérêts antagonistes et des prétentions.

En outre, nous n'avons pas davantage pu faire l'économie d'un débat sur les dérives de l'information d'aujourd'hui. Nous déplorons la rapidité obligée de l'information, la recherche perpétuelle d'un scoop qui conduit parfois à un traitement superficiel, voire à certains dérapages, ce qui, je me permets de le souligner, n'est pas nécessairement de la seule responsabilité des journalistes.

Au cours des discussions, j'ai personnellement insisté pour que le champ d'application "ratione personae" de la proposition soit clairement circonscrit à travers, notamment, une définition claire et responsable du journaliste qui pourra bénéficier du droit au secret des sources. Il était pour nous en effet impensable – toujours dans ce souci d'équilibre entre les droits fondamentaux en présence – d'accorder une telle protection à quiconque se proclame journaliste et écrit, par exemple, 10 lignes sur internet.

Les critères de traitement de l'information et de régularité de celle-ci donneront aux juges des balises suffisamment précises pour déterminer la portée de la présente proposition et éviter tout abus.

Un autre point qui a donné lieu à beaucoup de discussions est la problématique du recel. Le texte qui vous est proposé prévoit en effet que le journaliste ne peut être poursuivi pour recel lorsqu'il exerce son droit à ne pas révéler ses sources d'information. Il peut sans doute apparaître choquant, juridiquement et moralement, de permettre à certaines personnes d'obtenir un blanc-seing pour commettre une infraction. Politiquement toutefois, dans la mesure où nous avons tous décidé de légitérer en matière de droit à la confidentialité des sources, était-il réaliste de limiter ce droit aux seules sources licites? Une telle limitation revient à nier la base de la protection, à savoir garantir la liberté de la presse dans sa mission d'intérêt général qui consiste à informer le public sur toute question intéressant celui-ci. Le droit à l'information peut-il, dès lors, dépendre des seules sources officielles

Onze samenleving stoelt op een subtiel samenspel van vrijheid van meningsuiting en recht op informatie enerzijds, en recht op privacy anderzijds. Dit debat over de uitwassen van de informatie-maatschappij moest gevoerd worden. Ik heb er tijdens de besprekking op aangedrongen dat het toepassingsgebied ratione personae strikt zou worden afgebakend, om te voorkomen dat al wie zich opwerpt als journalist, die bescherming zou genieten.

De tekst bepaalt dat een journalist die zich beroept op het recht zijn bronnen niet vrij te geven, niet wegens heling kan worden vervolgd. Het kan choquerend overkomen dat men iemand op die manier carte blanche geeft om een misdrijf te plegen, maar het was ondenkbaar dat het recht op informatie tot de officiële en wettelijke bronnen zou worden beperkt. Deze afwijking van de bestrafing van het misdrijf van heling is echter enkel van toepassing op die informatie waarvoor de journalist zijn recht op de vertrouwelijkheid inroeft.

Bovendien moeten de journalistieke bronnen geloofwaardig, relevant en interessant zijn. Ik dring er bij de journalistenverenigingen op aan dat zij afdoende controlemechanismen op poten zouden zetten.

De oorspronkelijke tekst voorzag in een uitzondering ingeval de journalist informatie bezit over misdaden en wanbedrijven tegen de staatsveiligheid of een bedreiging van de fysieke integriteit. Sommige journalisten vreesden dat de rechters een al te brede interpretatie aan het begrip "staatsveiligheid" zouden geven. Het leek echter nodig het bronnengeheim in geval van een terroristische dreiging te kunnen opheffen.

De persvrijheid mag dan al een

ou légales?

Je voudrais en outre insister sur le fait qu'il ne s'agit pas d'un blanc-seing accordé au journaliste pour faire œuvre de recel. Le journaliste ne pourra, sous couvert de cette proposition de loi, changer de métier et devenir receleur professionnel. Cette dérogation à la répression de l'infraction pour recel n'est, en effet, valable que pour les informations sur lesquelles le journaliste exerce son droit à la confidentialité. Nous sommes donc toujours bien face au maintien d'un nécessaire équilibre entre les droits et libertés en présence.

Oserais-je en outre souligner l'évidence selon laquelle les sources journalistiques doivent être crédibles, pertinentes et dignes d'intérêt? Dans ce contexte, je voudrais véritablement insister auprès des associations représentatives de la profession de journaliste, chargées de définir les normes de leur éthique professionnelle, pour qu'elles mettent en place au plus vite les mécanismes de contrôle adéquats. En effet, en cette matière, le droit peut et même doit faire œuvre utile. Mais il a ses limites.

Avant de conclure, monsieur le président, je souhaite revenir sur le rebondissement provoqué autour de l'article 4 de la proposition. Dans le premier texte voté à l'unanimité par la commission, cet article prévoyait que le journaliste peut être tenu, sur ordre du juge, de révéler ses sources si elles peuvent permettre de prévenir des infractions concernant les crimes et délits contre la sûreté de l'Etat ou de prévenir des infractions constituant une menace pour l'intégrité physique, M. Wathelet l'a rappelé tout à l'heure.

Certains journalistes craignaient une interprétation trop large de la notion de sûreté de l'Etat et donc une utilisation abusive de cette exception par les juges à l'encontre des médias et des journalistes. Honnêtement, je pense que le débat mérite mieux qu'une stigmatisation des professions: les mauvais juges d'un côté et les bons journalistes de l'autre ou inversement. Toutefois, le renvoi de ce texte en commission a permis de remettre l'ouvrage sur le métier et d'affiner la réflexion sur le champ d'application de cette exception. Si, pour certains, les notions de crimes et délits contre la sûreté de l'Etat, bien que relevant de qualifications pénales précises, pouvaient apparaître par trop préjudiciables à la protection du secret des sources des journalistes, il nous a semblé nécessaire, vu le climat international actuel, de permettre au juge de lever le secret des sources dans le but de prévenir des infractions terroristes. En effet, si la liberté de la presse est un élément tout à fait fondamental à notre démocratie, la protection des citoyens contre la menace terroriste l'est certainement tout autant.

En outre, l'infraction terroriste fait l'objet d'une définition et d'une qualification précises dans le code pénal, tel que modifié et ajouté par la loi du 19 décembre 2003. De plus, l'interprétation que les juges feront de cette notion se fera à la lumière de l'ensemble des dispositions de cette loi.

L'article 9 de cette loi prévoit qu'aucune disposition de la loi relative aux infractions terroristes ne peut être interprétée comme visant à réduire ou à entraver des droits ou libertés fondamentales tels que le droit de grève, la liberté de réunion, d'association ou d'expression, y compris le droit de fonder avec d'autres des syndicats, de s'y affilier

grondrecht zijn, de bescherming van de burgers is dat evenzeer. Het Strafwetboek bevat een nauwkeurige definitie van het begrip terrorisme. Bovendien zullen de rechters dit begrip interpreteren in functie van de bepalingen die in deze wet staan. Ik denk dat er in deze context voldoende garanties zijn.

De toekomst zal uitwijzen of de wet voldoende bescherming biedt tegen de misbruiken uit het verleden. Deze tekst is slechts een eerste fase en is noch perfect, noch onveranderlijk. Onze fractie zal deze tekst goedkeuren ook al zijn we er ons bewust van dat hij voor verbetering vatbaar is.

pour la défense de ses intérêts et le droit de manifester qui s'y rattache, et ce tel que consacré notamment par les articles 8 à 11 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

Dans ce contexte, il me semble que des garanties suffisantes sont réunies pour éviter une interprétation trop large de cette exception. L'avenir nous dira si la loi que nous votons permettra de prévenir les abus que nous avons connus dans le passé. Nous serons certainement amenés à évaluer le travail que nous accomplissons, à en tirer les leçons et éventuellement à améliorer le texte qui encore une fois ne constitue que la première étape nécessaire d'un processus de réflexion. Ce texte, pas plus que les autres que nous votons, n'est parfait ou même immuable. C'est donc en ayant conscience que ce texte est perfectible et que le Sénat oeuvrera certainement en ce sens que mon groupe votera en faveur de la proposition.

01.04 Alfons Borginon (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een van de problemen bij een debat zoals dit, is dat wij het eigenlijk met zijn allen fundamenteel eens zijn over de grond van de zaak. Ik had een uiteenzetting voorbereid waarbij ik nog eens een aantal punten over het voorstel op een rijtje zette, maar ik vind dat de uiteenzettingen van mijn voorgangers, mevrouw Déom, de heer Bourgeois en de heer Wathelet, eigenlijk ook mijn mening over dit wetsvoorstel weergeven.

Derhalve zou ik kunnen volstaan met te zeggen dat de VLD-fractie actief heeft meegeworkt aan de totstandkoming van de tekst en integraal achter de vandaag voorliggende tekst staat. Ik kan het echter toch niet laten om een tweetal kleine bedenkingen te maken op basis van wat hier op het spreekgestoelte is gezegd.

Een eerste bedenking betreft de noodzaak van een dergelijk wetgevend initiatief. Wij leven in een samenleving waar het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bestaat, met een controle door de rechterlijke macht, tot op het internationaal niveau, op de rechten die daarin vervat zijn. Tot op zekere hoogte is er ook vandaag, zonder dat deze tekst wet is, een bescherming van het bronnengeheim. In de praktijk blijkt echter dat die bescherming niet werkt.

De heer Bourgeois heeft een aantal voorbeelden opgesomd. Het meest recente is dat van de journalist van Der Stern die tot twee keer toe een huiszoeking moest ondergaan, omdat hij bekendgemaakt had dat er een fraudeschandaal was in het Europees Parlement. Dat leidde tot zeer grote consternatie in de mediawereld, die in Brussel uitvoerig aanwezig is. Hoewel er zoets als een bescherming bestaat, werkt die in de praktijk niet. Die voorbeelden duiden dat aan en bewijzen dat.

Waarom werkt die bescherming in de praktijk niet? Omdat de mensen die geacht worden de wet toe te passen, de onderzoeksrechters bijvoorbeeld, niet altijd een kant en klare tekst hebben die duidelijk maakt wat wel en wat niet kan, wanneer zij toevallig geconfronteerd worden met een aspect van het bronnengeheim. De grote verdienste van dit initiatief is dat wij nu tot een tekst komen die in ieder handboek van onze studenten strafrecht kan worden opgenomen en die in het collectief geheugen wordt opgenomen van al wie in dit land met recht

01.04 Alfons Borginon (VLD): Nous sommes tous d'accord sur le fond de la question. Je partage l'avis des orateurs précédents.

Le VLD a activement collaboré à l'élaboration de ce texte et le soutient pleinement. Je tiens encore à formuler deux observations.

La présente proposition s'avère-t-elle nécessaire dans une société qui bénéficie de textes tels que la Convention européenne des droits de l'homme? Dans un certain sens, le secret des sources est déjà protégé à l'heure actuelle. Les perquisitions menées chez un journaliste du magazine "Stern" démontrent cependant qu'il n'en est rien dans la pratique. En effet, jusqu'à présent, les juges ne disposaient pas de textes définissant clairement ce qui est permis et ce qui ne l'est pas. C'est désormais chose faite.

Au terme de la dernière réunion de commission, la hâte à laquelle les modifications ont été apportées à la mouture finale a suscité une certaine tension. J'en assume l'entièvre responsabilité. En effet, à l'origine, le texte faisait l'unanimité. A la demande du monde journalistique, des amendements ont été présentés qui allaient à l'encontre de cette unanimité. Ainsi, lorsqu'on me propose de

te maken heeft. Hierdoor kunnen wij ervoor zorgen dat het principe van het bronnengeheim ook effectief op het terrein wordt gerealiseerd. Het voorbeeld van Der Stern toont het duidelijk aan: onder deze wet hadden die huiszoeken onmogelijk kunnen plaatsvinden.

Mijn tweede bedenking heeft niet met de inhoud te maken maar met de vorm. Er waren op het einde van onze commissievergadering van gisteren – de heer Wathelet heeft erop gealludeerd – wat spanningen die misschien te maken hadden met het tempo waarin de eindtekst veranderd wordt en een aantal aanpassingen worden aangebracht. Ik wil daar de volledige verantwoordelijkheid voor opnemen.

Het is duidelijk: toen de commissie de tekst unaniem goedkeurde, kwam die in de plenaire vergadering van de Kamer en daar werden onder meer tengevolge van een aantal kritische bedenkingen vanuit de wereld die er rechtstreeks bij betrokken is, enkele amendementen ingediend, amendementen die tegen de consensus die tot op dat ogenblik bestond ingaan. Op dat ogenblik handelde de voorzitter van de Kamer – wat ook logisch is – in samenspraak met vooral de mensen die gedurende de hele besprekking – de heer Bourgeois, de heer Maingain – de hoofdactoren zijn geweest van ons debat, debat waarin wij hebben getracht vooral op basis van hun verschillende visies en van de verdere inbreng van de andere leden tot een gemeenschappelijke tekst te komen. Wanneer men dan voorstelt om de zaak opnieuw te verwijzen naar de commissie voor de Justitie, onder de voorwaarde dat ze na één week terugkomt, dan is het mijn taak als voorzitter van de commissie voor de Justitie om wat wij hebben beslist in de plenaire vergadering ook te doen naleven.

Wij moeten in dit Huis regelmatig een beroep doen op de goodwill van eenieder om ons wetgevend werk te kunnen bewerkstelligen. Wanneer wij op een bepaald moment aan de indieners van voorstellen vragen om afstand te doen van het recht op behandeling in de plenaire vergadering, omdat wij hopen nog een betere tekst te kunnen maken in de commissie en wanneer die indieners bereid zijn dat te doen, maar de wens uitdrukken dat het debat niet op de lange baan wordt geschoven en dat die zaak binnen de week opnieuw in de plenaire vergadering komt, dan wens ik dat akkoord ook te honoreren.

Wij hebben dinsdag een eerste besprekking gehad over de punten die nog in discussie waren. Toen zijn ook alle voorstellen die inhoudelijke veranderingen konden aanbrengen aan bod gekomen. Wij hebben woensdag het debat herhomen en inderdaad, wij zijn toen, na een half uur of drie kwartier discussie, overgegaan tot de besluitvorming.

Collega's, wij hebben in de commissie voor de Justitie negen keer vergaderd over die tekst. De ervaring van dat debat heeft mij geleerd dat naarmate de behandeling langer duurt, de oplossing daarom niet dichterbij is. Op een bepaald ogenblik moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen en keuzes maken. Ik denk dat iedereen gisteren, met volle kennis van de teksten die voorlagen, een keuze heeft gemaakt. Ik ben dan ook blij dat – dat meen ik toch begrepen te hebben – vandaag de inhoudelijke consensus opnieuw terugkeert.

De twee wijzigingen die we de voorbije dagen hebben aangebracht, zijn, mijns inziens, twee verbeteringen.

renvoyer une nouvelle fois le texte en commission de la Justice, et cela à condition qu'il soit réexaminé en séance plénière une semaine plus tard, je me dois, en ma qualité de président, de respecter cet engagement. Le travail législatif exige parfois que l'on fasse preuve d'un peu de bonne volonté.

Neuf réunions en commission m'ont appris que le fait de tirer les choses en longueur ne nous rapproche pas forcément de la solution. Chacun a fait son choix hier. Je me réjouis de voir que le consensus semble être de mise aujourd'hui.

Les deux modifications apportées sont aussi des améliorations. Ainsi, le secret des sources ne pourra être levé qu'en cas de menaces sérieuses pesant sur l'intégrité physique. De plus, nous avons remplacé la référence aux délits du livre II titre 1 du Code pénal par une référence à l'article 137 du même code. Nous avons donc opté pour des délits qui sont énumérés dans la décision-cadre européenne sur le terrorisme et qui reposent sur une base internationale. Etant donné le grand nombre de quartiers-généraux internationaux que compte notre pays, quantité de problèmes liés au secret des sources concernent des journalistes étrangers. Le Parlement et le VLD souhaitent offrir aux journalistes le plus de liberté possible, mais nous sommes également garants d'autres intérêts de la société. Il est impensable, par exemple, qu'une enquête sur un acte terroriste soit entravée un jour parce que nous avons approuvé cette loi.

Je suis convaincu que le texte à l'examen servira de modèle en Europe.

Enerzijds hebben we gesteld dat voor de misdrijven waarvoor in uitzonderlijke gevallen het bronnengeheim kan worden opgeheven als het over fysieke integriteit gaat, dit moet beperkt worden tot de ernstige bedreiging van de fysieke integriteit. Dat is een duidelijke stap voorwaarts. De tweede verbetering is de vervanging van de verwijzing naar de misdrijven in titel I, boek 2 van het Strafwetboek door een verwijzing naar artikel 137 van het Strafwetboek. Inderdaad, hierbij werd afgestapt van een verwijzing naar artikelen die misschien weinig gebruikt worden, maar die wel ruim omschreven zijn zodat ze kunnen vatbaar zijn voor een potentieel misbruik door degenen die daarvan gebruik willen maken. Daarvan zijn wij afgestapt om over te gaan naar een type van misdrijven - waarover nog zeer recent werd gedebatteerd in de commissie voor de Justitie - die een internationaal draagvlak hebben omdat zij rechtstreeks zijn opgenomen in het Europees kaderbesluit inzake terrorisme.

In dit land, waar een belangrijk deel van de problemen met betrekking tot journalisten en bronnengeheim te maken heeft met buitenlandse journalisten omwille van de aanwezigheid van Europese en internationale hoofdkwartieren te Brussel, hebben we er, mijns inziens, verstandig aan gedaan te kiezen voor een type van uitzondering dat een internationaal draagvlak heeft, dat modern is en dat geïnterpreteerd kan worden door de rechterlijke macht in de volledige context van het concept "terrorisme".

Onze samenleving mag niet alleen de boodschap meegeven dat aan journalisten een zo groot mogelijke vrijheid mag worden gegeven. Dat is zeker de bedoeling van dit Parlement en van de VLD. We dragen ook verantwoordelijkheid met betrekking tot andere belangen in onze samenleving. Ik zou niet graag in de situatie belanden dat er vandaag een wet wordt goedgekeurd, maar dat we morgen moeten vaststellen dat een belangrijk terroristisch misdrijf niet kan onderzocht worden omdat we deze wet hebben goedgekeurd. Daarom hebben we deze verbetering aangebracht die ik nog steeds voor 100% steun.

Ik ben ervan overtuigd dat de basis van de voorliggende tekst - ongeacht of er later nog een komma wordt aan veranderd - school zal maken in Europa en dat we zeker geen naloper zullen zijn, maar een voorloper op dat vlak en dat onze wetgeving zeker en vast naleving zal krijgen.

01.05 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, madame la ministre, je voudrais également remercier le rapporteur pour sa présentation des débats en commission. Je voudrais rappeler l'objet des propositions déposées. Il vise à répondre à des situations de perquisition et d'atteinte ouverte de la part de juges d'instruction envers des journalistes, eu égard à des affaires ayant secoué l'actualité de notre pays. Il vise aussi l'obligation de légiférer, à la suite de l'arrêt Goodwin pris en 1996 par la Cour européenne.

Au départ, les discussions sur ces propositions de loi ont amené à un champ d'application relativement large de la définition de journaliste. Ce champ d'application porte sur la diffusion, par quiconque et de manière régulière, d'une information. Cela a suscité, de la part de certains collègues, une sorte d'appréhension quant à la manière dont les journalistes pouvaient traiter l'information puisqu'il ne s'agissait pas toujours de personnes soumises à un code de déontologie, à des organismes professionnels et à un respect de l'information. Par

01.05 Marie Nagy (ECOLO): In het verleden werden journalisten in een aantal ophefmakende zaken door de onderzoeksrechter vervolgd of aangevallen. Deze voorstellen willen daarop een antwoord bieden. Daarnaast moest onze wetgeving ook in overeenstemming worden gebracht met het arrest-Goodwin van het Europees Hof voor de rechten van de mens van 1996.

Het toepassingsgebied is ruim: eenieder die informatie verwerkt in de vorm van geregelde communicatie aan het publiek valt onder

ailleurs, il ne s'agissait pas non plus de tomber dans l'angélisme, selon lequel tout irait bien d'un côté ou tout irait mal de l'autre.

Le monde du journalisme doit être respecté eu égard à une série d'obligations professionnelles qui lui sont dévolues mais les lois ont aussi pour but de prévenir des situations dans lesquelles le monde judiciaire pourrait utiliser les sources journalistiques pour faire avancer des dossiers qui, par ailleurs, n'en offrent plus la possibilité.

Donc, bonnes intentions au départ des propositions de loi, obligations jurisprudentielles de la Cour européenne de Strasbourg et problèmes de champs d'application extrêmement larges des propositions de loi, pour lesquelles on est finalement parvenu à rédiger un texte de compromis. Nous avons discuté longuement des exceptions. Elles ont été élargies de manière assez importante, tant sur les infractions mettant en danger l'intégrité physique des personnes que sur les infractions concernées par le livre 2 Titre 1er du Code pénal sur les infractions "sûreté extérieure" et "sûreté intérieure".

Evidemment, ceci concerne la prévention des délits qui peut être considérée de manière beaucoup plus large que ce qu'on connaît jusqu'à présent. En réalité, il y a davantage de mesures préventives que de délits commis. Donc, le champ des exceptions - à cet égard, je suis en désaccord avec M. Bourgeois - est aussi vaste que ce qu'englobe le terme "prévention", ce même en dépit de l'attribution au juge de conditions extrêmement sévères pour lui permettre d'intervenir. Toute la question est de savoir si, à un moment donné, le juge va considérer ou non qu'une information faisant l'objet d'un "scoop", dans le bon sens du terme - et que d'autres ne possèdent pas par définition - lui donne à ce moment la possibilité d'intervenir, parce qu'agissant dans le cadre d'une infraction éventuelle.

C'était tout le débat. En introduisant mon amendement la semaine dernière, je me faisais effectivement l'écho d'associations de journalistes qui s'inquiétaient de ces dispositions. J'ai été très étonnée d'une remarque d'un collègue du PS qui me reprochait de m'être fait l'écho de ces inquiétudes pour introduire mon amendement.

Bien entendu, je ne partage pas ce point de vue sur le rôle du parlement. Nous prenons la peine d'entendre des associations pour qu'elles nous donnent leur point de vue; si ces associations expriment, au moment du résultat, un point de vue qui ne convient pas à certains, cela ne veut pas dire qu'on ne puisse y faire écho et essayer de répondre à des inquiétudes légitimes puisque venant des personnes directement concernées.

01.06 André Perpète (PS): Monsieur le président, le collègue du PS dont parle Mme Nagy, c'est moi.

Ce que j'ai reproché à Mme Nagy n'est certainement pas de se faire l'écho des préoccupations de l'association des journalistes que nous avions rencontrée aussi, mais c'était de le faire après coup, alors que le débat avait déjà eu lieu en commission et que ces arguments avaient déjà été échangés, et d'introduire cet amendement bien tardivement.

01.07 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, je ne vais pas recommencer une polémique qui me semble un peu futile eu égard à

deze wet. Er rezen vragen rond de verwerking van de informatie. De betrokkenen zijn immers niet altijd gebonden aan een deontologische code. Er werd gedebatteerd over de uitzonderingen, die op een gegeven moment sterk werden uitgebreid: de journalist kan gedwongen worden zijn bronnen vrij te geven wanneer de fysieke integriteit van personen bedreigd wordt en ook wanneer de binnenlandse of buitenlandse veiligheid in het gedrang komt.

Ik ben het oneens met de heer Bourgeois, en ik was verwonderd over de opmerking van een PS-collega die mij verweet dat mijn amendement mij was ingefluisterd door de journalistenverenigingen.

01.06 André Perpète (PS): Het enige wat ik u verwijt, is dat u zich pas achteraf heeft opgeworpen als spreekbuis van de journalistenvereniging, nadat het debat al gevoerd was in de commissie.

01.07 Marie Nagy (ECOLO): Tijdens de besprekking in de

l'importance de l'enjeu. Je dis simplement qu'il est intéressant - et le résultat final montre que ce n'était pas tout à fait sans intérêt - d'être à l'écoute, à quelque moment que ce soit, de ce qui se dit à l'extérieur du parlement. C'est une qualité à reconnaître aux parlementaires plutôt qu'un reproche à leur adresser.

Nous avons effectivement eu une discussion sur la portée réelle de l'exception proposée par la commission. De manière étonnante, comme d'aucuns l'ont reconnu, la question de l'article 137 du Code pénal a alors abouti sur la table, c'est-à-dire l'application de la loi sur les actes terroristes.

C'était assez particulier de commencer la discussion par une exception qui posait problème, puis d'en arriver, pratiquement sans discussion et sans avis du Conseil d'Etat, à donner une nouvelle portée à cette exception, en introduisant l'article 137. Personnellement, j'ai défendu la thèse selon laquelle, en intégrant la notion des infractions mettant en danger l'intégrité physique des personnes, on répondait aux préoccupations de la commission, que je peux partager: le secret des sources peut parfois être levé si l'on considère la possibilité d'une atteinte grave à l'intégrité physique des personnes, qui peut recouvrir ce qui se trouve dans les infractions prévues au livre 2, titre 1 du Code pénal et à l'article 137 du même Code pénal.

Pour cette raison, parce que je crois que dans ce domaine, il convient d'en discuter sérieusement et de prendre un maximum de garanties, mon groupe s'abstiendra sur ce texte.

La discussion au Sénat permettra éventuellement d'approfondir la question. Nous pourrions alors obtenir un texte n'allant pas à l'encontre des intentions des auteurs, c'est-à-dire la protection du secret des sources des journalistes, au lieu d'aboutir au résultat inverse: donner la possibilité à des magistrats de lever ce secret des sources encore plus couramment qu'aujourd'hui.

01.08 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, ik denk dat alles over dit wetsvoorstel is gezegd. Ik zal mij dan ook beperken tot een stemverklaring. Wij zullen het wetsvoorstel van collega Bourgeois goedkeuren. Wij willen collega Bourgeois trouwens feliciteren met dit initiatief. We zullen het goedkeuren, collega's, omdat er inderdaad dringend nood is aan een wettelijke bescherming van het bronnengeheim van de journalisten. We hebben dat trouwens in onze fractie steeds in allerlei omstandigheden en hoedanigheden verdedigd. We willen inderdaad voorkomen, collega's, dat journalisten steeds meer in rechte worden gedwongen hun informatiebronnen prijs te geven, tegen de rechtspraak in van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat in de concrete realiteit de jongste jaren onvoldoende bescherming heeft geboden op het terrein.

De CD&V-fractie verheugt zich erover dat de uitzondering is geschrapt op de bescherming van het bronnengeheim voor de misdrijven bedoeld in boek II, titel 1 van het Strafwetboek. Dit zou aanleiding hebben gegeven tot tal van misbruiken, waardoor inderdaad opnieuw het risico ontstond dat het journalistieke bronnengeheim zou kunnen worden aangetast. Wij verheugen er ons over dat dit is gebeurd, onder andere dankzij een amendement dat

commissie werd artikel 137 van het Strafwetboek te berde gebracht. Ik heb ervoor gepleit dat de opheffing van het geheim bevolen kan worden als er een ernstig gevaar dreigt voor de fysieke integriteit van personen.

Mijn fractie zal zich bij de stemming onthouden.

Misschien kan de Senaat hierover een diepgaander debat voeren.

01.08 Tony Van Parys (CD&V): Tout ayant été dit sur cette proposition de loi, je me limiterai à une déclaration de vote.

Nous félicitons notre collègue, M. Bourgeois, pour son initiative. Il est urgent de conférer une protection légale au secret des sources du journaliste. Notre groupe a toujours défendu ce point de vue. Ces dernières années, la Cour européenne des droits de l'homme n'a pas apporté une protection suffisante sur le terrain. Le groupe CD&V se félicite également de la suppression de l'exception pour les infractions prévues au Livre II, titre premier du Code pénal, notamment grâce à l'amendement de notre collègue, Mme Van der Auwera. Cette

door collega Van der Auwera vorige week in de plenaire vergadering is ingediend. We hebben ons ongenoegen geuit over het feit dat er daarna nog een rondje nodig is geweest in de commissie, maar ik neem genoegen met de uiteenzetting en duiding daarvan door de voorzitter van de commissie.

Onze fractie zal dit wetsvoorstel met overtuiging goedkeuren, collega's, omdat hierdoor de wettelijke bescherming van het journalistieke bronnengeheim een feit wordt.

01.09 Olivier Maingain (MR): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, "Il est de droit naturel de se servir de sa plume comme de sa langue, à ses périls, risques et fortunes" – Voltaire. Je ne sais si la proposition de loi que nous allons adopter permettra aux journalistes – je les laisse juges – de faire meilleure fortune. Je sais en tout cas qu'elle concourra pour partie à réduire les risques et périls qu'ils peuvent parfois encourir du fait des autorités judiciaires.

Reprendons la doctrine juridique sur ce débat qui remonte à plusieurs dizaines d'années. Je reprends un article du "Journal des tribunaux" en date du 15 mars 1980 dont l'auteur est Gérard Leroy et qui s'intitule "Un auteur a-t-il le droit de taire ses sources?" Pour dire à quel point le problème n'est pas récent, il reprenait la jurisprudence du 19e siècle. Je n'en citerai qu'un fait bref. Le 13 septembre 1855, "Le National", journal de Bruxelles, publiait une lettre traitant des, je cite: "murmures doulooureux d'une partie de la population relevant partout dans la foule ce frémissement avant-coureur de difficultés très grandes". Soucieuse de découvrir et de faire punir le cas échéant les meneurs qui agiteraient la classe ouvrière, l'autorité judiciaire invita le rédacteur en chef du journal à nommer l'auteur de la lettre qui avait donné cette information au journal. Le rédacteur en chef refusa. Il fut condamné. La Cour de cassation rejeta son pourvoi estimant qu'il était tenu de témoigner en justice sur la base de l'article 80 du Code d'instruction criminelle.

Je ne referai pas l'histoire de la jurisprudence. On sait qu'il y a eu la célèbre affaire Garraud du journal "Pour" au début des années 1980, pour ceux qui s'en souviennent. Il y a eu une affaire "Humo". Je pourrais en citer beaucoup jusqu'à la plus récente affaire Ernst et consorts. Beaucoup de ces jugements sont éclairants. Tantôt on poursuivait des journalistes sur la base du refus de témoigner en justice, tantôt sur la base du recel dans les cas les plus récents.

On peut se dire que la nécessité de légiférer n'apparaissait pas au premier coup tant il est vrai que la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme est particulièrement protectrice de la liberté d'expression et de la liberté de la presse qui sert cette liberté d'expression. L'interprétation donnée par la Cour de l'article 10 de la convention européenne permettait de considérer, depuis l'arrêt Goodwinn cité tout à l'heure par cette jurisprudence assez précise de la Cour que, dans la balance à prendre en considération, la Cour européenne donnait un avantage assez net à la liberté d'expression. Pour reprendre ses termes, "l'un des fondements essentiels d'une société démocratique, ce sont les garanties accordées à la presse pour qu'elle puisse informer le public sur des questions d'intérêt général".

exception aurait généré de nombreux abus qui auraient nuit au secret des sources.

Nous adopterons résolument cette proposition.

01.09 Olivier Maingain (MR): Laat ik om te beginnen Voltaire citeren: "Il est de droit naturel de se servir de sa plume comme de sa langue, à ses périls, risques et fortune" (het is een natuurrecht om zich zowel van het woord als van zijn pen te bedienen, met alle gevaren, risico's of voorspoed van dien)

Dat debat sleept al tientallen jaren aan, en wordt geïllustreerd door een hele reeks ophefmakende affaires.

Op het eerste gezicht was het niet duidelijk waarom er zonodig een wetgeving moet komen, aangezien de vrijheid van meningsuiting beschermd wordt door de rechtspraak van het Europees Hof. Zoals blijkt uit de interpretatie van artikel 10 van het EVRM door het Hof, is de vrijheid van meningsuiting een basisgegeven in een democratische maatschappij. Die fundamentele vrijheid wordt enkel beperkt door de dwingende sociale behoeftte, en daarover kunnen de nationale overheden vrij oordelen.

De Raad van State die in 1987 nog weigerachtig stond tegenover het optreden van de wetgever, heeft thans de noodzaak van een wetgevend initiatief erkend. Maar als we het advies van de Raad van november laatsleden herlezen dan merken we toch dat hij enige reserves formuleert bij het feit dat de wetgever de gerechtelijke instanties weinig ruimte voor interpretatie laat. De Raad van State verwachtte dat we de beoordelingsmarge van de rechters zouden bevestigen, maar

Et la Cour de n'admettre de restriction à apporter à cette liberté fondamentale "que si la restriction est justifiée par un besoin social impérieux". Cette appréciation du besoin social impérieux est laissée en premier ressort à l'appréciation des autorités nationales selon la jurisprudence de la Cour. La Cour n'a pas manqué de rappeler que la protection des sources journalistiques est l'une des pierres angulaires de la liberté de la presse.

L'absence d'une telle protection pourrait dissuader les sources journalistiques d'aider la presse à informer le public sur des questions d'intérêt général. En conséquence, la presse pourrait être moins à même de jouer son rôle indispensable de chien de garde et son aptitude à fournir les informations précises et fiables pourrait s'en trouver amoindrie.

Eu égard à l'importance que revêt la protection des sources journalistiques pour la liberté de la presse dans une société démocratique, pareille mesure ne saurait se concilier avec l'article 10 de la Convention que si elle se justifie par un impératif prépondérant d'intérêt public.

Et jusqu'à présent, c'était la jurisprudence de nos cours et tribunaux qui était amenée à apprécier quelle était la portée exacte de cet impératif prépondérant d'intérêt public. Il faut bien reconnaître, que ce soit dans l'affaire Ernst et consorts ou l'affaire dite du "Canard enchaîné" en France, que l'on a eu la preuve que les autorités judiciaires avaient quelques réticences à prendre toute la mesure de la portée de la jurisprudence de la Cour européenne. D'où la nécessité de légiférer.

Là où, on le rappelait, le Conseil d'Etat en 1987 exprimait quelques réticences pour que le législateur intervienne, aujourd'hui, le Conseil d'Etat, dans l'avis qui a précédé l'examen de notre proposition de loi, a reconnu la nécessité de légiférer. Mais à bien relire l'avis du Conseil d'Etat qui nous a été donné en novembre de l'année dernière - document parlementaire du 25 novembre 2003 -, on voit combien le Conseil d'Etat avait encore quelques réserves à laisser au législateur le soin de guider l'appréciation des autorités judiciaires. Je cite un bref passage: "Au vu de l'importance de l'enjeu, le Conseil d'Etat se demande s'il ne serait pas utile de conférer aux autorités judiciaires la marge d'appréciation indispensable à sauvegarder, dans une société démocratique, un juste équilibre entre toutes les valeurs qui en constituent les fondements essentiels". En somme, le Conseil d'Etat nous invitait à légiférer pour mieux confirmer la marge d'appréciation des autorités judiciaires.

Il faut bien dire que nous avons fait un autre choix. Et j'ose affirmer ici, contrairement à ce que j'ai pu lire dans des interviews de presse - et je pense notamment aux propos, me semble-t-il trop vifs de Mme d'Outrelepoint, dans une récente interview au quotidien "Le Soir", taxant la proposition de loi et la loi telle qu'adoptée en commission de loi "antidémocratique" - que nous avons affaire à une véritable loi de progrès démocratique et de protection d'une liberté fondamentale.

Deux arguments pour cela. Premièrement, tout le monde sait que les interventions des autorités judiciaires se sont toujours faites, après la commission d'un délit, pour connaître d'une manière ou d'une autre l'auteur du délit qu'elles tendaient à poursuivre. Nous excluons

we hebben een andere keuze gemaakt.

Ik zou niet willen stellen, zoals mevrouw Doutrelepoint in "Le Soir", dat het een antidemocratische wet is, maar integendeel dat we hier te maken hebben met een democratische en vooruitstrevende wet.

Wij sluiten immers uit dat het bronnengeheim kan worden opgeheven in het kader van een gerechtelijke vervolging: de journalist zal nooit een tipgever zijn van het gerecht, dat over andere onderzoeksmethoden beschikt.

De enige uitzondering die wij aanvaarden is het voorkomen van zeer zware misdaden en wanbedrijven.

In Portugal, Frankrijk en Luxemburg kan het bronnengeheim in het kader van vervolgingen worden opgeheven, en dit alleen al op grond van het feit dat de staatsveiligheid wordt bedreigd. Bovendien heeft de rechter er een grote beoordelingsvrijheid.

Waarom beschermt deze wet zo angstvallig de journalist, waarom wordt het begrip "bescherming" uitgebreid tot diegenen die de informatie verwerken? Omdat vrijheid een fundamenteel gegeven is in de democratie. Zijn bronnen verzwijgen, ook al kan dat in strijd zijn met andere waarden van de samenleving, garandeert dat de waarheid nooit wordt verzwegen.

formellement que le secret des sources soit levé pour la poursuite d'un délit après sa commission. Autrement dit, dans ce cas-là, comme je l'ai dit en commission, le journaliste ne sera jamais un informateur de justice. La justice a des moyens à sa disposition, de loin supérieurs au pouvoir d'enquête d'un journaliste, pour rechercher les auteurs des délits, même les plus graves. Les moyens d'enquête ont d'ailleurs été renforcés. A la justice de mettre en œuvre ces moyens sans contraindre un journaliste à devenir un informateur de justice.

Dès lors, nous n'avons retenu la possibilité de lever le secret des sources que pour la seule prévention de certains crimes ou délits d'une gravité exceptionnelle.

J'avais suggéré que l'on puisse retenir certains crimes ou délits constitutifs d'atteinte à la sécurité intérieure ou extérieure de l'Etat. Cela a également suscité un débat par voie de presse.

J'ai rappelé – nous avons supprimé cette possibilité – que l'on n'a plus poursuivi sur la base du livre II du titre 1er du Code pénal depuis la fin des années 40 tant la plupart de ces délits et crimes sont des délits qui couvrent des périodes de guerre ou des cas d'intelligence avec une puissance ennemie. Il faut bien reconnaître que c'est exceptionnel. Mais, puisque qu'il en est ainsi, on a pu le retirer.

Nous avons retenu deux hypothèses: l'atteinte grave – précision utile apportée par le président de la commission - à l'intégrité d'une personne physique (délits sexuels, meurtres, homicides) et bien entendu l'ensemble des crimes et délits repris à l'article 137 du Code pénal qui aggrave les peines crimes et délits de droit commun, mais qui sont commis avec l'intention ou dans les circonstances terroristes décrites à l'article 137. Tels sont les seuls cas qui justifient la levée du secret des sources et encore, dans le cas d'une instruction judiciaire et sous certaines conditions que précise la loi.

Mme Déom, hier en commission, nous a lu et a comparé notre proposition avec des législations en vigueur dans d'autres Etats membres du Conseil de l'Europe. Que ceux qui critiquent notre proposition de loi aillent lire les lois en vigueur au Portugal, en France, au Grand-Duché de Luxembourg où la levée du secret des sources peut se justifier non seulement à titre préventif, mais aussi pour la poursuite de délits et au seul motif ou à la seule invocation, sans référence à des qualifications pénales précises, de la sûreté de l'Etat, de la prévention ou de la poursuite de certains types de délits de manière non qualifiée et très large, finalement laissés à l'appréciation du juge.

Nous avons fait un travail de recherche d'un juste équilibre entre une liberté fondamentale et la protection due à la société dans certaines circonstances.

Je conclurai en disant pourquoi il nous faut une loi finalement si protectrice du droit des journalistes à taire leurs sources. Bien entendu, parce que la liberté de la presse est une liberté fondamentale en démocratie. Je relisais l'opinion du Prix Nobel d'économie, M. Amartya Sen, publiée dans "La Libre Belgique" à l'occasion de la journée mondiale de la liberté de la presse, le 3 mai dernier. Je lis un bref extrait.

"L'acquisition des valeurs fondées sur la connaissance et non sur l'embigadement nécessite une véritable ouverture dans la communication et le débat. La liberté de la presse est vitale pour ce processus. En effet, l'acquisition de valeurs est un processus interactif, et la presse joue un rôle majeur en favorisant ces interactions. De nouvelles normes et priorités émergent à travers le débat public et c'est à travers la discussion publique, là aussi, que se propagent les nouvelles normes dans les différentes régions. Et pourtant, les politiques de censure tentent de nous isoler les uns des autres. Cette répression appauvrit nos existences, limite nos connaissances, détruit notre humanité et affecte notre capacité à apprendre les uns des autres".

Alors oui, la liberté de la presse mérite d'être protégée. Cette liberté impose, bien entendu, la responsabilité de ceux qui en bénéficient. Nous avons voulu qu'en bénéficient, dans le respect de l'article de la Constitution qui garantit la liberté de la presse, pas uniquement les seuls journalistes professionnels, nous avons voulu que cette liberté bénéficie à tous ceux qui traitent l'information. Et la doctrine nous rejoint aussi dans ce sens. Nous l'avons voulu parce que taire ses sources d'information, même si c'est dérogatoire à d'autres valeurs de la société, permet, en tout cas, que la vérité ne soit jamais tue.

Le président: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) (**24/16**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**24/16**)

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi accordant aux journalistes le droit de taire leurs sources d'information".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot toekenning aan de journalisten van het recht om hun informatiebronnen te verwijgen".

La proposition de loi compte 6 articles.
Het wetsvoorstel telt 6 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 6 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 6 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Révision de la Constitution **Herziening van de Grondwet**

02 Proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution (865/1-5)

02 Voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/1-5)

(Déposée par / Ingediend door: Herman De Croo)

Discussion de l'article unique

Besprekking van het enig artikel

Conformément à l'article 85, alinéa 4 du Règlement, le texte adopté par la commission sert de base à la discussion de l'article unique. (865/5)

Overeenkomstig artikel 85, alinea 4 van het Reglement, wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de besprekking van het enig artikel genomen. (865/5)

La discussion de l'article unique est ouverte.

De besprekking van het enig artikel is geopend.

02.01 Walter Muls, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, een wetsvoorstel tot herziening van de Grondwet dat van de voorzitter van de Kamer zelf komt, behoeft toch wel enige uitleg.

Uw commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen heeft twee vergaderingen gespendeerd aan uw voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I van de Grondwet. Wat betreft de herziening van dat opschrift heeft uw commissie op 30 maart en 20 april vergaderd. De commissie heeft met unanimiteit beslist om een aantal bijlagen bij het verslag te voegen, met name een nota van de juridische dienst, een brief van vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael en een brief van de heer Norbert De Batselier, voorzitter van de Vlaamse Raad.

Bij de inleiding heeft de indiener van het voorstel erop gewezen dat het voorstel er eigenlijk gekomen is op verzoek van de voorzitters van de zeven parlementaire assemblees op gewest- en gemeenschapsniveau waarbij de vraag werd gesteld om respectievelijk de term gemeenschapsparlement en gewestparlement te gebruiken, omdat in de praktijk immers de benaming parlement in de mond werd genomen ten koste van de benaming raad.

Op verzoek van de commissie heeft de juridische dienst nadien een nota opgesteld inzake de eventuele gevolgen van de goedkeuring van een dergelijk voorstel voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Belangrijk daarbij is dat de conclusie van die nota van de juridische dienst luidt dat de voorgestelde wijziging van geen invloed zal zijn op de specifieke plaats die de Brusselse Hoofdstedelijke Raad momenteel inneemt in het Belgische institutionele bouwwerk.

Bij de besprekking heeft de heer Bart Laeremans namens het Vlaams Blok gezegd geen bezwaar te hebben tegen het feit dat de Vlaamse Raad voortaan Vlaams Parlement zal heten, maar dat hij wel problemen had wat de specifieke Brusselse Hoofdstedelijke Raad betreft. De heer Laeremans heeft erop gewezen dat de juridische dienst in zijn nota eveneens tot de bevinding komt dat het ter besprekking voorliggende voorstel tot wijziging van de benaming van toepassing is op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dat het trouwens volkomen correct is dat de verandering van de benaming

02.01 Walter Muls, rapporteur: Cette proposition de révision de la Constitution émane du président de la Chambre en personne. Il s'agit de la modification d'un intitulé dans la Constitution, à savoir le remplacement du terme "Conseil" par "Parlement" pour désigner les assemblées des Régions et des Communautés. La modification fait l'objet de plusieurs annexes.

Dans l'introduction, le président a souligné que la modification a été proposée à la demande des présidents des sept assemblées.

A la demande de la commission, le service juridique a rédigé une note dont il ressort que la modification proposée n'a aucune influence sur la place du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale dans le cadre institutionnel belge. M. Laeremans a soulevé un problème à cet égard car si la modification du nom n'a aucune portée juridique, elle revêt toutefois une valeur symbolique. A son estime, l'égalité entre les trois Régions serait ainsi suggérée, ce qui influerait à son tour indirectement sur les compétences et sur le poids du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale. M. Laeremans estime qu'une inégalité est créée car les Francophones peuvent inscrire 72 candidats sur leurs listes, contre

raad in parlement strikt genomen in het geheel geen juridische consequenties heeft. Uit politiek oogpunt zou de naamswijziging daarentegen bijzonder symbolisch zijn, omdat ze aangeeft dat de gelijkwaardigheid van de drie Gewesten zou worden erkend. Voor de spreker is het duidelijk dat de naamsverandering een directe invloed zal hebben op de draagwijdte van de bevoegdheden van de diverse raden en op het juridische gewicht van de door die raden uitgevaardigde rechtsregels. Ter illustratie heeft de spreker dan verwezen naar onder andere de kiesresultaten in Brussel en de kiesresultaten van 1995 vergeleken met die van eerdere stemmingen. Daaruit blijkt dat men van 17,5% Vlaamse kiezers teruggevallen is tot 12,5% Vlaamse kiezers.

Spreker heeft er ten slotte op gewezen dat er zijns inziens toch wel een zekere ongelijkheid is en een probleem, in die mate dat de Vlamingen in Brussel slechts lijsten kunnen voorstellen met 17 kandidaten, terwijl de Franstaligen 72 kandidaten op hun lijsten kunnen zetten en laten verkiezen.

Namens VLD heeft de heer Borginon daarop gereplieerd en erop gewezen dat de maatregel die beoogt 17 zetels te waarborgen voor de Nederlandstaligen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad weliswaar ongewenste neveneffecten kan hebben, maar in de eerste plaats een heel doeltreffend beschermingsmechanisme is ten aanzien van de daling van het aantal stemmen voor de Nederlandstalige lijsten. Volgens dezelfde spreker moet men zich er terdege van bewust zijn dat dit geen discussie vormt over de constitutieve autonomie, maar dat het gaat om benamingen en niet om machten en bevoegdheden. Voorts kan uit het voorstel niet worden opgemaakt dat de grondwetgever het voornemen heeft dezelfde bevoegdheden te verlenen aan de verschillende instellingen. Daarvoor zouden immers noodzakelijkerwijze de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen moeten worden gewijzigd. Tot slot heeft de heer Borginon erop gewezen dat de Vlamingen de gewoonte hebben te spreken van het Vlaams Parlement. Dat is dus de algemeen gangbare praktijk.

Mijnheer de voorzitter, u hebt bovendien gepreciseerd dat de benaming Raad eigenlijk dateert uit de tijd dat de leden een dubbele functie hadden, zijnde, enerzijds, lid van het federaal Parlement en, anderzijds, lid van een Raad. De leden van de Vlaamse Raad hebben in 1995 na hun verkiezing trouwens heel vlug de benaming Vlaams Parlement aangenomen.

Namens CD&V heeft de heer Verherstraeten beklemtoond dat vele Vlaamse politici altijd voorstander zijn geweest van een bijzonder statuut voor Brussel. Door de benaming Parlement te hanteren voor de drie Raden bestaat volgens hem het risico dat die benaming de aanzet kan vormen voor een hervorming van het statuut van de Gewesten, om ze onderling op voet van gelijkheid te plaatsen. Dienvolgens heeft hij in de commissie amendement nr. 2 ingediend, waarbij hij het woord "Hoofdstedelijk" wenste in te voegen tussen de woorden "Brussels" en "Parlement".

De spreker heeft daarbij nog aangestipt dat het voorstel dat ter besprekking en ter stemming voorligt in werkelijkheid een voortvloeisel is van het regeerakkoord. De heer Verherstraeten heeft hierbij

17 seulement pour les Néerlandophones.

M. Borginon a souligné qu'il s'agissait précisément d'un mécanisme de protection très efficace en faveur des Flamands de Bruxelles puisque 17 sièges au moins étaient à présent garantis. Il a ajouté que la discussion ne portait pas sur l'autonomie constitutive, mais simplement sur un changement d'appellation. La présente proposition n'implique pas de redistribution des compétences. Selon lui, la modification ne ferait que confirmer une situation de fait, car la notion de "Vlaams Parlement" est déjà largement répandue.

Le président a pour sa part attiré l'attention sur le fait que la dénomination "Raad" date de l'époque où les mandataires fédéraux siégeaient au sein de ces conseils.

Selon M. Verherstraeten, le changement de dénomination implique que les trois Régions seront traitées sur un pied d'égalité. C'est la raison pour laquelle il a présenté un amendement tendant à utiliser le terme de Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale. Il a par ailleurs souligné que cette proposition découle de l'accord de gouvernement.

Lors de la seconde réunion, M. Laeremans s'est interrogé sur les raisons d'un tel empressement. Il s'est référé au courrier du ministre de l'Intérieur concluant à la quasi-impossibilité matérielle et technique d'encore modifier les bulletins de vote et le logiciel de vote avant les élections. Le même orateur a en outre fait observer que l'opération n'est pas neutre sur le plan communautaire, dans la mesure où elle concerne également le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et satisferait en premier lieu à une exigence francophone. Or, l'exigence

verwezen naar de bepalingen in het regeerakkoord waardoor onder meer de discussie over de naamswijziging zou moeten worden gevoerd in het forum.

Op de tweede vergadering die aan dit onderwerp gewijd was, kwam onder meer de vraag van de heer Laeremans naar het waarom van de spoedbehandeling van de zaak naar voor, temeer daar de commissie op dat ogenblik kennis kreeg van een brief van de vice-eerste minister, de minister van Binnenlandse Zaken. Hierin werd duidelijk gemaakt dat niettegenstaande het tot een stemming zou kunnen komen, het technisch praktisch onmogelijk was om dit nog voor de verkiezingen te wijzigen zodat op de stembrieven de Parlementen vermeld zouden worden in plaats van de raden.

Volgens dezelfde spreker was het voorstel op communautair vlak niet neutraal omdat het ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft en er dus in eerst instantie tegemoet gekomen zou worden aan de Franstalige eisen. Voor deze spreker staat daar de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde tegenover wat voor de Nederlandstaligen absoluut noodzakelijk is, doch steeds wordt uitgesteld.

Mijnheer de voorzitter, u heeft uit de brief van de vice-eerste minister afgeleid dat de voorgestelde wijzigingen niet voor de verkiezingen zullen kunnen worden doorgevoerd, maar dat het mogelijk is gunstig te beschikken op een eenparig verzoek van de Conferentie van voorzitters van de zeven parlementaire assemblees van de Gewesten en Gemeenschappen.

Mijnheer Bourgeois van de NV-A betreerde dat diverse hervormingen, zoals bijvoorbeeld de anti-tabakswet en de wapenwet die de belangen van de Franstaligen behartigen, steeds worden doorgevoerd, terwijl andere, voor de Nederlandstaligen zeer belangrijke hervormingen zoals de kwestie van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde naar het forum worden doorverwezen.

De spreker heeft tevens gezegd dat de eigenheid van Brussel niet uit het oog mag worden verloren en dat de terminologie derhalve niet moet worden gewijzigd. De heer Bourgeois heeft daarop twee amendementen ingediend, het ene in hoofdorde en het andere in subsidiaire orde.

De heer Van der Maelen heeft namens de sp.a onderstreept dat zijn partij aan alle institutionele hervormingen in de loop der jaren heeft deelgenomen. Hij zei daarbij dat ze een bijdrage heeft geleverd tot het omvormen van een unitaire staat tot een federale staat en dat het Bureau van het Vlaams Parlement eenparig – op het Vlaams Blok na – de wens heeft geformuleerd om de term parlement te kunnen hanteren. Het ontgaat hem dan ook waarom men nog langer zou aarzelen om het voorstel goed te keuren. Ook deze spreker heeft benadrukt dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet exact dezelfde bevoegdheden heeft als de overige Gewesten en zijn besluiten niet bij decreet neemt.

De heer Maingain heeft namens de MR gesteld dat het beleidsmatig enigszins opmerkelijk zou zijn dat men weigert het woord parlement in te voeren, terwijl de verschillende gewest- en gemeenschapsraden terzake een eenparig verzoek hebben ingediend. Hij stelde bovendien

flamande de scinder Bruxelles-Hal-Vilvoorde est sans cesse reportée.

Le président a déduit du courrier du ministre de l'Intérieur que les dispositions proposées ne peuvent être mises en œuvre avant les élections mais qu'il est possible de prendre une décision favorable à la demande unanime de la Conférence des présidents des sept assemblées.

M. Bourgeois a déploré que toutes les réformes qui profitent aux francophones soient mises en œuvre immédiatement, alors que les exigences flamandes sont renvoyées au Forum. Il a présenté deux amendements.

M. Van der Maelen a rappelé que son parti a été associé à toutes les réformes institutionnelles et a contribué à la transformation de la Belgique d'un Etat unitaire en un Etat fédéral. Le bureau du Parlement flamand a exprimé à l'unanimité – à l'exception du Vlaams Blok – son souhait d'utiliser le terme 'parlement'. Pourquoi hésiter dès lors à approuver cette proposition, dit M. Van der Maelen, soulignant que la Région de Bruxelles-Capitale n'a pas les mêmes compétences que les autres Régions: elle ne prend pas de décisions par décret.

M. Maingain ne comprenait pas pourquoi on refuserait d'introduire la dénomination de 'parlement', alors que tous les conseils régionaux et communautaires en ont fait la demande unanime. Après tout, le terme 'exécutif' a été modifié en 'gouvernement' sans problème. Enfin, il a souligné lui aussi qu'il s'agit d'un simple changement de dénomination.

J'ai constaté, en tant que rapporteur, que le Vlaams Blok avait approuvé le changement de nom au Conseil flamand avant les vacances de Pâques, mais qu'il est revenu sur sa position. Il en

dat de wijziging van de benaming executieve in regering geen enkel probleem heeft gevormd. Hij heeft hierbij ook nog een lezing gegeven van de artikelen 3, 39 en 115 §2 van de Grondwet. Ten slotte heeft hij ook gewezen op het feit dat het gaat om een loutere wijziging van benaming.

Mijnheer de voorzitter, ik was rapporteur en stelde vast dat het Vlaams Blok in de Vlaamse Raad de naamswijziging vóór het paasreces steunde en dat dat momenteel niet langer het geval is. Daaruit blijkt duidelijk dat de leden van de Vlaamse Raad weten dat dit voorstel zowel de Vlaamse Raad als de andere Raden beoogt. Het beoogt dus ook de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De heer Bultinck heeft zich aangesloten bij de vraag van de heer Laeremans waarom de naamswijziging niet kan worden gekoppeld aan het vraagstuk van de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Tenslotte heeft de heer Courtois zijn ongenoegen geuit. Hij stelde dat hij niet begrijpt waarom het debat aansleept, terwijl iedereen weet dat die naamsverandering geen enkel gevolg zal hebben voor de bevoegdheden van de verschillende Gewesten. Ten slotte verzette hij zich ertegen dat hij als Brusselaar altijd als een inwoner van een tweederangszone wordt beschouwd.

De stemmingen hebben ertoe geleid dat amendement 1 verworpen werd met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding en dat amendement 2 werd verworpen met 8 tegen 3 stemmen en 2 onthoudingen.

Mijnheer de voorzitter, tot zover mijn verslag en met uw goedkeuren geef ik nu meteen ook het standpunt van sp.a-spirit aan onze Assemblee.

Geachte collega's, uit de hele discussie en in de commissie is gebleken dat unanimiteit bestaat op alle banken over het feit dat de goedkeuring van de wijziging van een titel in de Grondwet geen iota, geen letter verandert aan de bevoegdheden van de verschillende raden en van de verschillende parlementen.

Sp.a-spirit zal het voorstel goedkeuren. Wij zijn van oordeel dat het een legitieme eis is van onze collega's uit het Vlaams Parlement en uit de andere parlementen. Zij noemen zichzelf parlementen en wij vinden dat zij dat recht hebben. Zij hebben die vraag unaniem gesteld vanuit de zeven assemblees, en de voorzitter van de Kamer is daarop ingegaan.

Nadien hebben zij, met kennis van zaken, die vraag een tweede maal dringend gesteld. Met "met kennis van zaken" bedoel ik dat zij kennis hadden van de nota van de juridische diensten en van de nota van de minister van Binnenlandse Zaken. Bovendien wisten zij dat het ging over alle raden in dit land. Zij hebben met kennis van zaken hun vraag herhaald. Wij hebben ze met kennis van zaken besproken.

Wij hebben dit met kennis van zaken in de commissie goedgekeurd, wetende dat aan de bevoegdheid van de Raden die wij Parlementen wensen te noemen, niets wordt gewijzigd. Over dit punt, ik herhaal het, zijn wij het allemaal eens. Om die reden zal spirit dan ook het voorstel goedkeuren.

ressort clairement que les membres de ce Conseil savent que la proposition vise tant le Conseil flamand que les autres conseils, y compris celui de la Région de Bruxelles-Capitale. M. Bultinck s'est rallié à la demande de M. Laeremans de lier le changement de nom à la scission de Bruxelles-Hal-Vilvoorde.

M. Courtois a laissé entendre qu'il ne comprenait pas pourquoi le débat perdurait, alors que chacun sait que la modification de l'appellation n'a aucune implication pour les compétences des Régions. Il s'opposait au fait d'être considéré, en tant que Bruxellois, comme un habitant de seconde zone.

L'amendement n° 1 a été rejeté par 10 voix contre 2 et une abstention ; l'amendement n° 2 a été rejeté par 8 voix contre 3 et 2 abstentions.

Chacun s'est accordé pour dire que le changement d'appellation ne modifie en rien les compétences des différents conseils. Mon groupe votera en faveur de cette proposition, qui traduit une exigence légitime de nos collègues du Parlement flamand et des autres assemblées. Ils ont formulé leur demande en connaissance de cause et c'est en connaissance de cause que nous l'avons examinée et acceptée en commission.

De voorzitter: Dank u voor uw verslag, mijnheer Muls.

02.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Muls voor zijn verslag. Ik kan de collega's geruststellen, ik zal kort zijn.

Ik meen dat dit voorstel niet zo onschuldig is als het lijkt. Het gaat inderdaad slechts om de wijziging van een opschrift, maar dat staat wel voor het evenwicht waarop onze federale Staat is gebouwd. Het gaat voornamelijk om het derde Gewest in ons land, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het artikel 3 van onze Grondwet. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in de Grondwet ook in verschillende andere artikels benoemd als Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In die artikels wordt eigenlijk explicet verwezen naar de hoofdstedelijke functie van dit Gewest. Dit Gewest is echter geen Gewest als de twee andere.

Is de Grondwet dan niet coherent? Jawel, de Grondwet is wel coherent. Het bewuste artikel 3 van de Grondwet - het vroegere artikel 107 quator - is eigenlijk gemaakt voor de bijzondere Brussel-wet. Die bijzondere Brussel-wet heeft zeer specifiek verwezen naar de hoofdstedelijke functie, ook in de terminologie Hoofdstedelijk Gewest, Hoofdstedelijke Raad, Hoofdstedelijke Regering.

De term hoofdstedelijk is hier cruciaal omdat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet is zoals het Vlaams en het Waals Gewest. Het mengt twee taalgroepen, twee gemeenschappen en is daar het bindmiddel van. Ik nodig u allen uit om van Dale open te slaan waar de term "hoofdstedelijk" wordt omschreven als "van de hoofdstad". Er worden twee voorbeelden aangehaald, namelijk het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Zelfs de Nederlanders wisten blijkbaar welke bijzondere positie het Hoofdstedelijk Gewest inneemt.

Uiteraard hebben wij er geen enkel probleem mee dat de diverse raden parlement worden genoemd. Dat is evident. Onze collega's in de andere assemblees verdienen het en wij wensen het ook te steunen, maar wij wensen toch te wijzen op de adder die in het groene gras steekt. Ik heb terzake een amendement ingediend, dat ik opnieuw indien, waarin ik suggereer het Brusselse Parlement het "Brussels Hoofdstedelijk Parlement" te noemen in het licht van de bijzondere Brussel-wet en in het licht van de diverse gewijzigde artikelen van de Grondwet. Ik besef wel – daar zijn wij het inderdaad met zijn allen over eens – dat het opschrift geen verandering van bevoegdheden met zich brengt. Maar ik stel mij de vraag: waarom kunnen wij dan niet, als wij het toch eens zijn dat dit Gewest een bijzonder hoofdstedelijk karakter heeft, dat in het opschrift vermelden?

Ik wil wat dat betreft niet zeer extreem zijn, voorzitter, collega's. Ik steek opnieuw de hand uit naar de meerderheid, zoals ik in commissie al deed. Laten wij het opschrift desgevallend behouden indien het amendement van onze fractie echt onoverkomelijk is voor de paarse meerderheid, maar laten dan alle fracties hier de politieke garantie geven dat straks in de artikelen die te wijzigen zijn in de Grondwet explicet, ten eerste, bij de term "Brussels Gewest" het woord "Hoofdstedelijk" gehandhaafd blijft, en ten tweede, dat

02.02 Servais Verherstraeten (CD&V): La présente proposition n'est pas aussi innocente qu'il y paraît. De fait, il ne s'agit que de la modification d'un intitulé, mais cet intitulé garantit l'équilibre sur lequel repose notre Etat fédéral. Différents articles de la Constitution et de la loi spéciale relative aux institutions bruxelloises renvoient explicitement à la fonction spécifique de capitale de la Région de Bruxelles-Capitale, qui n'est pas une Région comme les autres. Le terme 'capitale' est essentiel car cette Région réunit deux Communautés. Je ne m'oppose nullement à ce que l'on qualifie les conseils de 'parlements' mais il y a selon moi anguille sous roche. C'est pourquoi je représente mon amendement visant à utiliser la dénomination de 'Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale' pour Bruxelles.

Le caractère spécifique de Bruxelles doit se refléter dans l'intitulé. En commission, j'ai tendu la main à la majorité: si tous les groupes politiques étaient prêts à donner la garantie politique que le terme "Capitale" serait maintenu lors des modifications futures de la Constitution, nous étions disposés à voter en faveur de la proposition. Mais la majorité n'a rien voulu savoir; aussi rejetterons-nous cette proposition, à moins que la majorité ne nous donne encore satisfaction hic et nunc.

L'argument de l'urgence ne peut plus être invoqué, maintenant que le département de l'Intérieur a fait savoir qu'il est impossible de modifier encore les bulletins de vote pour les prochaines élections. Il n'y a aucune raison d'expédier ce dossier, d'autant plus que l'accord de gouvernement renvoie la question au Forum. Pour nous, la scission de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde est nette-

hetzelfde gebeurt in de bijzondere wetten en gewone wetten die gewijzigd zullen worden. Die garantie heeft men mij in de commissie niet gegeven. Ik heb ze nochtans explicet gevraagd.

Mijnheer de voorzitter, collega's, in het licht daarvan kunnen wij uiteraard het voorstel niet goedkeuren tenzij die garanties hic et nunc in de plenaire vergadering nog gegeven kunnen worden.

Mijnheer de voorzitters, collega's, waarom is het dringend? Het argument om het snel te doen was dat het nog snel op de stembiljetten en op de computerschermen zou komen voor de verkiezingen van 13 juni. De minister van Binnenlandse Zaken heeft gezegd dat dit zelfs na die goedkeuring praktisch onmogelijk zou zijn. Gevolg: het heeft geen zin meer het voor 13 juni te doen. Waarom kan een wijziging dan niet uitgesteld worden? Dan kunnen wij rond de tafel zitten en daarover afspraken maken. Ik doe het aanbod. Ik heb dat concrete voorstel gedaan. Waarom moet het hooghartig afgewezen worden? Wat is er nu nog hoogdringend aan, zeker in het licht van het feit dat het in het regeerakkoord naar het forum was verwezen?

Dan lijken andere punten mij dringender. Dan lijkt mij bijvoorbeeld de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde veel dringender. Het blijkt heel dringend te zijn, wanneer wij het Belga-bericht van vanmiddag lezen. De VLD-collega's roepen op tot een betoging en eisen dat het besproken wordt na het forum en dat, als er obstructie is, de wetsvoorstellen opnieuw besproken worden. Wel, zij mogen besproken worden: hier, vandaag, in onze assemblee.

02.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u krijgt straks het woord. Het was hier zo rustig. Laat dit onweertje voorbijtrekken. U hebt het woord, mijnheer Verherstraeten.

02.04 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil uw voorstel inzake een nieuw opschrift geen oneer aandoen. Ik zou niet durven. Ik wens echter te wijzen op het belang van het ene ten opzichte van het andere. Voor CD&V - samen met de VLD als ik Belga mag geloven - is de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde belangrijker en moet ze sneller behandeld worden dan dit.

Ik reik nogmaals de hand om over dit voorstel en de suggesties die ik terzake heb gedaan een politiek akkoord te bereiken. Op die voorwaarde zal CD&V dit voorstel steunen. In het andere geval, ook goed. We zullen het als goede democraten aanvaarden en ons bij de stemming onthouden. Weet echter, collega's, dat op die manier een goede paarse traditie onderhouden wordt. Een goede paarse traditie inzake communautaire angelegenheden is dat elk communautair gevoelig dossier dat tijdens de geschiedenis van paars in dit halfrond de revue is gepasseerd, unaniem werd goedgekeurd door de collega's uit het Zuiden van het land. Sint-Elooi, Lamberton, wapenwet, migrantenstemrecht en nog eens dit! Proficiat, Vlaamse paarselingen!

De **voorzitter**: Collega's, ik merk dat de heer Maingain niet aanwezig is in het halfrond. Ik zal hem laten roepen. Ik geef het woord aan de heer Borginon.

02.05 Alfons Borginon (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de

ment plus urgente.

Si on rejette ma proposition, c'est une tradition violette dans le domaine communautaire qui sera respectée, une tradition qui veut que tout dossier sensible soit approuvé par une majorité dans le sud du pays.

minister, collega's, laat ik misschien proberen terug te keren naar de ware reden waarom dit voorstel vandaag wordt besproken. De ware reden is eigenlijk heel eenvoudig. Er is al lang een vraag van de parlementsleden in de diverse parlementaire vergaderingen waarvoor wij op 13 juni allen mogen gaan kiezen, om niet alleen de facto – men spreekt al over het Vlaams Parlement en men noemt zich voorzitter van het Vlaams Parlement – maar ook de jure die termen te kunnen gebruiken. Dat is een vraag die – meen ik – door alle Vlaamse partijen in het Vlaams Parlement wordt gesteund. Naar aanleiding van de besprekingen in de commissie voor de Herziening van de Grondwet is zelfs een persbericht rondgedeeld van het uitgebreid bureau van het Vlaams Parlement dat ertoe oproept om die voorstellen ook effectief goed te keuren. Het is niet de grond van de zaak of dit dringend of superdringend is of dat het nog even moet worden uitgesteld. Er is de reële vraag, die reële vraag is erg oud en indien wij ervoor willen zorgen dat onze nieuw gekozen collega's na 13 juni vanaf het eerste moment zitting kunnen hebben in een echt parlement, dan moeten wij dit ook zo snel mogelijk wettelijk mogelijk maken.

Het pad om dat wettelijk mogelijk te maken, is niet zo'n eenvoudig pad. Wat hier vandaag voorligt, is eigenlijk alleen een wijziging van een titel in de Grondwet, maar daarmee is de kous niet af. Collega Verherstraeten heeft daar al op gewezen. Nadien moeten wij een tamelijk bijzondere procedure gebruiken, met name de wijziging van de Grondwet via artikel 198, zijnde een wijziging van niet voor herziening vatbare artikelen op grond van louter terminologische aspecten. Daarvoor moet na de goedkeuring van deze tekst ook iets worden ingediend. Pas nadien kan men de bijzondere wetten terzake, en met name de bijzondere Brussel-wet, aanpassen.

Wat doen wij met deze tekst? Wij schrijven eigenlijk in plaats van "raden" het woord "parlementen".

Als wij nu een correcte toepassing maken – daarmee wil ik ook antwoorden op de uitdrukkelijke vragen die collega Verherstraeten mij gesteld heeft – van artikel 198 van de Grondwet en op basis van terminologische wijzigingen in de Grondwet andere artikelen aanpassen, dan hebben wij als Grondwetgever die daarvan gebruik maakt, geen andere bevoegdheid dan het woord "Raad" op de verschillende plaatsen in de Grondwet te vervangen door het woord "Parlement".

Ik heb begrepen, mijnheer de voorzitter, dat er al een ontwerp van tekst circuleert, gelezen door de Conferentie van voorzitters van de verschillende parlementen, waarbij de wijziging van artikel 198 wordt mogelijk gemaakt en waarin die logica wordt doorgetrokken. Met andere woorden, de volgende stap in deze procedure zal zijn dat wij bijvoorbeeld voor het artikel 136 van de Grondwet – bijzondere bepalingen met betrekking tot de gewestbevoegdheden, toepassing makend over Brussel – in plaats van wat er nu staat, te weten "er bestaan taalgroepen in de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest", zullen moeten inschrijven: er bestaan taalgroepen in het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Wij zullen als Grondwetgever, gebruik makend van onze bevoegdheid bepaald in artikel 198, niet de mogelijkheid hebben om het begrip "hoofdstedelijk" te schrappen. Trouwens, als u de bijzondere Brusselwet er nog eens op naleest, dan zult u vaststellen dat men

La proposition de loi qui est examinée aujourd'hui vise à permettre l'utilisation de jure de la dénomination "Vlaams Parlement", de facto en usage depuis belle lurette. Elle est soutenue par l'ensemble des partis flamands et traduit une demande explicite du Bureau élargi du Parlement flamand. Peu importe que la proposition revête ou non un caractère d'urgence. Nous devons régler la situation dans les plus brefs délais, mais la modification d'un titre de la Constitution n'est pas tout. En vertu de l'article 198 de la Constitution, d'autres textes doivent également être adaptés à la nouvelle terminologie. Notre compétence ne va pas au-delà de l'adaptation de la terminologie. Nous ne pouvons donc pas supprimer le terme 'Capitale' dans la dénomination "Région de Bruxelles-Capitale". Il s'agit en l'espèce d'un simple changement de nom et non d'une modification des compétences ou de quoi que ce soit d'autre.

Il est simpliste de qualifier de 'mauvais Flamand' faisant des concessions aux francophones quiconque apporte le moindre changement à Bruxelles-Capitale. Une bonne administration à Bruxelles exige toujours de prévoir des garanties pour la minorité flamande alors que, dans le même temps, tous les Bruxellois doivent pouvoir vivre dans une démocratie digne de ce nom. Si Bruxelles était absorbée par la Flandre, 15% de francophones siégeraient subitement au Parlement flamand et nous créerions de nouveau un petit bout de Belgique unitaire. Nous nous efforçons de gouverner correctement et de préserver la démocratie.

daar ook een pirouette moet maken om een juiste formulering te vinden. Daarin staat, in artikel 2 of artikel 3: "Het Brussels Gewest, hierna genoemd het Brussels Hoofdstedelijk Gewest...". Verder wordt steeds het woord "hoofdstedelijk" gebruikt. Het is geenszins de intentie van mijn fractie om aan dat gebruik iets te veranderen. Dit is een terminologische wijziging die het mogelijk maakt om in de toekomst inderdaad echt "Vlaams Parlement" te kunnen gebruiken en die geen afbreuk doet aan het aspect "hoofdstedelijk" van de Brusselse parlementaire vergadering.

Hoewel ik veel begrip heb voor uw argumenten en het in zeer grote mate eens ben met de teneur en de achtergrond ervan, meen ik dat wij door het amendement dat u voorstelt niet goed te keuren en die bepalingen niet zouden opnemen in de tekst, precies de omgekeerde indruk zou kunnen gewekt worden dat wij als Grondwetgever het tegenovergestelde zouden stellen van wat ik hier probeer uit te leggen.

Ik denk dus dat het duidelijk is dat het de bedoeling is om het woord "Hoofdstedelijk" te laten staan en het woord "Raad" te vervangen door "Parlement" in de verschillende teksten die nog gewijzigd moeten worden.

Mijn tweede bedenking is de volgende. Ik wil dat toch nog eens herhalen. Het werd hier al gezegd, maar het is belangrijk als we over Brussel spreken. Het gaat hier louter en alleen over de wijziging van een benaming. Het gaat niet over de wijziging van bevoegdheden, niet over een wijziging van de interne structuur, niet over een wijziging van de rechtskracht van de normen. Het is een terminologische aanpassing. Indien eender wie, eender welke politieke groep in de toekomst ervoor wil zorgen dat het Vlaams Parlement ook daadwerkelijk een Vlaams parlement kan zijn de jure, dan zal men exact hetzelfde moeten doen als wat vandaag voorligt.

Mijn derde bedenking is de volgende.

Mijnheer Laeremans, ik zou die bedenking liever formuleren nadat u aan het woord zou zijn gekomen, maar ik twijfel er niet aan dat u vanop deze tribune een tamelijk gelijklopende uiteenzetting zult geven als datgene wat u over die materie in dit debat en andere debatten al in de commissie hebt gezegd.

Ik wil toch nog eens beklemtonen dat men zich altijd in een zeer gemakkelijke positie kan nestelen door het volgende te doen: eender wie die eender wat verandert dat te maken heeft of ook maar enigszins een repercussie kan hebben op de hoofdstad van dit land en de negentien gemeenten in Brussel, moet per definitie verdacht gemaakt worden, moet per definitie verweten worden dat hij geen goede Vlaming is en dingen verkoopt, dat hij een aantal toegevingen doet. Daartegenover staat dat eender wie die ooit probeerde tot compromissen en teksten te komen die een goed bestuur van Brussel mogelijk maken, heeft altijd drie verschillende dingen in evenwicht moeten brengen.

Er is een probleem van de Vlamingen in Brussel. Er woont namelijk een numerieke minderheid aan Vlamingen in de negentien gemeenten in Brussel. Als wij bevoegdheden geven aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, moeten we altijd waarborgen inbouwen voor

de Vlamingen.

Er zijn nog twee andere problemen.

Er is het probleem van het democratisch feit in Brussel, waarbij er altijd, in eender welk model dat wordt ontworpen, zorg voor zal moeten worden gedragen dat alle inwoners van Brussel, op alle bestaande bevoegdheidsterreinen, op een volwaardige manier in democratie leven.

Er is een derde element dat altijd in de discussie moet worden betrokken. Dat is het gegeven dat gemakshalve, vanuit een van de twee vorige oplossingen – bijvoorbeeld de bescherming van de belangen van de Vlamingen in Brussel – de oplossing naar voren kan worden gebracht om Brussel integraal bij Vlaanderen te voegen. Zo zou het probleem opgelost zijn. Wat dat terrein betreft, moet men er bij zulke pistes altijd rekening mee houden dat men terechtkomt in een Vlaams Parlement waar 15% van de parlementsleden Franstalig zullen zijn. Op dat moment zullen zij ook een belangrijke politieke machtspositie verwerven. In plaats van autonomie voor de Vlamingen is er dan een systeem gecreëerd waarbij op Vlaams niveau een klein, oud, unitair België werd gecreëerd.

Ik heb tot nu toe van niemand van uw fractie en politieke groep enige overtuigende argumentatie gehoord over de manier waarop u denkt de verschillende componenten van het probleem van Brussel in evenwicht te brengen op een manier die een democratie waardig is.

Als wij dus in concreto in dit dossier eigenlijk alleen maar overgaan tot een terminologische wijziging, die we in eerste instantie doen, niet omdat ze in Brussel zou worden gevraagd, maar omdat het Vlaams Parlement ze al jaren vraagt, dan doen wij niets anders dan op een fatsoenlijke manier proberen te besturen, met inachtneming van alle belangen die terzake gelden.

02.06 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij zijn verontwaardigd en wij zijn beschaamd. We zijn verontwaardigd omdat deze belangrijke wetswijziging zomaar kan worden doorgevoerd, zonder noemenswaardige publieke belangstelling. Het gaat nochtans niet om zomaar wat symboliek.

Sp.a-fractieleider Van der Maelen, die net is buitengegaan, heeft in alle eerlijkheid op het grote belang van deze grondwetswijziging gewezen. Hij nam zelfs het woord historisch in de mond. Hij sprak van een achtste fase in de staatshervorming. De wijziging van de benaming "Raad" in "Parlement" is inderdaad belangrijk. Nog veel belangrijker en veel verstrekkender is echter dat het duidelijke onderscheid dat vandaag bestaat tussen de raden van Vlaanderen en Wallonië enerzijds en Brussel anderzijds in één slag wordt weggeveegd.

In 1988 zijn over dit onderscheid heroïsche discussies gevoerd. Met handen en voeten heeft Vic Anciaux toen aan de goegemeente bezworen dat Brussel geen volwaardig derde Gewest werd, dat Brussel een ander soort bevoegdheden kreeg, met een andere rechtskracht en dat Brussel vooral de hoofdstad van het land zou blijven en dus niet op dezelfde hoogte kwam te staan als Vlaanderen

02.06 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Nous sommes indignés et choqués. Cette révision de la Constitution est menée en l'absence de tout intérêt parmi la population. Il s'agit pourtant d'un point important. M. Van der Maelen a même parlé de la huitième phase de la réforme de l'Etat. La différence entre le Conseil flamand et les parlements francophones est effacée d'un seul trait de plume. Il avait été dit que jamais Bruxelles ne deviendrait une troisième région à part entière et ne serait placée sur le même pied que les Régions flamande et wallonne. Avec la réforme de l'Etat de 1988, les Flamands de Bruxelles ont été livrés à la majorité francophone. Nous nous en sommes indignés, mais on nous a traités de

en Wallonië. Dat moest bewezen worden met de namen die het kind toen kreeg: Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

Het Vlaams Blok was de enige partij die toen gewaarschuwd heeft en zich met alle macht verzet heeft tegen deze staatshervorming, niet alleen en zelfs niet hoofdzakelijk vanwege de betonnering van de faciliteiten, maar vooral vanwege de drieledigheid die toen tot stand werd gebracht. De staatshervorming van 1988 kwam neer op het wegwerken van Brussel uit Vlaanderen, op het uitleveren van de Brusselse Vlamingen aan een overweldigende anti-Vlaamse meerderheid, zonder afdoende bescherming.

Wij hebben gewaarschuwd voor deze regeling voor de Vlamingen in Brussel, maar werden weggehoond als defaitisten. Vandaag blijkt dat het Vlaams Blok overschat van gelijk had. De macht van de Vlamingen in Brussel is haast verwaarloosbaar. We hebben zelfs geen gewaarborgde aanwezigheid in de gemeenten; de taalwetgeving wordt op alle mogelijke manieren uitgehouden in ziekenhuizen, OCMW's, gemeentehuizen, metrostations, nu ook bij de politie. De dubbele meerderheid is onderuitgehaald en de Vlamingen blijven mede ten gevolge van hun zwakke positie Brussel in sneltempo verlaten.

We hebben dus gelijk gekregen en vandaag wordt de kroon op het werk gezet: Brussel wordt nu ook in naam een volwaardig derde gewest. Het Parlement, het belangrijkste politieke orgaan van Brussel - dat kan niet ontkend worden -, verliest het predicaat Hoofdstedelijk. Blijkbaar is dit maar een akkefietje, blijkbaar hoeft daarover niet bericht te worden en kan dit allemaal op z'n Brussels gezegd 'en stoemelings', haast in het geniep, geregeld worden zonder dat de media aan deze nieuwe, belangrijke Franstalige overwinning enige aandacht schenken.

Een zeldzame uitzondering is Roger Van Houtte van GAZET van Antwerpen die hierover schreef op 23 april - en ik zie de collega's al smalend glimlachen. Ik citeer: "Daarmee wordt het Brussels Parlementje op hetzelfde niveau getild als het Vlaamse en het Waalse Parlement. Dat is nu de perfecte drieledigheid van het land, waar liegen als Maingain zo van dromen. Brussel als volwaardig derde gewest, hoewel dat destijds in alle toonaarden werd ontkend. Nu nog de grenzen wat verruimen en hun droom kan helemaal in vervulling gaan. Er is nog iets merkwaardig aan de hand, namelijk de haast waarmee dit allemaal moet gebeuren. Nochtans, de nieuwe benamingen kunnen niet meer gebruikt worden op de stembrieven en op alle andere documenten voor de verkiezingen van 13 juni. Men had dus kunnen wachten. In het regeerakkoord zouden die benamingen pas geregeld worden in het zo bejubelde forum na de verkiezingen. Toch was er een niet in te tomen haast. Dat is alvast een heel andere behandeling dan de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te beurt valt. Op dat punt heeft diezelfde De Croo helemaal geen haast" Aldus Roger Van Houtte.

Hiermee bevestigt hij wat ook wij in de commissie hebben aangeklaagd en wat paars onmogelijk kan ontkennen. In het regeerakkoord wordt, op bladzijde 78 van het boekje dat gedrukt is en nadien werd rondgedeeld, de invoering van de term parlement voor de gewest- en gemeenschapsraden voorbehouden voor het communautaire forum. Logisch natuurlijk, want deze operatie is niet

défaitistes. Aujourd'hui, la réalité démontre qu'il n'y a même pas de présence flamande garantie dans les communes bruxelloises, que les lois linguistiques sont violées partout, que la double majorité a été vidée de sa substance et que les Flamands fuient Bruxelles. De plus, Bruxelles devient à présent une troisième région à part entière. Et, curieusement, Roger Vanhoutte est le seul à y consacrer des articles, dans "Gazet van Antwerpen".

La hâte avec laquelle on cherche à faire approuver cette proposition a de quoi étonner. La scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde ne requiert manifestement pas la même célérité. L'accord de gouvernement stipule que le changement d'appellation sera examiné au sein du Forum. Cette démarche n'est pas neutre sur le plan communautaire. Elle répond aux exigences francophones. Il ne s'agit pas d'un simple changement d'appellation. L'accord de gouvernement prévoit également l'autonomie constitutive pour la Région de Bruxelles-Capitale. L'objectif est de transférer d'importantes compétences aux Bruxellois. Ce dossier faisait déjà partie de l'accord sur la loi électorale conclu sous la législature précédente. Des concessions ont déjà été faites. On peut se demander pourquoi ce changement d'appellation intervient maintenant, étant donné qu'il ne sera pas visible sur les bulletins de vote.

Lorsque M. Borginon affirme qu'une Flandre indépendante compterait 15% de Bruxellois francophones, je suis disposé à l'accepter. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*) Nous sommes disposés à accepter les 15% de francophones étant clairement entendu que Bruxelles doit rester limitée aux 19 communes. Si tel est le cas, il n'y aucune objection de notre part.

communautair neutraal, collega Borginon, en komt heel duidelijk tegemoet aan de Franstalige eisen, aan de Franstalige wil om van Brussel une région à part entière te maken. U zegt dat het alleen maar de naam is. Zoujuist hebt u gezegd dat het alleen de naam is en dat er niets verandert aan de bevoegdheden. Dan moet u echter opnieuw naar die bladzijde 78 van het regeerakkoord kijken, collega Borginon. Wat staat daar? Niet alleen de benaming, maar ook de constitutieve autonomie voor het Brussels Gewest. Men wil dus wel degelijk heel belangrijke bevoegdheden overdragen aan Brussel, waarbij de Brusselaars zelf kunnen gaan regelen wat ze gaan doen met de macht en de positie van de Brusselse Vlamingen. Het is zelfs niet zo dat dit virtueel is, dat het ergens in het vage hangt. Dit was al een onderdeel van het fameuze kieswetakkoord, gesloten tijdens de vorige regering. Die constitutieve autonomie heeft u dus al toegegeven. U moet dus niet doen alsof er niets meer aan vasthangt dan alleen de naam. Er zijn ook de bevoegdheden. Het is eigenlijk al "in de sacoche". Alleen is en blijft de vraag waarom u nu ineens die naam wil doorvoeren, zelfs al kan het niet meer op de stembrieven. Dat blijft voor ons een raadsel. In elk geval gaat het om veel meer dan alleen maar de naam.

Als u zegt dat we in een onafhankelijk Vlaanderen Brusselaars zullen hebben in het Vlaams Parlement die Franstalig zullen zijn en dat we dan met 15% Franstaligen zullen zitten in het Vlaams Parlement, dan ben ik bereid dat te aanvaarden. Die openheid hebben wij. Ik vind het nogal eng en bekrompen om te zeggen dat die openheid bij jullie niet bestaat. Ik vind dat die openheid moet kunnen, zeker in een Vlaams Parlement. Daar moeten en zullen wij aanvaarden dat er tweetaligen, dat er Franstalige Brusselaars in dat Vlaams Parlement zitten. Dat zeggen wij al jaren in Brussel en dat zal door ons zeker aanvaard worden. Als u dat niet doet, dan bent u bang van 15% Franstalige Brusselaars. Wij zijn daar niet bang van, wij kunnen die in Vlaanderen opnemen met natuurlijk de duidelijke restrictie dat Brussel beperkt blijft tot die 19 gemeenten. Dan is er volgens ons geen enkel probleem.

Wij zeggen dat nu al in Brussel, in alle programmateksten, ook in het Frans en ook in 1999, op het congres van 1998 en in 2001 hebben wij dat allemaal al op papier gezet. Het zou u sieren dat u die teksten eerst zou lezen alvorens te vervallen in slogansk gedoe over het Vlaams Blok. Wij hebben wel degelijk heel uitgebreide en vooral degelijke teksten over Brussel, mijnheer Borginon. U zegt dat wij daarover geen consistent verhaal hebben, maar wij hebben daar heel uitvoerige teksten over. U hoeft ze alleen maar te lezen of op te vragen en dan zult u dat zien. Ik ga nu niet over alle details terzake uitweiden.

(...)

Men komt dus alweer geheel eenzijdig tegemoet aan de communautaire eisen van de Franstaligen. Gelooft u de VRT wanneer men zegt dat er op onze congressen niet wordt gestemd? Dat is foutieve informatie. U vraagt met hoeveel procent de teksten worden goedgekeurd. Wij werken aan en discussiëren over teksten tot wij de grootst mogelijke consensus hebben. Er kan en wordt wel degelijk op regelmatige basis gestemd, ook op congressen. Dat mag hier ook eens gezegd worden. U weet dat echter niet en dat zal door de media ook worden verzwegen. Dat wordt bewust heel anders voorgesteld.

Une fois de plus, on cède unilatéralement aux exigences communautaires des francophones. Cette nouvelle exigence est satisfaite sans la moindre contrepartie. L'exigence flamande d'une scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde, qui ne figure pas dans l'accord de gouvernement, aurait parfaitement pu être adoptée à la majorité simple. Il en a d'ailleurs été ainsi du droit de vote des étrangers.

Le problème de Bruxelles-Hal-Vilvorde est reporté jusqu'après les élections. Les francophones ont obtenu la loi sur les armes, Francorchamps, le droit de vote des étrangers et, à présent, ils obtiennent l'élevation du Conseil bruxellois au rang de parlement à part entière, avec toutes les conséquences qui en découlent. En contrepartie, on ne trouve rien qui puisse être considéré comme une concession aux Flamands.

Je suis honteux de devoir constater que les politiciens flamands de la majorité manquent à ce point d'amour-propre et de sens stratégique.

Le président De Croo n'a jamais été un allié de la cause flamande. Mais que le chef de groupe sp.a, M. Van der Maelen, présente les choses comme si cette révision hâtive de la Constitution et l'abandon de Bruxelles servaient les intérêts de la Flandre, est vraiment inimaginable. Cela témoigne d'une grande étroitesse d'esprit. Son coreligionnaire, M. De Batselier, a toujours restreint l'espace réservé aux débats au Parlement flamand. Ce laquais de la belgitude peut aujourd'hui faire croire qu'il a contribué au prestige de son institution.

Le CD&V n'est pas totalement innocent non plus. Il est incompréhensible que le CD&V se soit laissé abuser au Parlement flamand. L'attitude des anciens

Deze eis wordt als het ware als een voorafname op de communautaire onderhandelingen en geheel conform de dwaze principes van Steve Stevaert gratis ingewilligd zonder welke tegenprestatie dan ook. De Vlaamse eisen daarentegen, de logische, evidente vraag naar de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde die niet op de lijst voor het forum staat en dus perfect met een gewone parlementaire meerderheid kon worden goedgekeurd, zoals dat trouwens ook bij het vreemdelingenstemrecht is gebeurd, dat dossier wordt wel over de verkiezingen heen getild door het toedoen van de paarse meerderheidspartijen. Het mag zelfs niet worden gebruikt als pasmunt voor alle toegevingen die tot op heden door de regering-Verhofstadt II aan de Franstaligen zijn gedaan.

De Franstaligen kregen de wapenwet, zij kregen Francorchamps en zij kregen het vreemdelingenstemrecht, ook weer een dramatische zaak voor de Brusselse Vlamingen. Nu krijgen ze ook nog eens de verheffing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad tot een volwaardig parlement, met alle consequenties van dien. Tegenover die reeks toegevingen aan de Franstaligen staat niets – nada – dat kan worden beschouwd als een tegemoetkoming aan de Vlamingen. Dat is de realiteit.

Collega's, ik ben zopas begonnen met te verklaren dat ik niet alleen verontwaardigd, maar tegelijk ook beschaamd ben. Het gaat om een plaatsvervangende schaamte. Ik ben beschaamd wegens het immens gebrek aan elementair zelfrespect en wegens het ontstellend tekort aan strategisch doorzicht van de Vlaamse politici uit de meerderheid. Dat kamervoorzitter Herman De Croo zich achter dit dossier schaart en het met de streken van een oude sluwe vos door de Kamer jaagt, kan ik nog begrijpen. Herman De Croo is nooit een bondgenoot geweest van de Vlaamse zaak. Dat de fractieleider van de sp.a, de heer Van der Maelen, de zaak zo voorstelt alsof Vlaanderen belang heeft bij deze overhaaste grondwetswijziging en bij het afstoten van Brussel, is werkelijk onvoorstelbaar. Dat getuigt werkelijk, mijnheer Van der Maelen, van een immense kortzichtigheid, van een kerktoermaliteit om u tegen te zetten. U hebt natuurlijk ook een prachtig alibi dankzij de andere kerktorens specialist Norbert De Batselier, die heel zijn voorzitterschapsperiode niets anders heeft gedaan dan het beknotten van de bevoegdheden, van de prerogatieven van zijn speeltuin – zijn zandbak –, die hij nu Vlaams Parlement mag noemen. Het is werkelijk godeklaagd dat die man, die een sleutelpositie innam in het beknotten van de debatruimte in het Vlaams Parlement, deze superlakei van de belgitude, nu de indruk kan wekken dat hij voor het prestige van zijn instelling iets heeft verwezenlijkt. Alleen om deze parvenu van zijn stoel te halen, hoop ik dat paars op 13 juni wordt gebroken.

Ook CD&V heeft hier boter op het hoofd.

Het is onverklaarbaar dat CD&V zich in het Vlaams Parlement - ik zal niet zeggen in de Kamer - heeft laten verschalken en niet de moed heeft gehad de beslissing van het Bureau te helpen keren. De houding van de oud-VU'ers Borginon en Muls in dit dossier is helemaal schandalijk. Zij weten beter dan wie ook hoe het allemaal gegroeid is. Zij kennen beter dan wie ook de politieke geschiedenis van Brussel. Zij weten beter dan wie ook wat hier op het spel staat. Zij weten beter dan wie ook wat de aspiraties van Maingain en

membres de la VU, MM. Borginon et Muls, dans ce dossier est véritablement scandaleuse. Ils savent mieux que quiconque comment les choses ont évolué. Ils connaissent les ambitions de MM. Maingain et consorts. Ces derniers ont réussi leur coup. En faisant disparaître la distinction entre les dénominations, on permet à Bruxelles de devenir une troisième région à part entière.

consoorten zijn. Zij stellen zich vandaag echter op als een kruiwagen voor de belangen van de francophonie en voeren hetgeen Maingain en andere Franstalige partijen dicteren met de grootst mogelijke gewilligheid en lijdzaamheid uit. Maingain heeft zijn paarse collega's in de commissie bezworen dat er geen enkel onderscheid meer mocht bestaan tussen de namen van de gewestelijke instellingen en hij heeft zonder tegenpruttelen van VLD en sp.a-spirit zijn zin gekregen. Hiermee wordt voorgoed het pad geëffend voor de verheffing van Brussel tot een volwaardig derde gewest, nota bene datgene waartegen de Volksunie tientallen jaren heeft gevochten. Collega's Borginon en Muls, het is ongetwijfeld met trots dat u vanavond op het thuisfront zult vertellen dat u zich vandaag weer eens nuttig hebt gemaakt voor de goede Vlaamse zaak.

De voorzitter: De laatste spreker in dit debat is de heer Bourgeois die mij heeft beloofd bondig te zullen zijn.

02.07 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-premier, collega's, in de commissie heb ik mijn bedenkingen geuit omtrent de gebruikte techniek.

U wijzigt een artikel dat vatbaar is voor herziening. De overige artikelen die niet voor herziening vatbaar zijn, zult u via de techniek van de coördinatie aanpassen. Ik heb hierbij bedenkingen geuit. U hebt geantwoord dat u ervoor zou zorgen dat alle twijfel en elk misverstand inzake de benamingen wordt weggenomen en dat er een informele versie van de codificatie zou worden opgesteld en bezorgd aan de kamerleden vóór de plenaire vergadering.

Van een partijgenoot van u verneem ik dat die versie zou circuleren. Mijnheer de voorzitter, ik betreur dat ik dat document niet gekregen heb. Voor de werkzaamheden zou het beter geweest zijn.

Feit is dat we voor een zeer belangrijke wijziging staan. Als N-VA'er ben ik uiteraard blij dat het Vlaams Parlement ook officieel de naam "parlement" zal krijgen. Ik weet dat het veleer psychologisch is, omdat zowel in de spreek- als in de schrijftaal, als in het politieke woordgebruik reeds sinds jaar en dag gesproken wordt over het Vlaams Parlement. Uiteraard versterkt dit de legitimatie van ons parlement om officieel op die manier in de Grondwet genoemd te worden.

Veel minder verheugd ben ik erover dat de Brusselse Hoofdstedelijke Raad voortaan eveneens als parlement door het leven zal gaan. Het is fout om zonder slag of stoot dergelijke hervorming door te voeren. Ik weet – dat staat met zoveel woorden in het verslag - dat de bevoegdheden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad hierdoor niet veranderen. Het verandert nù niets aan de Brussel-wet.

Het verandert nù niets aan de rechtskracht van de normen die goedgekeurd worden door de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, maar wij kunnen natuurlijk allemaal uw regeerakkoord lezen. Wij lezen daarin dat het de vaste bedoeling is van de paarse meerderheid om van Brussel een volwaardig derde gewest te maken door het ook constitutieve autonomie te geven.

In dit opzicht is het totaal fout om nù buiten het forum om de Hoofdstedelijke Raad ook tot de status van parlement te verheffen.

02.07 Geert Bourgeois (N-VA): J'ai émis en commission des réserves sur le procédé utilisé: l'on veut modifier, sous le couvert de la coordination, les articles n'ayant pas été déclarés révisables. Je regrette en outre de ne pas avoir reçu le document informel contenant la version codifiée.

Le N-VA salue le changement d'appellation en ce qui concerne le Parlement flamand. Ce dossier revêt surtout un caractère psychologique, ce changement renforçant la légitimité de ce parlement. En revanche, l'élévation au rang de parlement du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale nous réjouit beaucoup moins, bien que l'on apaise nos craintes en nous assurant que les compétences, la loi relative aux institutions bruxelloises et la valeur juridique des normes ne s'en trouveront nullement modifiées. Or, l'accord de gouvernement prévoit de conférer à Bruxelles le statut de troisième région à part entière, en lui accordant l'autonomie constitutionnelle. Il est fort de café que ce changement intervienne sans que le Forum n'y ait été associé.

Bruxelles devient sans coup férir une Région à part entière. C'est inacceptable, tant constitutionnellement que psychologiquement. Le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale ne dispose pas

Het is totaal fout om dat los te weken uit de discussie in het forum en zonder slag of stoot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat van meet af aan niet geconciepeerd werd als een volwaardig derde gewest, in de naam van zijn Raad wel als dusdanig voor te stellen.

Ik vrees dat dit de voorbode wordt van de uitvoering van uw voornemen in het regeerakkoord om te komen tot drie volwaardige gewesten. Collega's, ik denk dat de benaming alleen al voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in de constitutionele orde onaanvaardbaar is. Aangezien wij het er allemaal over eens zijn dat die Hoofdstedelijke Raad niet dezelfde bevoegdheden heeft als de andere deelstaatparlementen, aangezien wij het erover eens zijn dat de normen die daar goedgekeurd worden, niet dezelfde rechtskracht hebben als de decreten, vind ik het verkeerd om aan de Hoofdstedelijke Raad – waarbij de klemtoon moet worden gelegd op het woord hoofdstedelijk – nu ook de benaming Parlement te geven.

Dit gebeurt dus buiten het forum om en men vraagt zich tevergeefs af waarom. Mijnheer de voorzitter, waarom moest dit buiten het forum om gebeuren? U hebt zelf gezegd in de commissie – u hebt dit gedaan aan de hand van een brief van vice-eerste minister Dewael – dat een wijziging geen enkel gevolg meer kan hebben voor de verkiezingen van 13 juni. Het is nu eenmaal te laat om nog ervoor te zorgen dat op de officiële stembrieven of in de elektronische stembureaus de naam Vlaams Parlement verschijnt.

Er was nijs urgent meer aan, tenzij dat u gebruik maakte van de gerechtvaardigde vraag van de Vlaamse partijen om aan de Vlaamse Raad de benaming Vlaams Parlement te geven, om ook aan Brussel die status te verlenen. Dit verwondert mij zeer, collega's van de VLD, van een partij die in haar programma heeft opgenomen dat zij tegen het Brusselse Gewest is, dat zij tegen een derde Gewest is en die in haar sterk communautair getint discours van een paar jaar geleden – voor zij tot de regering toetrad – zelfs een punt maakte van het terugroeven van het Hoofdstedelijk Gewest.

Dit staat in bijzonder schril contrast, collega's van de VLD, met uw houding inzake de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Ik krijg zopas bericht dat ik, net als de andere partijvoorzitters, een half uur geleden – bij mij is hij wat later toegekomen – per drager een brief ontving van vice-premier Dewael met de vraag of ik mij wil aansluiten bij de vraag tot het nemen van het plechtige engagement om het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. Stel u voor! Dit komt van een partij die tot driemaal toe verhinderde dat dit werd doorgevoerd. Thans, geconfronteerd met de betoging van zondag aanstaande, spreidt die partij nog een staaltje hypocrisie ten toon door nog snel stoere Vlaamse engagementen te herhalen, terwijl die uiteraard hier hadden moeten genomen worden, collega Daems. U had hier blijk kunnen geven van uw Vlaamse beginselvastheid door van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad geen Parlement te maken en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde niet te laten voorbijgaan.

Le président: La discussion de l'article unique est close
De bespreking van het enig artikel is gesloten.

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

des mêmes compétences que les parlements des autres entités fédérées, et les normes n'ont pas la même force juridique que les décrets.

On ne voit pas très bien pourquoi ce changement devait encore intervenir avant les élections et en dehors du cadre du Forum. Ce dossier n'était nullement urgent. L'attitude du VLD, en particulier, déçoit. Il y a quelques années, il s'opposait encore à une troisième Région, alors que maintenant, il contribue à sa mise en place. Ces dernières semaines, le VLD a fait obstacle à trois reprises à la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde et voilà qu'aujourd'hui, il me supplie de soutenir après les élections l'exigence de la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde. Quelle hypocrisie!

Intitulé/Opschrift

- 1: Koen Bultinck, Bart Laeremans (**865/2**)
- 2: Servais Verherstraeten (**865/2**)

Le vote sur les amendements et la proposition de révision est réservé.

De stemming over de amendementen en het voorstel tot herziening wordt aangehouden.

03 Conseil d'Etat – Présentation d'un assesseur francophone**03 Raad van State – Voordracht van een Franstalige assessor**

La liste triple de candidats présentés par le Conseil d'Etat pour une place d'assesseur francophone, vous a été communiquée au cours de la séance plénière du 22 avril 2004.

De lijst met drie kandidaten voorgedragen door de Raad van State, voor een ambt van Franstalige assessor, werd u meegeleerd tijdens de plenaire vergadering van 22 april 2004.

Étant donné que la présentation n'est pas unanime, l'article 70, § 1er, alinéa 7 des lois sur le Conseil d'Etat coordonnées le 12 janvier 1973, modifié par la loi du 8 septembre 1997, est d'application. La Chambre des représentants peut soit confirmer la liste présentée par le Conseil d'Etat, soit présenter une deuxième liste de trois noms qui fait l'objet d'une motivation formelle.

Aangezien de voordracht niet unaniem is, is artikel 70, § 1, lid 7, van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1973, zoals gewijzigd door de wet van 8 september 1997, van toepassing en kan de Kamer van volksvertegenwoordigers hetzij de door de Raad van State voorgedragen lijst bevestigen, hetzij een tweede lijst met drie namen die uitdrukkelijk wordt gemotiveerd, voordragen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 5 mai 2004, je vous propose de confirmer la liste présentée par le Conseil d'Etat.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 5 mei 2004 stel ik u voor de door de Raad van State voorgedragen lijst te bevestigen.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

04 Commissions de nomination pour le notariat – candidatures introduites**04 Benoemingscommissies voor het notariaat – ingediende kandidaturen**

Le 2 avril 2004, la Chambre a publié au Moniteur belge un appel aux candidats pour des mandats de membres non-notaires auprès des commissions de nomination pour le notariat.

Op 2 april 2004 publiceerde de Kamer een oproep tot de kandidaten voor mandaten van lid niet-notaris van de benoemingscommissies voor het notariaat in het Belgisch Staatsblad.

Les commissions de nomination francophone et néerlandophone se composent chacune de huit membres effectifs et de huit membres suppléants. La Chambre des représentants nomme des membres effectifs et suppléants parmi les trois catégories de membres externes qui ne sont pas notaires, à savoir:

- un magistrat en fonction choisi parmi les magistrats du siège des cours et tribunaux et les magistrats du ministère public;
- un chargé de cours ou un professeur de droit auprès d'une faculté de droit d'une université belge qui n'est pas notaire, candidat-notaire ou notaire associé;
- deux membres externes ayant une expérience professionnelle utile pour la mission.

De Nederlandstalige en de Franstalige benoemingscommissie bestaan elk uit acht werkende en acht plaatsvervangende leden. De Kamer van volksvertegenwoordigers benoemt werkende en plaatsvervangende leden in de volgende drie categorieën van externe leden die geen notaris zijn, namelijk:

- één magistraat in functie gekozen uit de zittende magistraten van de hoven en rechtribunals en de magistraten bij het openbaar ministerie;

- één docent of hoogleraar in de rechten aan een faculteit voor rechtsgeschiedenis van een Belgische universiteit, die geen notaris, kandidaat-notaris of geassocieerde notaris is;
- twee externe leden met een voor de opdracht relevante beroepservaring.

Le 3 mai 2004 - date pour laquelle les candidatures devaient être introduites -, cinq candidats francophones et sept candidats néerlandophones avaient introduit leur candidature.

Op 3 mei 2004 - uiterste datum waarop de kandidaturen moesten ingediend worden - hadden vijf Franstalige kandidaten en zeven Nederlandstalige kandidaten hun kandidaturen ingediend.

Les candidatures ont été renvoyées à la Conférence des présidents du 5 mai 2004 qui a constaté que le nombre de candidats était insuffisant, et propose à la Chambre de procéder à la publication au Moniteur belge d'un second appel aux candidats.

De kandidaturen zijn medegedeeld aan de Conferentie van voorzitters van 5 mei 2004. Deze heeft vastgesteld dat er te weinig kandidaten zijn en stelt aan de Kamer voor een tweede oproep tot de kandidaturen in het Belgisch Staatsblad te laten publiceren.

Pas d'observations? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

05 Vraag om informatie

05 Demande d'information

05.01 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, je demande la parole à propos de la Conférence des présidents. En effet, n'ayant pas la possibilité d'y participer, je voulais vous poser une question.

Lundi, nous avons eu l'occasion de rencontrer, à votre invitation, les fonctionnaires fédéraux concernés par les dossiers des personnes arrêtées en zone de transit. Diverses communications ont été faites quant au rôle du médiateur fédéral. Aussi serait-il opportun, monsieur le président, de lever toute ambiguïté sur le lien entre la Chambre et le travail de ce médiateur fédéral dont nous sommes les mandants. Je vous demande instamment - j'espère que mes collègues soutiendront cette demande - de laisser le médiateur fédéral poursuivre l'examen des dossiers qu'il avait entamés à la demande de la Ligue des droits de l'homme et qu'il n'y ait pas de difficultés par rapport à l'action que vous avez entamée lundi dernier.

05.01 Marie Nagy (ECOLO): We hebben niet de eer en het genoegen deel te nemen aan de Conferentie van de voorzitters. Daarom zou ik u een vraag willen stellen over de ontmoeting die u maandag had met de federale ambtenaren die bij het dossier van de mensen die in de transitzone van de luchthaven Brussel-Nationaal werden aangehouden, betrokken zijn.

Het zou goed zijn indien elke dubbelzinnigheid met betrekking tot de band tussen de Kamer en de federale ombudsman zou worden weggewerkt. We wensen dat hij het dossier van die vijf personen, dat de Liga voor de rechten van de mens bij hem aanhangig maakte, voort zou kunnen bestuderen.

Le président: Madame, ce n'est pas ma faute si vous n'êtes pas membre de la Conférence des présidents. Il suffit pour cela d'avoir un groupe parlementaire.

De voorzitter: Om deel uit te maken van de Conferentie van de voorzitters, volstaat het een politieke fractie te zijn.

Par ailleurs, à la suite de certaines remarques et à la demande de la Conférence des présidents, j'ai rédigé un communiqué. J'espère que vous l'avez reçu. Il comporte une annexe reflétant la réalité des problèmes comme nous l'avons, me semble-t-il, correctement envisagée. Il n'y a pas eu une seule demande en Conférence des

Er werd in de Conferentie van de voorzitters niet gevraagd dat de federale ombudsman tussenbeide zou komen.

présidents de faire intervenir le médiateur. On me signale d'autant plus que les cinq personnes en question ont quitté le territoire belge, mais je n'ai aucune certitude à ce sujet.

Bovendien hebben die vijf personen het grondgebied intussen verlaten.

05.02 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, les personnes concernées sont effectivement expulsées. Je pense que vous pouvez en avoir la certitude. La question demeure quant au rôle du médiateur par rapport au traitement de dossiers à partir du moment où la Chambre, en l'occurrence, par le biais de son président, s'est saisie de l'examen de la légalité de ces dossiers.

05.02 Marie Nagy (ECOLO): Die mensen werden inderdaad uitgewezen. Dat verandert echter niets aan de vraag welke rol de federale ombudsman speelt eens de Kamer bepaalde dossiers naar zich toetrekt.

Par conséquent, je vous demande très clairement - j'espère que la demande pourra être relayée au niveau de la Conférence des présidents - de confier l'examen de ces dossiers au médiateur fédéral, comme nous vous l'avons demandé par écrit, ma collègue Mme Genot et moi-même.

Monsieur le président, j'espère que vous pourrez répondre favorablement à ma demande de saisir la Conférence des présidents de cette question qui reste importante pour clarifier le lien entre la Chambre et le médiateur fédéral.

Le président: Je vais vous lire ce qui suit avant de donner la parole à Mme Lalieux: "Suite à l'interview du médiateur fédéral, M. Monette, de ce matin à la RTBF, le président de la Chambre M. Herman De Croo a fait savoir, à la demande de la Conférence des présidents, que la Chambre n'a jamais eu l'intention et n'a pas l'intention de se saisir des dossiers individuels des cinq Africains se trouvant actuellement en zone de transit à Zaventem".

De voorzitter: Naar aanleiding van het radio-interview met de heer Monette werd erop gewezen dat de Kamer deze dossiers niet naar zich heeft toegetrokken.

05.03 Karine Lalieux (PS): Je voulais simplement rappeler que je suis intervenue en Conférence des présidents, mercredi, pour dire que jamais la Chambre ne s'était saisie de dossiers individuels et ne s'était prononcée sur des dossiers individuels. J'ai aussi précisé que nous n'avions jamais chargé le médiateur d'une mission mais que nous n'avions jamais non plus dessaisi le médiateur fédéral qui avait été saisi par la Ligue des droits de l'homme. Le médiateur fédéral pouvait donc faire son travail comme il l'entendait, au lieu de faire des déclarations plutôt insultantes à notre sujet à la radio.

05.03 Karine Lalieux (PS): Op de Conferentie van voorzitters heb ik gezegd dat de Kamer zich nooit heeft bezig gehouden met individuele dossiers en dat ze de federale ombudsman nooit met deze dossiers belast had en ze hem evenmin ooit ontnomen heeft. Hij zou zich trouwens beter met zijn eigen taken bezig houden dan beleidende verklaringen over ons de wereld in te sturen.

Les choses ont donc été éclaircies en Conférence des présidents et je le répète ici pour que tout le monde l'entende.

Le président: Madame, je ne vais pas recommencer à discuter. Vous avez exposé votre demande, je vous ai répondu. Croyez-moi, à la Conférence des présidents, mes collègues le savent, je suis un des défenseurs de ceux qui ne sont pas là.

05.04 Marie Nagy (ECOLO): Veuillez m'excuser, mais vos déclarations de lundi ont jeté une sorte de suspicion en n'écoulant que l'une des parties intéressées à la cause. Vous n'avez pas accepté le principe général de contradiction à certaines affirmations. En adoptant cette manière de travailler, la Conférence des présidents crée un précédent dangereux. Je regrette que Mme Lalieux tienne des discours différents selon que l'on rencontre des personnes de l'Office des étrangers ou qu'elle soit toute seule en Conférence des présidents, où ceux qui ont un autre point de vue ne peuvent pas le

05.04 Marie Nagy (ECOLO): Door slechts naar een der betrokken partijen te luisteren wekt de Conferentie van voorzitters alleen maar argwaan.

Ik betreur dat mevrouw Lalieux tegenstrijdige uitspraken doet, maar een verklaring aan de pers

défendre, mais c'est une habitude. Peut-être qu'une déclaration à la presse vaut davantage qu'un traitement du dossier sur le fond.

staat misschien hoger aangeschreven dan de grondige aanpak van een dossier!

05.05 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, je ne vais pas polémiquer avec mes collègues. Ils entendent ce qu'ils veulent bien entendre. Encore une fois, nous avons dit lundi – j'ai commencé par là, madame Nagy, et vous étiez présente – que jamais les parlementaires ne doivent se prononcer sur des dossiers individuels par rapport à l'accès au séjour, ce qui conduirait à une dérive. Après, vous avez tenu votre conférence de presse. Ensuite, j'ai répété que nous n'avions entendu qu'une partie, l'Office des étrangers, et pas une autre. J'espérais effectivement qu'un médiateur neutre aille les entendre.

Mercredi, vu l'incompréhension par rapport aux propos que vous avez tenus, j'ai répété mes propos en Conférence des présidents, à savoir qu'on ne se prononce pas sur des dossiers individuels ni sur le rôle de l'Office des étrangers et de son analyse de la situation. M. Maingain était présent, il peut confirmer tout cela.

Je n'ai pas du tout apprécié le fait que le médiateur avait été saisi et qu'il pouvait le rester. Nous ne l'avons jamais dessaisi, ni la Conférence des présidents, ni qui que ce soit d'autre!

05.05 Karine Lalieux (PS): Ik ga geen polemiek aan met collega's die alleen horen wat zij willen horen.

Maandag heb ik gesteld dat parlementairen zich nooit mogen mengen in dossiers die over de toegang tot het grondgebied gaan, omdat dit tot een ontsporing zou kunnen leiden.

Diezelfde dag heb ik ook gesteld, en ik heb het woensdag in de conferentie van voorzitters herhaald, dat wij inderdaad enkel de Dienst Vreemdelingenzaken hadden gehoord en dat ik liever had gehad dat er een neutrale bemiddelaar aanwezig was geweest.

Ik herhaal echter dat wij dit dossier nooit aan de federale ombudsman hebben ontrokken.

De **voorzitter:** Het incident is gesloten.

Le président: Maintenant, c'est terminé!

06 Inoverwegingneming 06 Prise en considération

Aan de orde is de inoverwegingneming van een reeks voorstellen waarvan de lijst als bijlage gaat. L'ordre du jour appelle la prise en considération d'une série de propositions dont la liste est reprise en annexe.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considérerai la prise en considération comme acquise à l'exception de la proposition de loi (Mme Trees Pieters) relative à l'indemnité pour nuisances résultant des travaux publics, n° 1041/1 (point 4) que nous avons déjà prise en considération précédemment, et je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Indien er geen bezwaar is, en met uitzondering van het wetsvoorstel (mevrouw Trees Pieters) betreffende de vergoeding bij hinder tengevolge van openbare werken, nr. 1041/1 (punt 4) dat al in overweging werd genomen, beschouw ik deze als zijnde aangenomen; overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden

Pas d'observation? (Non)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (Nee)
Aldus wordt besloten.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

07 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Tony Van Parys over "de aanpak van de regularisatiefraude" (nr. 312)

07 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Tony Van Parys sur "la lutte contre la fraude à la régularisation" (n° 312)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Justitie van 26 april 2004.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 26 avril 2004.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/114):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Annemie Turtelboom en de heren Tony Van Parys, Servais Verherstraeten, Dirk Claes, Jean-Pierre Malmendier en Alfons Borginon;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Marie-Claire Lambert en de heer Jean-Luc Crucke. Deze werd ingetrokken.

Deux motions ont été déposées (n° 25/114):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Annemie Turtelboom et MM. Tony Van Parys, Servais Verherstraeten, Dirk Claes, Jean-Pierre Malmendier et Alfons Borginon;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Marie-Claire Lambert et M. Jean-Luc Crucke, qui l'ont retirée.

Ik breng de motie van aanbeveling van mevrouw Annemie Turtelboom en de heren Tony Van Parys, Servais Verherstraeten, Dirk Claes, Jean-Pierre Malmendier en Alfons Borginon in stemming.

Je mets la motion de recommandation de Mme Annemie Turtelboom et MM. Tony Van Parys, Servais Verherstraeten, Dirk Claes, Jean-Pierre Malmendier et Alfons Borginon aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

07.01 Alfons Borginon (VLD): Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben in de commissie de motie van aanbeveling van de heer Van Parys mee ondertekend. We hebben dat niet gedaan omdat wij van oordeel zijn dat de minister een fout zou hebben begaan in de informatieverstrekking aan het Parlement, maar omdat wij denken dat wij door het goedkeuren van de motie van aanbeveling - die vraagt dat bepaalde informatie kan worden ter beschikking gesteld - de positie van de minister ten aanzien van het College van procureurs-generaal versterkt wordt. Wij vinden dat dit gaat over het beschermen van een prerogatief van het Parlement en dat alles in het werk moet worden gesteld opdat het Parlement de informatie krijgt die het verdient.

07.01 Alfons Borginon (VLD): Nous avons cosigné la motion de recommandation car cela renforce la position du ministre par rapport au Collège des procureurs généraux. La motion tend à sauvegarder une prérogative du Parlement, qui doit être informé.

07.02 André Perpète (PS): Monsieur le président, le groupe PS votera la motion de recommandation déposée par M. Van Parys. En effet, il nous paraît préoccupant de constater que les autorités judiciaires ne semblent pas en mesure de fournir les informations et précisions requises concernant les dossiers qu'elles ont à traiter. Si bien qu'il est pleinement justifié qu'une réunion soit organisée avec le Collège des procureurs généraux, le parlement souhaitant à juste titre être convenablement informé.

Nous pensons d'ailleurs que le gouvernement ne peut que se réjouir de cette volonté partagée du parlement à cet égard.

07.02 André Perpète (PS): De PS-fractie zal voor de motie van aanbeveling van de heer Van Parys stemmen. Het is inderdaad zorgwekkend dat de rechterlijke overheden niet in staat zijn ons inlichtingen te verschaffen over de dossiers die ze moeten behandelen. De vraag om, met het oog op het verkrijgen van informatie, een vergadering met het College van procureurs-generaal te beleggen, lijkt ons dan ook zeer terecht.

07.03 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil de

07.03 Tony Van Parys (CD&V):

collega's van de meerderheid bedanken voor het steunen van de motie van aanbeveling. Het is trouwens principieel belangrijk. In januari 2001 werden door het parket 622 dossiers in beslag genomen met betrekking tot regularisatiefraude. Het ging om het georganiseerd frauderen met documenten, met de kwalificatie mensenhandel, corruptie en valsheid in geschrifte. Ik heb tot drie keer toe de minister van Justitie ondervraagd met de bedoeling te weten te komen wat er met die 622 dossiers gebeurd was. De minister heeft telkens moeten meedelen dat het College van procureurs-generaal niet in staat was mee te delen wat er met die 622 dossiers aan de hand was. Ik ben het eens met wat de voorzitter van de commissie heeft gezegd, te weten dat de minister van Justitie gepoogd heeft alle mogelijke informatie te verkrijgen, maar helaas. Daarom werd die motie van aanbeveling ingediend, om binnen de maand via de minister van Justitie van het College van procureurs-generaal te weten te komen wat er met die 622 dossiers inzake regularisatiefraude is gebeurd. Ik vraag dus dat de motie van aanbeveling zou worden goedgekeurd.

Je remercie les membres de la majorité de soutenir cette motion de recommandation. En 2001, le parquet a saisi 622 dossiers en matière de fraude à la régularisation pour traite d'êtres humains, corruption et faux en écritures. J'ai interrogé la ministre à trois reprises et elle a chaque fois répondu que le collège n'était pas en mesure de préciser ce qu'il était advenu des dossiers. Elle avait fait tout ce qui était en son pouvoir, mais hélas... C'est pourquoi je dépose cette motion que je vous demande d'approuver.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	128	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg wordt de motie van aanbeveling aangenomen.

Par conséquent, la motion de recommandation est adoptée.

08 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Pieter De Crem over "de vervroegde sluiting van kerncentrales" (nr. 282)

08 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Pieter De Crem sur "la fermeture anticipée des centrales nucléaires" (n° 282)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw van 27 april 2004.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture du 27 avril 2004.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/115):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Pieter De Crem en Servais Verherstraeten;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren François-Xavier de Donne, Maurice Dehu en Guy Hove.

Deux motions ont été déposées (n° 25/115):

- une motion de recommandation a été déposée par MM. Pieter De Crem et Servais Verherstraeten;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. François-Xavier de Donne, Maurice Dehu et Guy Hove.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	84	Oui
Nee	40	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	127	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

Reden van onthouding?

Raison d'abstention?

08.01 **Paul Tant** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafspraak met collega Guido De Padt.

08.01 **Paul Tant** (CD&V): J'ai pairé avec M. De Padt.

08.02 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafspraak met collega Taelman.

08.02 **Servais Verherstraeten** (CD&V): J'ai pairé avec Mme Taelman.

08.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb een stemafspraak met collega Filip Anthuenis.

08.03 **Greta D'hondt** (CD&V): J'ai pairé avec M. Anthuenis.

De **voorzitter**: Die stemafspraak geldt voor deze en volgende stemmingen. (*Instemming*)

09 Motions déposées en conclusion des interpellations de:

- **Mme Muriel Gerkens à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'organisation du marché de l'électricité" (n° 310)**

- **M. Pieter De Crem à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'organisation du marché de l'électricité" (n° 318)**

09 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:

- **mevrouw Muriel Gerkens tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de organisatie van de elektriciteitsmarkt" (nr. 310)**

- **de heer Pieter De Crem tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de organisatie van de elektriciteitsmarkt" (nr. 318)**

Ces interpellations ont été développées en réunion publique de la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture du 27 avril 2004.

Deze interpellaties werden gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw van 27 april 2004.

Trois motions ont été déposées (n° 25/116):

- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Trees Pieters et M. Pieter De Crem;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Muriel Gerkens;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. Maurice Dehu, Guy Hove et Georges Lenssen.

Drie moties werden ingediend (nr. 25/116):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Trees Pieters en de heer Pieter De Crem;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Muriel Gerkens;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Maurice Dehu, Guy Hove en Georges Lenssen.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
 Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)
 Début du vote / Begin van de stemming.
 Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd?
 Fin du vote / Einde van de stemming.
 Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 3)		
		Oui
Ja	84	
Nee	42	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	129	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.
 De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

- [10] Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Francis Van den Eynde over "het regeringsstandpunt over de uitslag van de volksraadpleging te Cyprus" (nr. 321)**
[10] Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Francis Van den Eynde sur "la position du gouvernement en ce qui concerne le résultat de la consultation populaire organisée à Chypre" (n° 321)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van 28 april 2004.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Relations extérieures du 28 avril 2004.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/117):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Mohammed Boukourna en Jean-Luc Crucke.

Deux motions ont été déposées (n° 25/117):

- une motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. Mohammed Boukourna et Jean-Luc Crucke.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
 La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?
 Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

10.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik maak me geen enkele illusie over het lot van de door mij ingediende motie. Ik wil de Kamer er echter op attent maken dat de verwerping van deze motie heel zware gevolgen met zich meebrengt met betrekking tot onze buitenlandse politiek.

In deze motie vraag ik alleen dat de regering zich zou houden aan het standpunt dat België al dertig jaar inneemt, namelijk dat de bezetting van Noord-Cyprus door Turkije een wederrechtelijke militaire bezetting is. Als men nu geconfronteerd wordt met de huidige Belgische politiek, ziet men dat er een bocht genomen werd van 180 graden en dat vanaf nu om mysterieuze redenen en waarschijnlijk om overzeese bondgenoten plezier te doen, de Belgische politiek erin bestaat de Turkse bezetting van Noord-Cyprus te aanvaarden. Het enige wat ik

10.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Je ne me fais aucune illusion sur le sort de la motion que j'ai déposée, mais je tiens à souligner que son rejet aura de lourdes conséquences pour la politique étrangère. Je demande simplement que le gouvernement s'en tienne à la position adoptée par notre pays depuis trente ans déjà, à savoir que l'occupation du nord de Chypre par la Turquie est illégale. La politique belge effectue un virage de 180 degrés en justifiant

vraag is doodgewoon de politiek te bevestigen die dertig jaar door de opeenvolgende Belgische regeringen gevolgd is.

à présent cette occupation, et ce, probablement dans le but de satisfaire certains alliés d'outre-mer.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	85	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	8	Abstentions
Totaal	129	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

[11] Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Bert Schoofs over "de alarmerende berichten in verband met de nakende toevloed van schijnzelfstandigen uit de nieuwe EU-lidstaten in de bouwsector" (nr. 322)

[11] Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Bert Schoofs sur "les informations alarmantes qui circulent en ce qui concerne l'afflux imminent, dans le secteur de la construction, de faux travailleurs indépendants en provenance des nouveaux Etats membres de l'Union européenne" (n° 322)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Sociale Zaken van 28 april 2004.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Affaires sociales du 28 avril 2004.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/118):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Bert Schoofs en Guy D'haeseleer;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Danielle Van Lombeek-Jacobs, Sophie Périaux, Annemie Turtelboom, Greet van Gool en de heer Bruno Van Grootenhulle.

Deux motions ont été déposées (n° 25/118):

- une motion de recommandation a été déposée par MM. Bert Schoofs et Guy D'haeseleer;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Danielle Van Lombeek-Jacobs, Sophie Périaux, Annemie Turtelboom, Greet van Gool et M. Bruno Van Grootenhulle.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	85	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	8	Abstentions
Totaal	129	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.
 La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

[12] Amendement réservé de la proposition de résolution relative à l'ouverture d'une enquête sur les causes des accidents de la circulation (nouvel intitulé) (229/1-6)

[12] Aangehouden amendement van het voorstel van resolutie betreffende het onderzoek naar de oorzaken van verkeersongevallen (nieuw opschrift) (229/1-6)

Vote sur l'amendement n° 3 de Georges Lenssen cs. (229/6)
 Stemming over amendement nr. 3 van Georges Lenssen cs. (229/6)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, l'amendement est adopté.

Bijgevolg is het amendement aangenomen.

[13] Ensemble de la proposition de résolution relative à l'ouverture d'une enquête sur les causes des accidents de la circulation (nouvel intitulé) (telle qu'amendée) (229/5)

[13] Geheel van het voorstel van resolutie betreffende het onderzoek naar de oorzaken van verkeersongevallen (nieuw opschrift) (zoals geadviseerd) (229/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)		
Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. (229/7)

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. (229/7)

[14] Proposition de résolution relative à l'utilisation de limiteurs intelligents de vitesse par des personnes censées donner l'exemple (365/4)

[14] Voorstel van resolutie betreffende het gebruik van intelligente snelheidsbegrenzers door personen met een maatschappelijke voorbeeldfunctie (365/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)		
		Oui
Ja	111	
Nee	16	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement.(365/5)

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht.(365/5)

[15] Proposition de résolution relative à la généralisation d'un système d'adaptation intelligente de la vitesse (758/6)

[15] Voorstel van resolutie betreffende de veralgemeende invoering van een Intelligent SnelheidsAanpassingssysteem (758/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
		Oui
Ja	108	
Nee	20	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement.(758/7)

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht.(758/7)

[16] Proposition de rejet faite par la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques de la proposition de loi modifiant certaines lois relatives à la circulation routière, en ce qui concerne le régulateur de vitesse (cruise control) (138/1-3)

[16] Voorstel tot verwerving door de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven van het wetsvoorstel tot wijziging van sommige wetten inzake wegverkeer, wat de cruise-controle betreft (cruise control) (138/1-3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)		
Ja	88	Oui
Nee	38	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi n° 138/1 est donc rejetée. Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het wetsvoorstel nr. 138/1 is dus verworpen.

[17] Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Albanië tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting, ondertekend te Brussel op 14 november 2002 (911/1)

[17] Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Albanie tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et à prévenir l'évasion fiscale, signée à Bruxelles le 14 novembre 2002 (911/1)

Comme convenu, je ne citerai que les numéros des documents, vu que j'ai déjà lu les intitulés exacts et étendus tout à l'heure.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)		
Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (911/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.(911/2)

[18] Wetsontwerp houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten, en met de Bijlage, aangenomen te Rome op 17 november 1997 tijdens de 29e zitting van de Conferentie van de FAO (912/1)

[18] Projet de loi portant assentiment au texte révisé de la Convention internationale pour la protection des végétaux, et à l'Annexe, adoptées à Rome le 17 novembre 1997, lors de la 29e session de la Conférence de la FAO (912/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Vote/stemming 11)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (912/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (912/2)

[19] Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Ottawa op 23 mei 2002 (913/1)

[19] Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Canada en vue d'éviter les doubles impositions et de prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Ottawa le 23 mai 2002 (913/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 11*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**913/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**913/2**)

[20] Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regeringen van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek Kroatië betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen, en met de Aanhangsels I en II, gedaan te Zagreb op 11 juni 1999 (914/1)

[20] Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre les Gouvernements du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et du Royaume des Pays-Bas et le Gouvernement de la République de Croatie, relatif à la réadmission des personnes en situation irrégulière, et aux Annexes I et II, faits à Zagreb le 11 juin 1999 (914/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 11*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**914/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**914/2**)

[21] Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993 (942/1)

[21] Projet de loi portant assentiment à la Convention sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale, faite à La Haye le 29 mai 1993 (942/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 11*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**942/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (942/2)

22 Wetsontwerp houdende instemming met de Wijziging van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Montreal op 17 september 1997 (943/1)

22 Projet de loi portant assentiment à l'Amendement au Protocole de Montréal relatif à des substances qui appauvrisse la couche d'ozone, adopté à Montréal le 17 septembre 1997 (943/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Vote/stemming 11)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (943/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (943/2)

23 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Australië inzake de regeling van "werkvakanties", en de Uitwisseling van brieven, ondertekend te Canberra op 20 november 2002 (945/1)

23 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de l'Australie relatif au régime "vacances-travail", et à l'Echange de lettres, signés à Canberra le 20 novembre 2002 (945/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Vote/stemming 11)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (945/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (945/2)

24 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Regering van Nieuw-Zeeland inzake de regeling van "werkvakanties", ondertekend te Brussel op 23 april 2003 (946/1)

24 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Gouvernement de la Nouvelle-Zélande relatif au régime "vacances-travail", signé à Bruxelles le 23 avril 2003 (946/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Vote/stemming 11)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (946/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (946/2)

25 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse

Economische Unie en de Republiek Benin inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 18 mei 2001 (947/1)

25 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République du Bénin concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 18 mai 2001 (947/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)		
Ja	126	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (947/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (947/2)

Reden van onthouding?

Raison d'abstention?

25.01 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, puisque vous demandez pratiquement une raison d'abstention, je vais vous la donner. Il s'agit d'un traité qui porte sur les investissements. Il s'agit d'une manière d'appliquer le traité que l'on connaît sur les investissements au niveau mondial. Vous vous souvenez du fameux AMI, nous sommes en train de l'adopter morceau par morceau, pays par pays. Pour cette raison, mon groupe ne peut accepter l'assentiment de ce traité. Et il en sera de même, je n'aurai pas besoin de vous le rappeler, pour le vote sur le projet de loi 966/1.

Le président: Chère madame, le traité avec l'Albanie a dû vous échapper.

25.01 Marie Nagy (ECOLO): Het gaat om een verdrag inzake de investeringen. Het is een manier om de MOI stap voor stap toe te passen. De stemverklaring zal dezelfde zijn voor het ontwerp 966. Voor het overige zal er positief worden gestemd.

De voorzitter: U hebt het verdrag met Albanië niet vermeld.

25.02 Marie Nagy (ECOLO): Il est vrai que je ne peux compter sur le président pour me le rappeler.

25.02 Marie Nagy (ECOLO): Het klopt dat wij niet op de voorzitter kunnen rekenen om ons eraan te herinneren.

Le président: Je ne connaissais pas vos intentions de vote!

De voorzitter: Dat is omdat ik uw bedoelingen niet kende.

Sur quel projet voulez-vous encore vous abstenir?

25.03 Marie Nagy (ECOLO): Sur le projet 966/1. Mais pour le reste, ce sont des votes positifs.

Le président: Je vais devoir faire revoter car vous m'avez enlevé la belle unanimité de tout à l'heure.

26 Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 181 betreffende de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling, aangenomen te Genève op 19 juni 1997 (966/1)

26 Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 181 concernant les agences d'emploi privées, adoptée à Genève le 19 juin 1997 (966/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
 Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Vote/stemming 12)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (966/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (966/2)

27 Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol van 1996 bij het Verdrag van 1972 inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afvalstoffen, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, gedaan te Londen op 7 november 1996 (964/1)

27 Projet de loi portant assentiment au Protocole de 1996 à la Convention de 1972 sur la prévention de la pollution des mers résultant de l'immersion de déchets, et aux Annexes 1, 2 et 3, faits à Londres le 7 novembre 1996 (964/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)		
Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (964/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (964/2)

28 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst ter regeling van de activiteiten van Staten op de maan en andere hemellichamen, gedaan te New York op 18 december 1979 (965/1)

28 Projet de loi portant assentiment à l'Accord régissant les activités des Etats sur la lune et les autres corps célestes, fait à New York le 18 décembre 1979 (965/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 13)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (965/2)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (965/2)

29 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol,

ondertekend te Brussel op 7 juni 2001 (995/1)

29 Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, signés à Bruxelles le 7 juin 2001 (995/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (**995/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**995/2**)

30 Wetsontwerp houdende instemming met de Europese Conventie met betrekking tot het Landschap, gedaan te Firenze op 20 oktober 2000 (996/1)

30 Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne du Paysage, faite à Florence le 20 octobre 2000 (996/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (**996/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**996/2**)

31 Wetsontwerp houdende instemming met het Besluit van de vertegenwoordigers van de Regeringen der Lidstaten van de Europese Unie, in het kader van de Raad bijeen, betreffende de voorrechten en immunitelen die aan het Instituut voor veiligheidsstudies en het satellietcentrum van de Europese Unie, alsmede aan hun organen en de leden van hun personeel worden verleend, gedaan te Brussel op 15 oktober 2001 (997/1)

31 Projet de loi portant assentiment à la Décision des représentants des Gouvernements des Etats membres de l'Union européenne, réunis au sein du Conseil, concernant les priviléges et immunités accordés à l'Institut d'études de sécurité et au Centre satellitaire de l'Union européenne, ainsi qu'à leurs organes et aux membres de leur personnel, faite à Bruxelles le 15 octobre 2001 (997/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (**997/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**997/2**)

32 Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake merkenrecht en het Uitvoeringsreglement, gedaan te Genève op 27 oktober 1994 (998/1)

[32] Projet de loi portant assentiment au Traité sur le droit des marques et le Règlement d'exécution, faits à Genève le 27 octobre 1994 (998/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
 Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**998/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**998/2**)

[33] Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Albanië betreffende de overname van onregelmatig verblijvende personen (Overnameakkoord), en met het Uitvoeringsprotocol, ondertekend te Tirana op 17 april 2001 (1000/1)

[33] Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République d'Albanie relatif à la réadmission des personnes en séjour irrégulier (Accord de réadmission), et au Protocole d'application, signés à Tirana le 17 avril 2001 (1000/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
 Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**1000/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**1000/2**)

[34] Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 26 september 1997 (1001/1)

[34] Projet de loi portant assentiment au Protocole de 1997, modifiant la Convention internationale de 1973 pour la prévention de la pollution par les navires, telle que modifiée par le Protocole de 1978 y relativ, et à l'Annexe, faits à Londres le 26 septembre 1997 (1001/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
 Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**1001/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**1001/2**)

[35] Wetsontwerp houdende instemming met het Europees Verdrag inzake cinematografische coproductie, en met de Bijlagen I en II, gedaan te Straatsburg op 2 oktober 1992 (1002/1)

[35] Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne sur la coproduction cinématographique, et aux Annexes I et II, faites à Strasbourg le 2 octobre 1992 (1002/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
 Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 13*)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd. (**1002/2**)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (**1002/2**)

[36] Wetsvoorstel tot toekeuring aan de journalisten van het recht om hun informatiebronnen te verzwijgen (nieuw opschrift) (24/16)

[36] Proposition de loi accordant aux journalistes le droit de taire leurs sources d'information (nouvel intitulé) (24/16)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 14*)

Ja	124	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (**24/17**)
 En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Le projet sera transmis au Sénat. (**24/17**)

M. Fournaux, Mme Nagy, Mme Genot et M. Gobert se sont abstenus.

[37] Amendements réservés de la proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section 1ère, sous-section 1ère de la Constitution (865/1-6)

[37] Aangehouden amendementen van het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/1-6)

Vote sur l'amendement n° 1 de Koen Bultinck et Bart Laeremans à l'intitulé. (**865/2**)

Stemming over amendement nr. 1 van Koen Bultinck en Bart Laeremans op het opschrift. (**865/2**)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 15*)

Ja	18	Oui
Nee	97	Non
Onthoudingen	14	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 2 de Servais Verherstraerten à l'intitulé. (865/2)
 Stemming over amendement nr. 2 van Servais Verherstraeten op het opschrift. (865/2)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 16)		
		Oui
Ja	32	
Nee	92	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	128	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

[38] Ensemble de la proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution (865/5)

[38] Geheel van het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet (865/5)

Les propositions de révision de la Constitution doivent être adoptées à la majorité spéciale (art. 195 de la Constitution).

De voorstellen tot herziening van de Grondwet moeten met een speciale meerderheid aangenomen worden (art. 195 van de Grondwet).

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

[38.01] Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, stemmen we over het geheel?

De **voorzitter**: Ja, we stemmen over het geheel.

[38.02] Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag dat er opnieuw gestemd wordt.

De **voorzitter**: Blijkbaar was er een misverstand. We zullen opnieuw stemmen. De stemming nr. 17 wordt geschrapt.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 18)		
		Oui
Ja	93	
Nee	21	Non
Onthoudingen	14	Abstentions
Totaal	128	Total

Le quorum des présences est atteint. La majorité des 2/3 est atteinte. En conséquence, la Chambre adopte la proposition visant à modifier l'intitulé du titre III, chapitre IV, section Ière, sous-section Ière de la Constitution. Le projet sera transmis au Sénat. **(865/6)**

Het quorum van de aanwezigen is bereikt. De 2/3 meerderheid is bereikt. Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(865/6)**

39 Adoption de l'agenda

39 Goedkeuring van de agenda

Nous devons nous prononcer sur le projet d'ordre du jour que vous propose la Conférence des présidents. Wij moeten ons thans uitspreken over de ontwerp-agenda die de Conferentie van voorzitters u voorstelt.

Pas d'observation? (*Non*) La proposition est adoptée.

Geen bezwaar? (*Nee*) Het voorstel is aangenomen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée à 21.25 heures. Prochaine séance le jeudi 13 mai 2004 à 14.15 heures.

De vergadering wordt gesloten om 21.25 uur. Volgende vergadering donderdag 13 mei 2004 om 14.15 uur.

ANNEXE

BIJLAGE

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

JEUDI 06 MAI 2004

DONDERDAG 06 MEI 2004

VOTES

STEMMINGEN

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

Naamstemming - Vote nominatif: **001**

Ja	128	Oui
----	-----	-----

Ansons, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Pécriaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompu, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **002**

Ja	084	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Ducarme Denis, Eerdekkens, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Pécriaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick

Nee	040	Non
-----	-----	-----

Ansmans, Arens, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Doyen-Fonck, Féret, Genot, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Nagy, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Smal, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte, Viseur, Wathélet

Onthoudingen	003	Abstentions
--------------	-----	-------------

D'hondt, Tant, Verherstraeten

Naamstemming - Vote nominatif: **003**

Ja	084	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Ducarme Denis, Eerdekkens, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Storms, Swennen, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick

Nee	042	Non
-----	-----	-----

Ansmans, Arens, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Doyen-Fonck, Féret, Genot, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Nagy, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Smal, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Auwera, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte, Viseur, Wathélet

Onthoudingen	003	Abstentions
--------------	-----	-------------

D'hondt, Tant, Verherstraeten

Naamstemming - Vote nominatif: **004**

Ja	085	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Ducarme Denis, Eerdekkens, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick

Nee	036	Non
-----	-----	-----

Ansmans, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Féret, Genot, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans,

Nagy, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte

Onthoudingen	008	Abstentions
--------------	-----	-------------

Arens, D'hondt, Doyen-Fonck, Smal, Tant, Verherstraeten, Viseur, Wathelet

Naamstemming - Vote nominatif: **005**

Ja	085	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Ducarme Denis, Eerdeken, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick

Nee	036	Non
-----	-----	-----

Ansums, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Féret, Genot, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Nagy, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte

Onthoudingen	008	Abstentions
--------------	-----	-------------

Arens, D'hondt, Doyen-Fonck, Smal, Tant, Verherstraeten, Viseur, Wathelet

Naamstemming - Vote nominatif: **006**

Ja	129	Oui
----	-----	-----

Ansums, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdeken, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **007**

Ja	129	Oui
----	-----	-----

Ansums, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detière, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathélet

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **008**

Ja	111	Oui
----	-----	-----

Ansums, Arens, Avontroodt, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Cortois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Déom, Deseyn, Detière, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Eerdekkens, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lenssen, Marinower, Massin, Mathot, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathélet

Nee	016	Non
-----	-----	-----

Bacquelaine, Cahay-André, Colinia, Collard, De Bue, de Donneaa, Denis, De Permentier, Ducarme Denis, Jeholet, Lejeune, Maingain, Malmendier, Marghem, Monfils, Payfa

Onthoudingen	002	Abstentions
--------------	-----	-------------

Courtois, Tilmans

Naamstemming - Vote nominatif: 009

Ja	108	Oui
----	-----	-----

Ansmans, Arens, Avontroodt, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Cortois, Creyf, Daems, De Block, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Déom, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Eerdekkens, Féret, Frédéric, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyaerts, Hove, Janssens, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lenssen, Marinower, Massin, Mathot, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maele, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Nee	020	Non
-----	-----	-----

Bacquelaine, Cahay-André, Colinia, Collard, Crucke, De Bue, de Donneaa, Denis, De Permentier, Ducarme Denis, Fournaux, Galant, Jeholet, Lejeune, Maingain, Malmendier, Marghem, Monfils, Payfa, Tilmans

Onthoudingen	001	Abstentions
--------------	-----	-------------

Courtois

Naamstemming - Vote nominatif: 010

Ja	088	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donneaa, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maele, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick, Wathelet

Nee	038	Non
-----	-----	-----

Ansoms, Arens, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Féret, Genot, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Nagy, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte, Viseur

Onthoudingen	003	Abstentions
--------------	-----	-------------

D'hondt, Tant, Verherstraeten

Naamstemming - Vote nominatif: 011

Ja	129	Oui
----	-----	-----

Ansoms, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Pécriaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 012

Ja	126	Oui
----	-----	-----

Ansoms, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Pécriaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maele, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompu, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	003	Abstentions
--------------	-----	-------------

Genot, Gobert, Nagy

Naamstemming - Vote nominatif: 013

Ja	129	Oui
----	-----	-----

Ansums, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège, Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdeken, Féret, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Govaerts, Goyvaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Nagy, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maele, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompu, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Wathelet

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 014

Ja	124	Oui
----	-----	-----

Ansums, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Bourgeois, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Caslo, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colen, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Deseyn, Detiège,

Devlies, D'haeseleer, D'hondt, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Féret, Frédéric, Galant, Giet, Govaerts, Goyaerts, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Laeremans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Mortelmans, Muls, Neel, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pieters, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Schoofs, Sevenhans, Smal, Storms, Swennen, Tant, Tastenhoye, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Viseur, Watheler

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	004	Abstentions
--------------	-----	-------------

Fournaux, Genot, Gobert, Nagy

Naamstemming - Vote nominatif: **015**

Ja	018	Oui
----	-----	-----

Bourgeois, Bultinck, Caslo, Colen, D'haeseleer, Féret, Govaerts, Goyaerts, Laeremans, Mortelmans, Neel, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Van Steenberge, Van Themsche

Nee	097	Non
-----	-----	-----

Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdekkens, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Nagy, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Versnick, Viseur, Watheler

Onthoudingen	014	Abstentions
--------------	-----	-------------

Ansums, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'hondt, Kelchtermans, Pieters, Tant, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Verherstraeten, Vervotte

Naamstemming - Vote nominatif: **016**

Ja	032	Oui
----	-----	-----

Ansums, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer,

Féret, Govaerts, Goyvaerts, Jeholet, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Eynde, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Vervotte

Nee	092	Non
-----	-----	-----

Arens, Avontrodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdeken, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Hove, Janssens, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Nagy, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick, Viseur, Watheler

Onthoudingen	004	Abstentions
--------------	-----	-------------

Creyf, D'hondt, Tant, Verherstraeten

Naamstemming - Vote nominatif: 017

Ja	093	Oui
----	-----	-----

Arens, Avontrodt, Bacquelaine, Baeke, Bex, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdeken, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Nagy, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van den Broeck, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick, Viseur, Watheler

Nee	025	Non
-----	-----	-----

Bogaert, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Féret, Govaerts, Goyvaerts, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Pieters, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen

Onthoudingen	011	Abstentions
--------------	-----	-------------

Ansmans, Bourgeois, Creyf, D'hondt, Kelchtermans, Tant, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Verherstraeten, Vervotte

Naamstemming - Vote nominatif: 018

Ja	093	Oui
----	-----	-----

Arens, Avontrodt, Bacquelaine, Baeke, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Crucke, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Déom, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Doyen-Fonck, Ducarme Denis, Eerdeken, Fournaux, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Monfils, Moriau, Muls, Nagy, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Temsamani, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, Van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Weert, Vautmans, Versnick, Viseur, Watheler

Nee	021	Non
-----	-----	-----

Bogaert, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Devlies, D'haeseleer, Govaerts, Goyvaerts, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van den Broeck, Van den Eynde, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen

Onthoudingen	014	Abstentions
--------------	-----	-------------

Ansoms, Creyf, De Crem, Deseyn, D'hondt, Féret, Kelchtermans, Pieters, Tant, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompu, Verherstraeten, Vervotte

DECISIONS INTERNES

PROPOSITIONS

Prise en considération

1. Proposition de loi (M. Georges Lenssen) modifiant la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur (n° 1036/1).
Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

2. Proposition de loi (MM. Luc Sevenhans, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer, Bert Schoofs et Francis Van den Eynde) autorisant le cumul illimité des revenus provenant de l'exercice du mandat de conseiller communal, de conseiller provincial ou de membre d'un conseil de l'aide sociale avec une pension de retraite ou de survie (n° 1038/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

INTERNE BESLUITEN

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

1. Wetsvoorstel (de heer Georges Lenssen) tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (nr. 1036/1).
Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

2. Wetsvoorstel (de heren Luc Sevenhans, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer, Bert Schoofs en Francis Van den Eynde) tot toelating van de onbeperkte cumulatie van de uit de uitoefening van het mandaat van gemeenteraadslid, provincieraadslid of van lid van de raad van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voortvloeiende inkomsten met een rust- of overlevingspensioen (nr. 1038/1).
Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de algemene Zaken en het openbaar Ambt

3. Proposition de loi (Mme Martine Taelman et MM. Georges Lenssen, Ludo Van Campenhout, Guido De Padt, Philippe De Coene, Pierre-Yves Jeholet, Thierry Giet, Miguel Chevalier et Raymond Langendries) modifiant l'arrêté royal relatif à la lutte contre les maladies contagieuses des volailles et autres animaux de basse-cour ainsi qu'à la mise dans le commerce d'oeufs à couver, de poussins d'un jour et de volailles d'élevage (n° 1039/1).

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

4. Proposition de loi (M. Alfons Borginon) relative à la création d'un conseil consultatif des greffiers (n° 1043/1).

Renvoi à la commission de la Justice

5. Proposition de loi (M. Geert Bourgeois) visant à supprimer la réserve légale des descendants (n° 1044/1).

Renvoi à la commission de la Justice

6. Proposition de loi (M. Geert Bourgeois) créant un Ordre des médecins francophones et germanophones et un Ordre des médecins flamands (n° 1045/1).

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

7. Proposition de loi (M. Carl Devlies) réinstaurant la prise en considération, à titre de frais professionnels, des impôts, taxes et rétribution régionaux dans le Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1047/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

8. Proposition de loi (Mmes Joëlle Milquet et Catherine Doyen-Fonck) modifiant le Code des Impôts sur les revenus 1992 en vue de prendre en compte les frais liés à la recherche d'un emploi (n° 1048/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

9. Proposition de loi (MM. Olivier Maingain et Pierre-Yves Jeholet) réglementant le prix du livre (n° 1049/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

10. Proposition de loi (MM. Pierre-Yves Jeholet, Serge Van Overtveldt et Jean-Luc Crucke) modifiant le Code judiciaire afin d'intégrer la notion d'inversion du contentieux dans une nouvelle procédure sommaire d'injonction de payer (n° 1050/1).

Renvoi à la commission de la Justice

3. Wetsvoorstel (mevrouw Martine Taelman en de heren Georges Lenssen, Ludo Van Campenhout, Guido De Padt, Philippe De Coene, Pierre-Yves Jeholet, Thierry Giet, Miguel Chevalier en Raymond Langendries) tot wijziging van het koninklijk besluit betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broedeieren, eendagskuikens en fokpluimvee (nr. 1039/1).

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de maatschappelijke Hernieuwing

4. Wetsvoorstel (de heer Alfons Borginon) houdende oprichting van een adviesraad van de griffiers (nr. 1043/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

5. Wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot opheffing van het voorbehouden erfdeel van bloedverwanten in de opgaande lijn (nr. 1044/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

6. Wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot oprichting van een Orde van Vlaamse artsen en een Orde van Franstalige en Duitstalige artsen (nr. 1045/1).

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de maatschappelijke Hernieuwing

7. Wetsvoorstel (de heer Carl Devlies) tot het opnieuw in aanmerking nemen als beroepskost van de gewestelijke belastingen, heffingen en retributies in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1047/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

8. Wetsvoorstel (de dames Joëlle Milquet en Catherine Doyen-Fonck) tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 teneinde de kosten voor het zoeken naar een baan fiscaal aftrekbaar te maken (nr. 1048/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

9. Wetsvoorstel (de heren Olivier Maingain en Pierre-Yves Jeholet) tot reglementering van de boekenprijs (nr. 1049/1).

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

10. Wetsvoorstel (de heren Pierre-Yves Jeholet, Serge Van Overtveldt en Jean-Luc Crucke) tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het begrip "omkering van het geschil" op te nemen in een nieuwe summiere rechtspleging om betaling te bevelen (nr. 1050/1).

Verzonden naar de commissie voor Justitie

11. Proposition de loi (M. Alfons Borginon) modifiant diverses dispositions du Code judiciaire (n° 1055/1).

Renvoi à la commission de la Justice

12. Proposition de résolution (Mme Inge Vervotte) relative au maintien d'un service postal de qualité (n° 1056/1).

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

13. Proposition de résolution (M. Miguel Chevalier et Mme Annemie Turtelboom) relative à l'attribution d'une exonération fiscale aux entreprises privées pour l'octroi de bourses aux étudiants qui suivent une formation continuée à l'étranger et relative à la conclusion d'accords culturels bilatéraux par les communautés (n° 1057/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

14. Proposition de loi (Mme Inge Vervotte et M. Roel Deseyn) étendant le tarif téléphonique social à la téléphonie mobile (n° 1058/1).

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

15. Proposition de loi (Mme Karine Lalieux et MM. Alain Mathot et Maurice Dehu) modifiant l'article 215, alinéa 3, 4°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1059/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

16. Proposition de loi (M. Gérard Gobert et Mme Muriel Gerkens) modifiant l'article 69 du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1060/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

17. Proposition de loi (M. Gérard Gobert et Mme Muriel Gerkens) modifiant l'article 145²⁴ du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1061/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

18. Proposition de loi (Mmes Catherine Doyen-Fonck et Joëlle Milquet) modifiant la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales en vue d'allonger et de flexibiliser le droit au congé parental (n° 1065/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

19. Proposition de résolution (MM. Daniel Bacquelaine, François Bellot, Alain Courtois et Mme Corinne De Permentier) visant à alléger les tâches administratives judiciaires assumées par les polices locales (n° 1066/1).

11. Wetsvoorstel (de heer Alfons Borginon) tot wijziging van diverse bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 1055/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

12. Voorstel van resolutie (mevrouw Inge Vervotte) betreffende het behoud van een kwalitatieve postdienst (nr. 1056/1).

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

13. Voorstel van resolutie (de heer Miguel Chevalier en mevrouw Annemie Turtelboom) betreffende het verlenen van een fiscale vrijstelling aan private ondernemingen voor het verstrekken van beurzen aan studenten die een voortgezette opleiding volgen in het buitenland en betreffende het sluiten van bilaterale culturele akkoorden door de gemeenschappen (nr. 1057/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

14. Wetsvoorstel (mevrouw Inge Vervotte en de heer Roel Deseyn) tot uitbreiding van het sociaal telefoonarief tot mobiele aansluitingen (nr. 1058/1).

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

15. Wetsvoorstel (mevrouw Karine Lalieux en de heren Alain Mathot en Maurice Dehu) tot wijziging van artikel 215, derde lid, 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1059/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

16. Wetsvoorstel (de heer Gérard Gobert en mevrouw Muriel Gerkens) tot wijziging van artikel 69 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1060/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

17. Wetsvoorstel (de heer Gérard Gobert en mevrouw Muriel Gerkens) tot wijziging van artikel 145²⁴ van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1061/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

18. Wetsvoorstel (de dames Catherine Doyen-Fonck en Joëlle Milquet) tot wijziging van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen teneinde het ouderschapsverlof te verlengen en de voorwaarden terzake te versoepelen (nr. 1065/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

19. Voorstel van resolutie (de heren Daniel Bacquelaine, François Bellot, Alain Courtois en mevrouw Corinne De Permentier) teneinde de gerechtelijke administratieve taken van de lokale politie te verlichten (nr. 1066/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

20. Proposition de loi (M. Charles Picqué et Mme Karine Lalieux) visant à l'application d'un taux de TVA réduit de 6 % pour la livraison, construction, rénovation et transformation de logements sociaux fournis dans le cadre de la politique sociale (n° 1091/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

21. Proposition de loi (MM. Charles Picqué, Claude Eerdekkens, Bruno Van Grootenbrulle et Mme Karine Lalieux) modifiant, en ce qui concerne les revenus immobiliers des biens confiés en gestion ou en location à une institution publique, les articles 7 et 494 du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1092/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

22. Proposition de résolution (M. Charles Picqué et Mme Karine Lalieux) visant à modifier le mécanisme des droits de tirage (n° 1093/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

23. Proposition de loi (MM. Geert Bourgeois, Alain Courtois, Tony Van Parys et Melchior Wathelet) modifiant le Code d'instruction criminelle (n° 1099/1).

Renvoi à la commission de la Justice

24. Proposition de loi (Mme Muriel Gerkens) modifiant certaines dispositions du Code civil relatives à la contribution des père et mère à l'éducation de leurs enfants (n° 1101/1).

Renvoi à la commission de la Justice

25. Proposition de loi (M. Daniel Bacquelaine) modifiant la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968, en vue d'accorder des facilités de stationnement aux professionnels de la santé lors des visites à domicile (n° 1103/1).

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de algemene Zaken en het openbaar Ambt

20. Wetsvoorstel (de heer Charles Picqué en mevrouw Karine Lalieux) met het oog op de toepassing van een verlaagd BTW-tarief van 6% op de levering, bouw, renovatie en verbouwing van in het kader van het sociaal beleid verstrekte huisvesting (nr. 1091/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

21. Wetsvoorstel (de heren Charles Picqué, Claude Eerdekkens, Bruno Van Grootenbrulle en mevrouw Karine Lalieux) tot wijziging van de artikelen 7 en 494 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in verband met de inkomsten van onroerende goederen die in beheer of ter verhuring zijn toevertrouwd aan een overheidinstelling (nr. 1092/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

22. Voorstel van resolutie (de heer Charles Picqué en mevrouw Karine Lalieux) tot wijziging van de regeling inzake de trekkingsrechten (nr. 1093/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

23. Wetsvoorstel (de heren Geert Bourgeois, Alain Courtois, Tony Van Parys en Melchior Wathelet) tot wijziging van het Wetboek van strafvordering (nr. 1099/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

24. Wetsvoorstel (mevrouw Muriel Gerkens) tot wijziging van sommige in het Burgerlijk Wetboek vervatte bepalingen betreffende de bijdrage van de vader en moeder tot de opvoeding van hun kinderen (nr. 1101/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

25. Wetsvoorstel (de heer Daniel Bacquelaine) tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, teneinde parkeerfaciliteiten toe te kennen aan beoefenaars van een gezondheidsberoep die op huisbezoek zijn (nr. 1103/1).

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven